

నమస్తే తెలంగాణ ఆదివారం

75 బతుకమ్మ

28 మార్చి 2021

వ దేశమేగినా..

ప్రపంచంలో లభ్యంత రుచికరమైన
మజ్జి-విటమిన్ క్యాప్స్‌లో

గ్రూడ్స్.

బహుళ ఈ భూభాగం పై
ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థలే
100 పాయింట్ రేటింగ్
పొందిన ఏకైక అపారిం

నేపసల్
ఎగ్ కో-ఆర్డనేషన్
కమ్పె

ఈ రోజు
గ్రూడ్స్ ను తిన్నారా?

ప్రాదరాబాదీ

‘చిట్టే’గుమ్మ

టూలీవుడ్ లో హారీలతో పోటీ
పడగల పాడగల ఎవరైనా ఉన్నారా
అంటే.. అనుమానం లేకుండా గుర్తిచేసే
పేరు అనుష్ట శెట్టి. ఇప్పుడు, అనుష్ట అంత ఎత్తు
ఉండంటూ అందరి ప్రశంసలూ అందుకుంటున్నది
ఫాలియా అబ్బల్లా, ఈ సాగసల ప్రాదరాబాదీ
'జాతి రత్నాలు' సినిమాతో టూలీవుడ్ కు పరిచయమైంది.
మొదటి చిత్రంతోనే ప్రైక్స్కుల అభిమానం చూరిగొన్నది.
'చిట్టే నీ నవ్వంటే లక్ష్మీ పట్టానే' పాటతో యువతను తనవైపు
తప్పకొన్న ఫాలియా
గులంచి ముచ్చట్లు..

◆ మాది ప్రాదరాబాద్ లోని బంజాపాల్గు. పుట్టింది పెరి గింది ఇక్కడే. అయినా తెలుగు అంతగా రాదు. ఇప్పుడిప్పుడే నేర్చుకొంటున్నా 'జాతి రత్నాలు' సినిమాకు నేనే డబ్బింగ్ ఇప్పుకొన్నా. చిన్నపుటీ నుంచి కళలంటే ఇష్టం. పెఱియంటింగ్, సంగీతం, ద్వాన్సీ అన్నీ నేర్చుకున్నాను. నేను మంచి ద్వాన్సర్ కావాలనుకొన్నా. కానీ, నటునవైపు రావడంతో నా కల కలగానే మిగిలిపోయింది. ఏదో ఒకరోజు అది నిజం అవుతుంది.

◆ మోడలింగ్ లో నా కెరీర్ మొదలైంది. దాదాపు ఏడేండ్లు ధియే టర్ అర్టిస్టగా చేశా. యూటోకి ప్లోగ్ స్టేజ్ పోల్స్ పొల్గొన్నా. అప్పుడే 'సక్కత్త' అనే వెబ్సిటీలో అవ కాశం వచ్చింది. అలా, కెమరా ముందుకొచ్చా.

◆ ధియెరుడ్ అర్టిస్టగా చాలా స్టేజ్ పోలు చేసినా సినిమాలో నటించడమే తేలిక అనిపించింది. పెద్దపెద్ద నటుల గురించి, వారి జీవితాల గురించి తెలుసుకోవడం నాకు ఇష్టం. వాళ్ళ ఒడుదోడుకులను అధిగ మిచిని తీరు ఆస్కీకరణగా ఉంటుంది. ఆ సంఘటనల నుంచి సూట్రి పొందుతుంటా. నా ఆభిమాన నటుడు ఘపాద్ ఘజిల్. టాలీ వుడ్ హార్లో విజయ దేవరకొండ అంటే చాలా ఇష్టం. అవకాశం వహే అయినతో సినిమా చేయాలనుంది.

◆ ఎన్ని సినిమాలు చేశాం అనేదానికొన్నా, ప్రైక్స్కులకు గుర్తుండిపోయే పాత్రలు కొన్నయినా చేయాలన్నదే నా ఆశయం. నటులలో వేరియే షట్స్ చూచించగలిగితేనే కదా, మంచి నటులు అనిపించుకోగలం. ఎప్పటికైనా ఓ సైకో పాత్ర చేయాలనుంది.

లోపలి కమ్మల్లో..

18

యాదారి షైభవం

ఒకవైపు హాయసులు 'గరుడు' దళం నేతుల్లో యుద్ధానికి సిద్ధముపుతున్న విష్ణువర్ధనుడి సేవాపాపిని. మరోవైపు ఎటూతెలని వీరమల్లుని దైవాన్వేషణ.

కవర స్టోర్

8

వ దేశమేగినా..

'మనవాడు ప్రపంచాన్ని ఏలు తాడు' అని బ్రహ్మంగారు చెబితే... అది నిజం కాకపోతుంది అనుభవ్యామి! కమలా పోర్చున్ అమెరికా ఉపాధ్యక్షురాలైతే.. మన ఆడవిక్కె అందలం దక్కినంతగా మురిసిపోయాం! దీనివెనుక ఓ కథ ఉంది.

శిలాయుగపు పల్లె..

కరీంనగర్ జిల్లా గంగాధర మండల కేంద్రం నుండి 13 కిలోమీటర్లల్ల దూరంలో ఉన్న కోట్ల నరసింహాలపల్లికి ఓ ఘన చరిత్ర ఉంది.

6

14

అతడే ఒక సైన్యం!

'ఇంటికో మనిషిని అప్పగించండి, దేశం కోసం తీర్మిదిద్దుతా' అంటున్నాడు పైకికుచు రామేశ్వర్.

మిత్రమా క్షమించు!

22

నమశ్శే తెలంగాణ, ముల్గునూరు ప్రజాగ్రంథాలయం నిర్వహించిన 'కథల పోటీ-2020' లో దివంగత జిడిగంట రామచంద్రమూర్తి సంస్కరణార్థం ప్రత్యేక బహుమతికి ఎంపికైన కథ.

క్యా బాత్తిపై!

4

ఉప్పుడు పిండి..
మామిడిదండి!

7

మాస్టర్ చేతిలో ఆరోగ్యం..

16

ఉద్యమాల వందనాలు..

21

పలుకుబడులు

26

మన్యంలో సిరులు!

30

వాస్తు

ఈ సంఖేపాన్ని లభించాలను మాకు తెలియజేయండి.

పోస్టు డారా: బతుకమ్మ, నమశ్శే తెలంగాణ,

8-2-603/1/7,8,9.

కృష్ణపురం, రిడ్డిసంబర్. 10, బంజారాపొల్స్,

హైదరాబాద్ - 500034.

ఈ-మెయిల్ : sunmag@ntnews.com

మండే ఎండలతో పాటే మామి
డికాయల సీజను వచ్చేసింది.
అప్పుడే ఆవకాయకు తొందర లేదు, మాగా
యకు ముహషార్తమూ రాలేదు. అయినా,
మార్కెట్లో రాసులు రాసులుగా ఉన్న
మామికి కాయలను చూడగానే
ఆత్మరాముడు ఊరుకుంటాడా! కాయ
గూరిలకు వచ్చిన ప్రతిసారీ బేరసారాలు
చేయకుండా నాలుగు కాయలు కొనడం,
ఇంటికి తేవడం, పశ్చలీ వేయడం, పశ్చడి
చేసుకోవడం, చిత్రాన్నం కలుపుకోవడం..
పరా మామూలీ! ఈ పుల్లపుల్లటి మామిడి
కాయలతో మరో వైరైటీ వంటకాన్ని చేసు
కోవచ్చు. మామిడి తురుముకు కాస్త
బియ్యిప్పిండి జీడించి.. తెలంగాణ సెప్పల్
'ఉప్పుడు పిండి' రుచి చూడండిక.

మూడు కప్పుల బియ్యిప్పిండికి రెండు
కప్పుల నీళ్ళ పోసుకోవాలి. కొలతలో
తేడా వచ్చిందా అంతే సంగతులు.
అందుకే అనుభవం ఉన్నవాళ్ళే తయా
రీకి పూనుకుంటారు. అమృతమ్మలు,
నానమ్మల దగ్గర అడగి తెలుసు
కునో, యూట్యూబ్లో
చూసో చాలామంది ఆడ
నిక మహిళలు కూడా
దీన్ని వండి వడ్డిస్తున్నారు. రొటీన్గా కాకుండా
పుల్లదనం కోసం చివల్లో కాస్త నిమ్మరసమో,
మామిడి తురుమో వల్లితే రుచి మరింత
పొచ్చుతుంది.

తెలంగాణ లోగిఫల్లో సాధారణంగా వండే
వంటే అయినా పోపుకాల్లో మాత్రం అసాధారణ
షైంది. బియ్యిప్పిండిలోని కాల్పొప్పొడ్రెస్ట్, మా
మిడిలోని పోపుకాలు, పశ్చల్లోని ప్రాటీస్, వెరుశనగల్లోని కొవ్వులు, కరివేపాకు, కొత్తమీర
లోని అపారమైన విటమిన్స్, మినరల్స్.. అన్ని
కలిసి దీన్ని పోపుకాపర పట్టికలో చేర్చాయి.
అందుకే చిన్నపీలిలు మొదలు వయసు మళ్ళిన
వారు సైతం నిరబ్బంతరంగా తినపచ్చ.

ఉప్పుకు తోబుట్టువు ఉప్పుడు పిండి. బియ్యిప్పిండితో
తయారు చేసే ఈ వండకం తెలంగాణ గ్రామాల్లో ప్రాచీన
కాలం నుంచీ ప్రాచుర్యంలో ఉన్న అల్పాహారం. ఉదయం
బ్రేకఫాస్ట్లోకో, సాయంత్రం స్నాన్ రూపంగానో,
రాత్రి డిస్టర్బెన్స్ ఉన్న ఉప్పుడు పిండిని ఆస్వాదిస్తారు.
ఉప్పులానే పట్లీలు, పశ్చులు, కరివేపాకు, పోపుంజ
లతో కంటికింపుగా ఉంటుంది. నమిలే కొద్ది
రుచినిస్తా పసందుగా అనిపిస్తుంది.

ఉప్పుడు పిండి.. మామిడిదండి!

పచ్చి మామిడితో అద్భుతమైన ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు కలుగుతాయి. వీటిలోని మినరల్స్ అనేక వ్యాధులను నివారిస్తాయి. పచ్చిమామిడి శీరంలో నీటిశాతం కోల్పోకుండా నివారిస్తుంది. అందువల్ల వేసవిలో ఎదురయ్యే అభిక వేడి దుష్టుబావాల నుంచి ఉపసమసం పొందపచ్చ. వీటిలో విటమిన్సిలోపాటు శరీరానికి అపసరమయ్యే మెగ్నీషియం, క్యాలియం కూడా పుపులంగా ఉంటాయి.

పచ్చి మామిడిలో ఘగర్ మోతాదు తక్కువ. తరచూ తీవ్రం వల్ల ఎసిడిబీ సమస్యలు తగ్గుతాయి. మామిడిలోని షైల్ప యాసించ్ జీర్ణ్యావస్తకు సాయపడే రసాలు, ఆమ్లాల ఉత్సుక్తిని పెంచతాయి. దాతో, కాలేయం పనితీరు మెరుగుపడుతుందని ఆయుర్వేద గ్రంథాలు చెబుతున్నాయి.

మామిడికాయలో నిమ్మ, నారింజలోకంటే ఎక్కువ మోతాదులో విటమిన్సి లోపిస్తుంది. కాబట్టి, పచ్చిమామిడి కాయను సాధ్యమైనత వరకూ అదే రూపంలో వాడుకోవాలి. సన్గు తుమి వంట చివల్లో జోడ్స్ డైస్ రుచికి రుచి, ఆరోగ్యానికి ఆరోగ్యమన్సుమాట! ఇంకెందుకు ఆలస్యం మీరూ వండి పడ్డించుకోండి!

పెద్ద హీరోలతో..

చిన్నప్పటి నుంచే

డ్యూస్‌ర్స్ కావాలని కలుగన్నా, ఆ లక్ష్మీన్ని సాధించేందుకు ఎంతో క్షప్పడడా. 'దమ్ముంటే కాస్ట్' రియాలైజ్ కాటివీ 'ఢీ' నాజీవితాన్ని మలుపు తిప్పాయి. 'ఢీ'లో డ్యూస్ మాస్టర్లు శ్రీను, అనిల్ ప్రోత్సాహం ఎప్పటికీ మరిచిపో లేను. అక్కడ సైడ్ డ్యూస్‌ర్స్ గా మంచి అవకాశాలు వచ్చాయి. జ్ఞమిని 'రంగస్టలం'లో, మాటీవీ 'కామెడి స్టోర్స్'లో లీడ్ డ్యూస్‌ర్స్ గా చేసి, అందరూ గుర్తుపడ్డి స్టోయికి ఎదిగా. నాలూంపి మెరొందికి ఉపాధిని చూపేందుకు ప్రార్థాబాదీలో ఈపెంట్ పోలెండ్ క్రెస్ట్ బోల్లు చేయడమే నా లక్ష్మం. మంచి నటుగిగానూ రాణించాల నుకొంటున్నా. నిజాయతీగా క్షప్పపడితే మన కలల్ని నిజం చేసుకోగలమని యువత గుర్తించాలి.

• శ్రీకాంత్, డ్యూస్ మాస్టర్

”

పల్లెటూర్లో పుట్టాడు. పేదలకంలో పెలగాడు. నృత్యాన్ని ప్రాణంగా భావించాడు. పదెంద్ర వయసులో టీఫీలో డ్యూస్ పోలు చూసి, తాను డ్యూస్‌ర్స్ కావాలని కలుగన్నాడు. పస్తులుండి మరీ ప్రాణీన్ చేశాడు. పట్టిన అవకాశాలను సభ్యిణియోగం చేసుకుంటూ, డ్యూస్ మాస్టర్గా ఎబిగాడు.. కొలియోగ్రాఫర్ శ్రీకాంత్.

సన్మాఖ్ మేస్తి.. srikanth డ్యూస్ మాస్టర్!

చౌటుప్పు మండలం దండుమల్కు పురం శ్రీకాంత్ స్వగ్రామం. తనది నిరుపేద కుటుంబం. తండ్రి భషణ నిర్మాణ మేస్తి. ఆయన ఇంటి పనికిపోతేనే ఇల్లు గడిచేది. లేదంటే పస్తులే. బాల్యం నుంచి టీఫీ వోలు చూస్తూ. డ్యూస్ ప్రాణీన్ ఆసక్తి పెంచుకున్నాడు శ్రీకాంత్. స్నేహితులతో కలిసి నిత్యం డ్యూస్ ప్రాణీన్లో మునిగితేలేదు తన ప్రతి భను తల్లిదండ్రులు గుర్తించారు, ప్రోత్సహించారు. మొదట్లో పిల్లలకు డ్యూస్ కొనుసులు తీసుకొనేవాడు. తర్వాతం.. సుగ్గులు, కాలేజీల్లో నిర్వ్యాహించి వించే కార్బూకమాలకు కొరియోగ్రాఫర్గా పనిచేశాడు.

పస్తులుంటూ ప్రాణీన్

కోలే కలలతో నరిగా పదేండ్ర క్రితం ప్రార్థాబాదిలో అడుగుపెట్టాడు శ్రీకాంత్. క్రష్ణాన గర్లో ఒ చిన్న రూమ్ ఆడెక్ట శీసు కొని ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాడు. అడుగుగునా కష్టాలే స్వాగతం పలి కాయి. చేతిలో ఉబ్బులు లేకపోవడంతో తిండికి తిప్పులు పడ్డాడు. ఆశయ సాధన కోసం పొద్దున పేపర్బాయుగా పనిచేశాడు. రాత్రి పూట బార్లో బార్బేర్ ల అవతారం ఎత్తాడు. ఎన్ని ఒడుద్దులు ఎదురైనా, తన లక్ష్మీన్ మాత్రం వదులుకోలేదు.

జీవితాన్ని మార్లిన షో

రంగారెడ్డి జీలూ ఇలిప్పాంపట్టుంలో నిర్వ్యాహించిన 'దమ్ముంటే కాస్ట్' రియాలైజ్ శ్రీకాంత్ జీవితాన్ని మార్చే

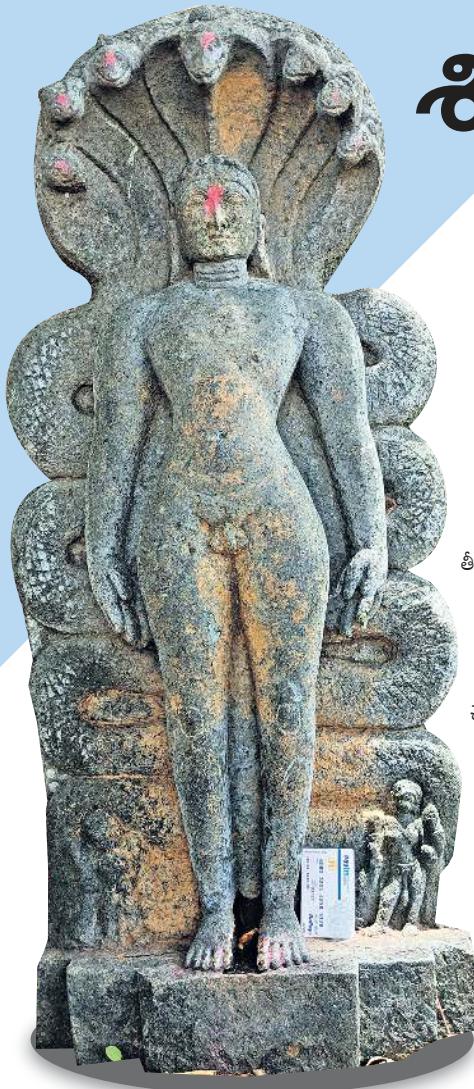
సింది. ఈ కార్బూకమానికి ఎంపికైన శ్రీకాంత్, తన ప్రతిభతో అందరి డ్యూస్ ప్రాణీన్ ఆకర్షించాడు. అప్పుడే మాటీవీలో 'రంగం-2'లో అవకాశం డక్టీగా ఆంతించి ఉన్నాడు. అప్పుడే మాటీవీ 'ఢీ' షోకు ప్రయుచ్చించాడు. లీడ్ డ్యూస్ రూపు ఏ మాత్రం తీసిపోకుండా చేస్తూమార్చాడన్న ప్రశంసలూ అందుకొన్నాడు. అప్పటినుంచి

లఘు చిత్రాల్లోనూ..

డ్యూస్‌ర్స్ ప్రతిభ చూపుతన్న శ్రీకాంత్, నటనలోనూ మైప్పుణ్ణున్ని ప్రదర్శించాడు. భాషి సమయంలో స్థాంత భర్యులతోనే సందేశాత్మక లఘుమిత్రాలు రూపొందిస్తున్నాడు. ఇప్పటికే శ్రీకాంత్ తీసిన 'అమె నా గతం', 'కిడ్న్యూస్', 'మార్పు మనిషితోనే' ష్టేప్ ఫిలిమ్స్ మంచి వేరుసు తెచ్చిపెట్టాయి.

శ్రీకాంత్ వెనుదిరి చూసుకోలేదు. అదే జోవ్స్ టో 2019లో జెమినిలో నిర్వ్యాహించిన 'రంగస్టలం', మాటీవీలో పచ్చిన 'ామెడీస్ట్రోస్' పోలలో లీడ్ డ్యూస్‌ర్స్ అవకాశం వచ్చింది. తన ప్రదర్శనలతో కొరియోగ్రాఫర్ శేఫర్ మాస్టర్ ప్రశంసలూ అందుకున్నాడు. ఒక పక్కా టీపీల చేస్తూమే, పెద్ద కావెం ట్లూకు డ్యూస్ కొరియోగ్రాఫర్ పని చేస్తూన్నాడు. ఓ ఇరవై మంది జూనియర్ డ్యూస్ రూపు ఉపాధిని చూపిస్తున్నాడు. 'అవకాశాలు వెతుక్కుంటా రావు'. మనమే వాటిని వెతుకోవాలి' అంటాడు శ్రీకాంత్.

... పతగీని రాఘువేంద్ర చౌటుప్పు

శిలాయగవు పల్లె..

కలీంనగర్ జిల్లా గంగాధర మండల కేంద్రం నుండి 13 కిలోమీటర్లు

దూరంలో ఉన్న ఒక చిన్న గ్రామం కోట్ల నరసింహులపల్లి.

ఈ సాధారణ పల్లె, బృహత్ శిలాయగంలో ఓ

వెలుగు వెలిగించి, రాత్రుకాటులు, కళ్ళుతో చాటుక్కులు, వేములవాడ చాటుక్కులతో పాటు కాకతీయుల అనవాళ్ళను తన గుండెల్లో దాచుకుంచి.

హిందూ, జ్యేష్ఠ మత ప్రాభవాలతో విలసిల్లించి.

చరిత్రమరచిన.. చరిత

తీసుకొన్నాడనీ, ఇక్కడి వాతావరణం నచ్చి కొండపైనే ఒక మందిరాన్ని నిర్మింపజేశాడని స్థానికులు చెబుతున్నారు. ప్రస్తుతం కణికస్తున్న కోట్ల శిథిలాలల్ని నాటివేసిన అంటున్నారు. వారి కథనానికి బలం చేకూర్చేలా ఇక్కడ శాతవాహనుల కాలం నాటి డిష్టైన్లు ఉన్న కుండ పెంకులు, ఇటుక ముక్కలు లభించడం విశేషం. అంతేకాకుండా, కోట్ల నరసింహుల పల్లిలో రెండు (రాతి, మణి) కోటలు న్నాయి. మర్యాదలు నాటి నరసింహా స్వామి దేవాలయం కూడా కనిపిస్తుంది. అందుపల్లె ఈ గ్రామానికి కోటల నరసింహులపల్లి అనే పేరు వచ్చింది.

క్రమంగా కోట్ల నరసింహులపల్లిగా స్థిర పడిందని గ్రామస్తులు చెబుతున్నారు.

ఉగ్రానారసింహ విగ్రహం

కోట్ల నరసింహులపల్లిని ఆసుకుని ఉన్న దేవునిగ్గిపై ఉన్న పెద్దరాతి మీద హోడశబాహు అప్పు ముఖి ఉగ్ర నారసింహస్వామి విగ్రహం చేక్కి ఉన్నది. ఇలాంటి లఘు(8)ములు, హోడశ(16) బాహు నరసింహమూర్తి శిల్పాలు దేశం లోనే అరుదు. ఈ అర్థ (ఉల్మాశ)శిల్పం ప్రాచీన మైంది కూడా. శిల్ప శైలిని బట్టి రాష్ట్రకూటులు కాలానికి చెందినదిగా పురాణు నిప్పుణులు గుర్తించారు. ఇప్పటికీ, గ్రామానికి ఆనుకొని ఉన్న పెద్దండ్రు రాతితో నిర్మించిన కోటగోడ కనిపిస్తున్నది. గుట్ట కిందిభాగంలో గ్రామం చంట్లు మట్టికోటును నిర్మించిన అనవాళ్లు ఉన్నాయి. ఈ గ్రామ పరిసరాలు 3500 ఏకాలకు పూర్వమే ప్రాచీన మానవుడి ఆవాసాలుగా ఉన్నాయి నడువినికి ఇక్కడ లభించిన పురాచస్తు ఆధారాలే నిదర్శనంగా నిలుస్తున్నాయి.

చారిత్రక నేపథ్యం..

శాతవాహన వంశ మూలపురుషు శ్రీముఖుని కొడుకు శాతకర్ణి (క్రీ.పూ.241) ప్రతిపూసు పురం (ప్రాచీన) నుంచి జైత్రయాత్రగా వెళ్లున్న పురుషునంగా నిదగిరి మీద కొంతకాలం విగ్రాంతి

మిగతా చేతుల్లో ఆయుధాలు దర్శనమిస్తున్నాయి. ఇదే గుట్టపై పుస్తకు లక్ష్మినరసింహస్వామి, సీతారామ చంద్రస్వామి దేవాలయాలు ఉన్నాయి. పక్కనున్న మరోగట్టపై శివాలయం, కోనేరు దర్శనమిస్తాయి.

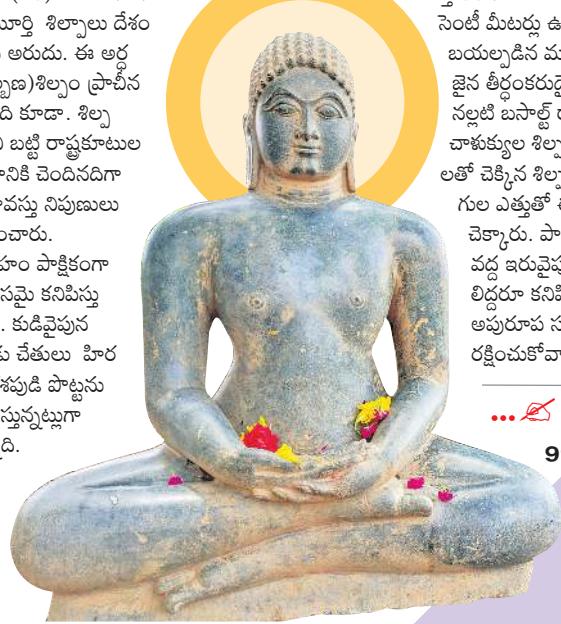
జైన విగ్రహంలు..

గ్రామంలోని బీరపు గుడి సమీపంలో వ్యవసాయ పుస్తల్లో భాగంగా భూమి దున్నేట పురుషుల పురుషులు జ్యేష్ఠ తీర్థంకరుల విగ్రహాలు బయటపడ్డాయి. 2017లో బయలుపైడిన శిల్పం జ్యేష్ఠంలో 19వ తీర్థంకరుడైన మల్లిశాధ తీర్థంకరుడిది. నల్లని గ్రానెట్లతో పద్మాసన భంగిమలో

సందరంగా చెక్కిన విగ్రహం ఇది. దీని ఎత్తు 90 సెంటీమీటర్లు, వెడల్పు 76 సెంటీ మీటర్లు ఉన్నది. 2020లో బయలుపైడిన మరో శిల్పం 23వ జ్యేష్ఠ తీర్థంకరుడైన పార్వత్యాధుడిది. నల్లలే బసాల్ట్ రాతితో కళ్ళుఁఁ చాపుక్కుల శిల్పశైలిలో ఏడు పడగ లతో చెక్కిన శిల్పమిది. మూడు అడుగుల ఎత్తుతో ఈ విగ్రహంల్ని చెక్కారు. పార్వత్యాధుని పాదాల పద్మ ఇరువెపులా యక్క యక్కిణి లిద్దరూ కనిపిస్తున్నారు. ఈ అపురూప సంపదము మనం రక్షించుకోవాలి.

అరవింద్ ఆర్య

997 270 270

తరాలు మారుతన్న కొట్టి వేషభాషల్లో.
భోజన విధానాల్లో మార్పులు వస్తాయి.
ముఖ్యంగా కొవిడ్ మనసుల
ఆలోచనల్లోనే కాదు ఆపోరంలోనూ
మార్పులు తెచ్చింది. బైరస్ బాలన
పడకుండా రోగినిరోధక
శక్తిని పెంచే సంప్రదాయ మూలికలు,
ఇనుసులను వంటల్లో గుహించడం
అలవాటు చేసుకున్నారుంతా. సామాన్య
ప్రజలతో పాటు చెయ్యి తిలిగిన
పెఫ్టులు కూడా అరుదైన మూలికలు,
రకరకాల మనసాలాలు చేరుస్తా
కొత్త ట్రైండ్ కు నాంది
పలుకుతున్నారు.

మాస్టర్ చేతిల్ ఆరోగ్యం..

ప్రపంచమంతా కోనో వైరస్కు భయపడుతన్న సందర్భంలో.. భారతీయులు సహజసిద్ధంగా రోగినిరోధకశక్తిని పెంచుకునేందుకు వైద్య మూలికలను, సంప్రదాయ దినుసులను ఏళ్లు వాడకంలోకి తీసుకొచ్చారు. వాటివల్లే చాలామండిపై వైరస్ ప్రభావం నామమాత్రంగా కనిపించిని డాక్టర్లు తెల్పించేచూరు. అందరూ కాద కోయం, పసుపు పొలు, మూలికల తేసీరు తీసుకోవడం ప్రారంభించారు. ఈ క్రమం లోనే ముంబయికి చెందిన మాస్టర్ పెఫ్టులు వంటల తయారీలోనూ మార్పులు తెచ్చారు.

ఆరోగ్యానికి అశ్వగంధ

పెఫ్టు పూజా దింగ్రా తన స్టోర్స్ లో 15 లో తయారు చేసి కేకలు, కుకీలో ఇష్టుల్లిటీ బూట్టింగ్ పదార్థాలను కలుపుతున్నారు. ఇంట్లో అందరూ చాయ్లో అల్లుం వేసుకోవడం, పాలలో పసుపు కలుపుకొని తాగడం వంటి సంప్రదాయ చిట్టాలను చిట్టప్పటించుటి నుంచి పాటిస్తూ పెరిగింది పూజ. అయితే, వాటిని మామూలు విషయాలుగానే చూసింది తప్ప పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. కొవిడ్ మొదలయ్యాక అమె ఆలోచనా విధానంలో, వంటల తయారీలో మార్పు మొదలైంది. సాధారణంగా ఇంట్లో వండు కునేటప్పుడు మసాలా దినుసులు ఉపయాగించేదాన్ని కొవిడ్ కారణంగా ఏటి వినియోగం బాగా పెరిగింది.

‘లే 15 లో తయారయ్యే ఆపోర పదార్థ లోనూ మూలికలను వాడుతున్నా. ఒత్తి డిని తగించి, మెడడు పని తీరును మెరుగుపరిచి అశ్వగంధ పోచి స్థమ్ కేక్లో జితచేస్తున్నాం. బట్టిన కుకీలో పసుపు

కలిపి వాటిని గోల్డ్ కుకీలూ మార్చేశాం’ అంటున్నది పూజ.

జీల్ రాజ్ గోల్డ్

తాతలనాటి వంటకాల పేర్లు సైతం మర్చిపోయాం. విరు ధాన్యాలలో చేసే వెరైటీలే సంగతే ఎవరికి తెలియదు. కరోనా దెబ్యుతో అరోగ్యంల్లో పెరిగి ఆపాత రుచుల్లో మక్కువ పెంచుకున్నారు. బియ్యుం, గోదుమలకు బదులు కొర్రలు, సాములుకు అలవాటు పడుతున్నారు. ఇండ్లోనే కాదు రెస్టారెంట్లూ ఈ బాటునే ఎంచుకుంటున్నాయి. పూర్తిగా చిరుదాన్యాలతోనే మెనూ అంతా సిద్ధం చేస్తున్నారు. చిరుదాన్యాల పెట్టేటీల్తో క్షప్పమర్చను ఆకర్షిస్తున్నారు పెఫ్టు అన్నాను ఖురేపి.

ఆయన రెస్టారెంట్లో చేసేవన్నీ

చిరుదాన్యాల వంటకాలే! ‘ఈ మధ్య కాలంలో జసాల్లో మిల్లీస్ట్రోప్ ఆస్క్రీ విపరితంగా పెరిగింది. హోటల్లు పచ్చినా హైప్రైప్ క్రూధాన్యం ఇస్తున్నారు అప్పటించి మాపోట్లో చిరుదాన్యాలలో రకరకాల వంటలు తయారు చేసుకు క్షప్పమర్చక అందిస్తున్నాం. ఎప్పటికప్పుడు వాటితో కొత్త వంటలు తయారు చేయడం నాకూ చాలెంజింగ్ అనిపిసుందర్చన అంటారు ఖురేపి ప్రెపర్స్ హోటల్లే పెఫ్టు తన స్థాయిలో ప్రయోగించేస్తు.. బస్టీలోని చాయ్ మాస్టర్ తానేమీ తీసిపోను అన్వయిస్తు, తన వంతు ఆవిష్కరణలూ చేశాడు. బండి పక్కనే ‘కరోనా స్ప్రాష్ట చాయ్’ బోర్డ్ ఆప్రయోగ ఘరితమే.

వైరెటీ మికీస్టం

గతేడాది సుంచి పొకాస్ట్రోలోనూ కొత్తకొత్త ఆవిష్కరణలు జరుగుతున్నాయి. ‘కాడ్ కిచెన్ పరాట్’ అనే రెస్టారెంట్ని స్థాపించిన పారనెగ్డ సింగ్ కొత్తరకం వంటలు చేయడంలో దిట్ట. ఆయన తయారు చేసిన కొత్త ఫ్లోవర్ ప్రెస్ జామాన్ అక్కడి క్షప్పమర్చను బాగా ఆకట్టుకుంటున్నది. మాట్లాడ తమలపాకులో తియ్యటి జామాన్ పెట్టి క్షప్పమర్చను కొత్త రుచిని అందిస్తున్నాడు. దీంతో పాటు మరెన్నో ఆయుర్వేద చిప్పాలును తన వండల్లో ప్రయోగిస్తున్నాడాయన.

కవర్
స్టోర్

75 వ దేశమేగినర్..

'మనవాడు ఒకడు ప్రపంచాన్ని ఏలుతాడు' అని బ్రహ్మంగారు చెబితే...

ఆ మాట నిజం కాకపోతుందా అని ఆశపడుతున్నాం!

కమలా హృదిల్ లీన్ అమెరికా ఉపాధ్యక్షరాలిగా పీరమెక్కితే..

మన అడజిడ్క్షన్ అందలం దక్కినంతగా ములిసిపాలియాం!

ఇది 'అహంతృప్తి' కాదు. మహాదానందం.

మన సంస్కృతిని విశ్వవ్యాప్తం చేస్తారనే నమ్మకం.

'ఆజాటికా అమృత మహాత్మవ్' వేడుకల ఆరంభ సమయంలో

భారతీయ మూలాలున్న నేతులను తలుచుకునే ప్రయత్నం...

వరదీకర్

యూస్టో! ప్రపంచవ్యాప్తంగా విస్తరించిన జాతిని సూచించే పదం. 'నేను విస్తరిస్తున్నాను' అన్న అర్థ మిచ్చే గ్రీకు మాట నుంచి పుట్టింది. 'జిందియిన్ డయస్టోరా' భారతీయ మూలాలున్న వారండరిన్ సూచిస్తుంది. మన ప్రభుత్వ అంచనా ప్రకారం, విదే శాల్టోని భారతీయుల సంఖ్య మూడు కోలక్ష ఇరవై లక్షలు. వీరిలో వాలామండి వలన వెళ్లి తరులు మారి పోయి ఉండవచ్చు. స్థానికలతో వివహబందిన్నీ అందుకొని ఉండవచ్చు. కానీ ఇప్పటికే వారిలో అర్థిక శాతం... భారతీయ నేపథ్యం ఉన్నవారే, ఇక్కడ సంస్కృతిని లనుసరించేవారే. అమెరికా ఒకమించిన 'ఇండియస్టోరా' అనే స్వస్థండ సంస్కృతిని వివిధ దేశాల్లో రాజీయంగా ఎదిన భారతీయులను గుర్తించే ప్రయత్నం చేసింది. ఆ జాబితాలోని ప్రముఖుల వివరాలు, ఆ స్థానాన్ని చేరుకోవడం మెనక దాగిన ఆస్తుకర్మాన్నల కథనాలు స్థాపించాయికం. నిజమే, ఎక్కడే పుట్టి ఎక్కడే ఎదగడమంచేనే మాటలు కాదు. ఇక కోటలు కట్టడమంటే..

అమెరికా టు ఐర్లాండ్!

కమలా హ్యోర్స్ ఇప్పుడు అమెరికా ఉపర్యుభు రాలు. ఆ సాయికి చేరుకోగలిగిన మొట్టమొదటి మహిళ. కురువ్యర్థుడైన బైదెన్ గెలుపు వెనుక తారక మంత్రం తన. కమల గలిలించిన తెలియగానే, ఆమ తాతగారి కోరు 'తలనేంద్రపురం'లో సంబ రాలు మిస్సుంటాయి. ఇవేచీ నామమాత్రపు తతం గాలు కావు. కమల ఇప్పటికే డేశనోని తన బంధు వులతో సఫ్యంగానే ఉంటున్నారు. మన పంటకాల నుంచి నటుల వరకూ సర్వ్యం తనకుపరిచయమే!

స్క్రీటజాతీయుల ఆధిక్యం ఎక్కువగా కనిపించే మరో డేశం ఐర్లాండ్. అక్కడా భారతీయుడే ఉపాధ్యక్షుడు కావడం విశేషం. లియో వరదికర్ తండ్రి అశ్వోక్, ముంబై నుంచి ఐర్లాండ్కు వలస వెళ్లారు. అక్కడే పుట్టిన లియో, అడవాడడపై మన దేశానికి వస్తూనే ఉండేవారు. వైద్యవిద్యార్థిగా, ముంబైలోని 'కెమ్ ఆసుపత్రి'లోనే ఇంటర్వ్యూపీట్ పూర్తిచేశారు. ఐర్లాండ్ ఉపాధ్యక్షుడిగా ఎన్నికైన తర్వాత కూడా, తన పూర్తీకుల ఊర్ధేన 'వరద్ సు చూసేందుకు మందీమూర్గాలం లేకుండానే వచ్చారు. లియో వరదికర్ స్వల్పింగ్ సంపరుడు. తన గీ అని బిహారంగా ప్రకటించిన, తొలి ఐర్లాండ్ రాజకీయమేళ్త!

బతుకమ్మ

28 మార్చి 2021

'మన'నేతులు

2019 అక్టోబర్ 7. 'నా ప్రియమిత్రుడు ఆంటోనియా పోర్టుగల్ పార్లమెంట్ ఎన్నికలలో విజయం సాధించినందుకు శుభాకాంక్షలు' అంటూ ప్రధాని మౌద్ద చేసిన ట్రైక్లిట్ ఓ ప్రత్యేకత ఉంది. ఇంటులో దొఱ్పుపరమైన మొహమాదున్ని మించిన విశేషం ఉంది. సదరు ఆంటోనియా తాతయ్య పుట్టింది గోవాలోనే. వారికి ఇక్కడి సంస్కృతి అన్నా, సాహిత్యమన్నా వాలా ఆపేక్ష. ఆంటోనియా తతండ్రి, రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ మీద వ్యాసాలు రాపిన రచయిత. వారి కటుంబం తరచూ గోవాకు వస్తూ ఉండేది. గోవాలో ఆంటోనియా అలిమానులు తనను ముద్దగా 'బాబుమ్' (ప్రియమైన యువకుడు) అని పిలుస్తుంటారు. అంతేకాదు! భారతీయ వియవలైన అహింసని ఆచరించి చూపించిన చరిత్ర ఆంటోనియాది. అందుకే తనకి 'లిస్ట్స్ గాంధీ' అనే బిరుదు డక్కింది. పోర్టుగల్ రాజదాయి లిస్పున్నము శాంతియుతగా మార్పినందుకు లభించిన గారవమది. 500 ఏండ్రు క్రీతం పోర్టుగల్ మన దేశంలో కొంతబాగాన్ని ఆక్రమించుటిని పాలించింది. ఆశ్ర్యం! ఇప్పుడు అదే దేశాన్ని మనవాకు ఏలుపున్నారు. అంటోనియా మంత్రివర్గంలో ఆర్థిక శాఖను కూడా 'జోవా లియో' అనే భారతీయుడు నిర్వహించడం విశేషం!

దక్కిణ అమెరికాలోని గయానా దేశానికి అద్భుతుడు.. సాక్షాత్కార్తు నాలుగో తరం భారతీయుడే. పేరు మహాముద్ద ఇర్యాన్ అలీ. 2020లో ప్రమాణస్వీకారం చేసిన ఇర్యాన్ అలీకి ఓ ప్రత్యేకత ఉంది. దక్కిణ అమెరికా చరిత్రలో, ఓ దేశ అత్యున్తత పదవిని అందుకున్న తోలి ముస్లిం తనే. ఆ దేశానికి ఉపాధ్యక్షుడు కూడా భరత్త జగ్గదేవ అనే భారతీయుడే. గయానా తాతాక్కులిక ప్రధానమంత్రిగానూ, అధ్యక్షుడిగా గానూ పనిచేసిన మనక జగ్గదేవది. ఇక్కడ ఘనంగా చెప్పుకొనే హిందూ-ముస్లిం సామరస్యం... అక్కడ ప్రతిపలిషున్నది.

భరత్ జెర్జీద్వీ

పృథ్వీరాజ్యసింగ్ రూపున్

గోబిల్ పీఎస్ ఇండెక్స్.. మారిష్ నీను ఆఫీకాలోనే అత్యంత శాంతి కాముక దేశంగా ప్రకటించింది. అక్కడి ప్రభుత్వ విద్యుత్, ఉచిత వైద్యం, రాజీయులు స్వస్థం.. అధ్యాత్మం అంటూ ఎన్నో నిప్పించిన తాతాబునికి వియవలైన కథను కూడా కొంతమంత్రి కాముక, అధ్యక్షుడిగా వ్యాసాలు రాపిన రచయిత. వారికి ఇక్కడి సంస్కృతి అన్నా, సాహిత్యమన్నా వాలా ఆపేక్ష. ఆంటోనియా తతండ్రి, రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ మీద వ్యాసాలు రాపిన రచయిత. వారి కటుంబం తరచూ గోవాకు వస్తూ ఉండేది. గోవాలో ఆంటోనియా అలిమానులు తనను ముద్దగా 'బాబుమ్' (ప్రియమైన యువకుడు) అని పిలుస్తుంటారు. అంతేకాదు! భారతీయ వియవలైన అహింసని ఆచరించి చూపించిన చరిత్ర ఆంటోనియాది. అందుకే తనకి 'లిస్ట్స్ గాంధీ' అనే బిరుదు డక్కింది. పోర్టుగల్ రాజదాయి లిస్పున్నము శాంతియుతగా మార్పినందుకు లభించిన గారవమది. 500 ఏండ్రు క్రీతం పోర్టుగల్ మన దేశంలో కొంతబాగాన్ని ఆక్రమించుటిని పాలించింది. ఆశ్ర్యం! ఇప్పుడు అదే దేశాన్ని మనవాకు ఏలుపున్నారు. అంటోనియా మంత్రివర్గంలో ఆర్థిక శాఖను కూడా 'జోవా లియో' అనే భారతీయుడు నిర్వహించడం విశేషం!

‘భారతీయ’ మంత్రాంగం

చట్టనభల

సురీనామ్, ఫిజి, మారిషన్ లాంటి దేశాల్లో భారతీయ మూలాలున్న ప్రజలు ఎక్కువే! కాబట్టి, వాళ్ళ ప్రభు త్వంలో ఉండటం, మంత్రివర్గంలో చోటు సంసాదించు కోవడం ఆశ్చర్యం కాదు. మారిషన్ మంత్రివర్గంలో ఏకంగా 15 మంది భారతీయులే! ఇక గయానలోనూ పదిమంది మంత్రులు మనవాఁ! కానీ మిగటా దేశాల్లో భారతీయుల ఉనికి వెనుక వేరేరు కారణాలున్నాయి. ఉదాహరణకు సింగపూర్! అక్కడికి భారతీయులు కేవలం వలస కూతీల్లాగానే అడుగుపెట్టలేదు. వెయ్యెండ్కు పూర్వమే అక్కడికి భారతీయ సంస్కృతి చేరుకుంది. హిందూ, బౌద్ధ మతాల అక్కడి సంస్కృతి మీద చెరగని ముద్ద వేశాలు. విద్య, వ్యాపారం, ఉపాధి కోసం వలస మొదలైంది. సింగపూర్ మాత్రమే కాదు... మలేషియా, థాయిలాండ్, ఇండిసెషన్సియా, ఫిలిప్పీన్సులకు కూడా రాకపో కలు ఉండేవి. ఈ దేశాలను అంతర్జాగంగా చేసుకుంటూ ‘శ్రీవి జయ’ అనే హిందూసాధ్వాజ్యం ఉండేది. రాజ్యాలు పోయినా... మన దేశం నుంచి, అందునా దక్కిణాది నుంచి వలసలు ఆగలేదు. కాబట్టి, ఈ దేశాల్లో భారతీయుల అధికారం ఆశ్చర్యం కలిగించడు. సింగపూర్ విదేశాంగశాఖ మంత్రి విషయిన్ బాలకృష్ణన్, రష్ణం మంత్రి షష్మిగుం భారతీయులే. వీరే కాకుండా మరో ముగ్గురు భారతీయులు అక్కడ మంత్రులుగా బాధ్యతలు నిర్ద్రిస్తున్నాయి. ఇక మలేషియా మానవ వనరుల శాఖ మంత్రి శరపణ్ణ మురుగన్ దక్కిణాదివాడే!

కొన్ని మేలురాజు ..

దలీప్ సింగ్ సాండ్, 195లో అమెరికన్ కాంగ్రెస్కు ఎంపికయారు. ఆ ఘనత సాధించిన తోలి ఆసియా వాసి ఇతనే.

బట్టోమన్ లాంటి రాజుల దగ్గర నుంచి ఈచ్చి అమీన్ లాంటి పాలకుల వరకు నియంతల కరకుడ నాన్ని తట్టుకుని నిలిచిన చరిత్ర మన వలసదారులచి.

ఇతర దేశాల్లో స్థిరపడిన భారతీయులు, తేలికగా మన దేశంలోకి అడుగుపెట్టేందుకు ‘Persons of Indian Origin’ అనే గుర్తింపు కార్డు ఇచ్చేవారు. గత ఏడాదే ఇచి రద్దుయింది.

విదేశాల్లో స్థిరపడ్డాడ, వారి భార్యలను తీసుకువెళ్కపోవడం ఓ పెద్ద సమస్య. ఈ Abandoned NRI wives సంఖ్య దాదాపు అయిదువేలు ఉంటుందని అంచనా!

దేశాభినేత స్థానాన్నే అందుకోగల సత్తా ఉన్నప్పుడు,

మంత్రివర్గాల్లో కీలకంగా నిలుస్తున్నప్పుడు...

చట్టసభల్లోనూ మన ఉనికి గట్టిగానే ఉంటుంది కదా!

భారతీయుల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్న దేశాల్లోనే కాకుండా...

బ్రిటన్, కెనడాల్లోనూ మనవారి ప్రాతినిధ్యం గణనీయం.

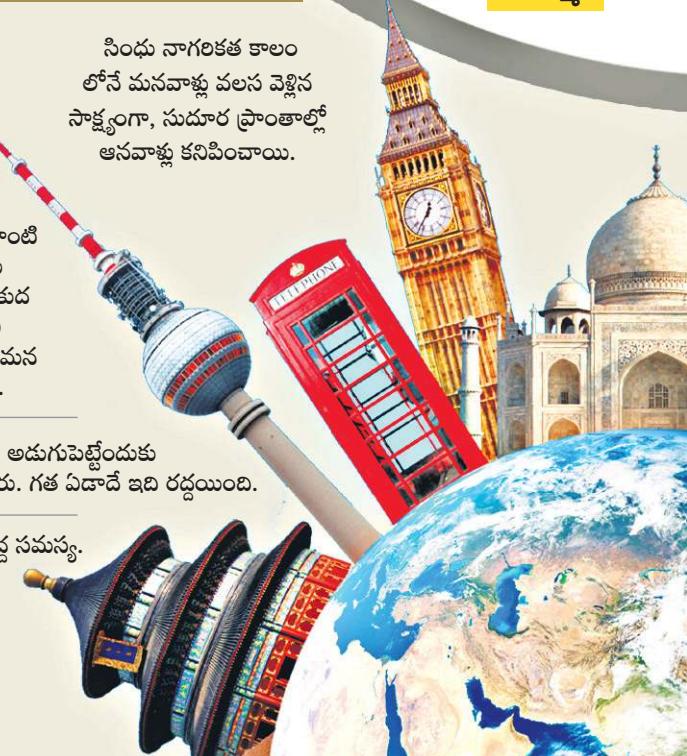
క్షణ్ ఇందియా సేవకులుగానే కాకుండా... విద్యార్థులుగా, వ్యాపార్సులుగా వ్యాపారాల్లో బ్రిటిష్ వెల్లేవారు. రెండువందల ఏండ్ల క్రితమే అక్కడ తెలిభారతీయ రెస్టారెంట్ వెలసింది. 1814లో దీన్ మహామృద్గు అనే వ్యాపారస్సుడు వ్యాపికి ‘పొంపూ’ను పరిచయం చేశాడు. అప్పట్టు మన దేశంలో ఉన్న ఇంగ్లాండ్ పైని కులు, భారతీయులను పెండ్లి చేసుకున్న సందర్భాలూ ఎక్కువే. అలా బ్రిటన్ జనాభాలో మనవారి సంఖ్య రెండు శాతం పైనే ఉంది. ఉద్యోగ, వ్యాపారాల్లో వాళ్ళ మంచి విజయాలనే అందుకున్నారు. మేఘానంద దేశాయ్, అజయ్ కక్కు, స్వరాజ్ పార్ట్, కమలేష్ పటేల్... ఇలా ఎందరో ప్రముఖులు అక్కడి పార్లమెంటులో కొలు పుద్దిరారు. బ్రిటన్ ఉభయసభల్లో 29 మంది భారతీయులు ఉన్నారని అంచనా!

కెనడా వచ్చటల్లోనూ ఇర్రాకై మందికి పైగా భారతీయులు ఉన్నారు. వందేశ్ త్రీతం పంజాబ్ నుంచి వేలాది మంది రైతులు ఉపాధి కోసం అక్కడికి వలసవెళ్లారు. తీప్రమైన వివక్షతో పాటు, బౌతిక దాడులను తట్టుకొని నిలబడ్డారు. 1972లో ఉగాండా నుంచి వెలివేయబడ్డ ఎంతోమంది భారతీయులు కెనడాకు చేరుకునే వలసల్లో న్నారు. ప్రస్తుతానికి కెనడాకు చేరుకునే వలసల్లో మనదే ప్రథమ స్థానం. అరిఫ్ వీరాని, మణిందర్ దర్ సిద్ధు, రాజ్ పైని మంటి వారా అక్కడి పార్లమెంటుకు ఎన్నిక కావడం... ఆ దేశంలో మనం అందుకున్న ప్రాథాన్యతకు సాక్షం.

దీన్ మహామృద్గు

సింధు నాగరికత కాలంలోనే మనవాళ్ళ వలస వెళ్లిన సాక్ష్యంగా, సుమార ప్రాంతాల్లో ఆనవాళ్లు కనిపించాయి.

గొంతుక మనదే

మహిళా శక్తి

విదేశాలో నిర్మాయక శక్తులుగా భారతీయ మహిళలు ఉండటమూ ఓ విశేషమే! కమలా హ్యారీస్ వెలుగులోకి రాకముందే వీరి గురించి చర్చలు జరిగాయి. కెనడా పోరసరఫరాల శాఖ మంత్రి అనిత ఆనంద్ కొవిడ్ సమయంలో చక్కని నిర్మాయలు తీసుకున్నారని పేరు. అక్కడి పాదమెంటులో 'అంజు డిల్సన్', 'కమల్ బోరా', 'రూబీ సహోతా' పంచి మహిళా ప్రతినిధులూ ఉన్నారు. ఇక ల్రిటన్ హోంసాఖ సెక్రెటరీగా ఉన్న 'ప్రైతి పట్టెల్ కు గొప్ప రాజకీయ భవిష్యత్తు ఉండని విశేషముల అంచనా! అక్కడి పాదమెంటులో ఏకంగా ఆరుగురు భారతీయ మహిళలు ఉన్నారు. ఆయా దేశాల్లో రక్షణ శాఖ లాంటి కీలకమైన శాఖల్లోనూ (కృష్ణ మతేరా - సురీనామ్) అట్లే జనరల్ స్టోయలోనూ (సులియా బ్రేవర్సమెన్ - ల్రిటన్) భారతీయ మహిళలు ఉండటం గర్వకారణమే!

అత్యున్నత స్థానాల్లో..

ఒక దేశం తరపున రాయబారిగా ఉండటం అంటే... ఆ దేశ ప్రతిష్ఠకు చిప్పాగా మారడమే. అలా ప్రపంచవ్యాప్తాగా ఉన్న విశేష రాయబారుల్లో మనవారు పడిమంది ఉండటం గమనార్థం. ఆస్ట్రేలియాలో గీతా కామత్, సింగపూర్లో కమల్ వాస్పాన్, కెనడాలో నాదిర్ పట్టెల్ కీలకమైన దేశాలలో సత్యంబంధాలు నిర్మించేందుకు కృషి చేస్తున్నారు. దోత్యసంబంధాల్లో కీలకంగా ఉన్డే కౌన్సిల్ జనరల్స్గానూ మనవారు కనిపిస్తున్నారు. ఇక మారిషన్, ఫిజి, సింగపూర్ ప్రధాన స్థాయిమార్పులుగా భారతీయులే! ఆ మూడు దేశాల రిజర్వ్ బ్యాంక్ నేతులూ మనవారే!

నిజానికి, ఈ జాబితా సమగ్రమేమి కాదు. చేరని వేర్చు, చేజారిన వివరాలు చాలానే ఉండవచ్చు. ఏదో ఒక దేశంలో, 'మన' అనుకునే ఎవరో ఒకరు చుక్కన్ని తిప్పు తూనే ఉండి ఉంటారు. ష్టోగ ఈ సత్తు తాత్క్షాలికమైన ప్రభావమేమి కాదు. ఇంతింతే అంటూ మొదలైన మన ఉనికి ఆకాశమంత్రే, ఈ పుడమిని కమ్యూకునే రోజు దగ్గర్లోనే ఉంది. అప్పుడు జాబితాల కోసం వెతుక్కోవాల్సిన పనిలేదేమో! భారతీయ పతాకాన్ని ప్రపంచంలోని ఏ మూల ఎగరేసినా, ఎవరు ఎగరేసినా.. మనకు గర్వ కారణమే. భారతమాత్తు, తన బీడ్ ప్రగతిని చూసి మురిసిపోతుంది.

కమలా హ్యారీస్

బైదెన్ యంత్రాంగంలో..

'భారతీయ మూలాలు ఉన్నవారు... మన అమెరికాను ఏలేస్తున్నారు. మన ఉపాధ్యక్షులుగా దగ్గర నుంచి నా ఉపన్యాసాలు రాసివారి వరకు అందరూ భారతీయులే!' అని చెప్పుకొన్నారు అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైదెన్. ఇవేమీ కుర్రుతో అన్న మాటలు కావు. నాసా శాస్త్రవేత్త స్టోతి మోహన్ ను అభినందించే సందర్భంలో అందించిన ప్రశంసలు. భారతీయులను మేధావులుగా, త్రమించేవారిగా, పట్టుదలతో సాధించేవారిగా, వ్యోహరచనలో ఉద్దంపులుగా గుర్తిస్తూ... కొన్నేష్టగా అమెరికా అధ్యక్షులు తమ యంత్రాంగంలో మనవారిని చేర్చుకుంటిన్నారు. అలా జో బైదెన్ దగ్గర 50 మందికి ష్టోగ భారతీయులు హింస్తున్నారు. రక్షణ నుంచి పర్యావరణం వరకు అనేక విషయాల మీద ఆయనకు సేవలు, సలహాలు అందించేందుకు కృషి చేస్తున్నారు.

చెస్ట్ సింగం

చెస్ట్ లోని ఓ మధ్యతరగతి నేపథ్యం నుంచి అమెరికాకు చేరుకున్నాడు రంగస్వామి. ఉన్నత చదువు తన కల. సాప్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్గా ప్రివెట్ టం లక్ష్మి. అమెరికా గడ్డ మీద అడుగుపెట్టినాటికి అతని జేములో ఉన్న ఎనిమిది డాల్ట్లే. కానీ, విలువ కట్టలేని ష్టోర్యం తన దగ్గర ఉంది. దాంతేనే అసుకున్నది సాధించారు. సిలి కౌన్ వ్యాలీలో విజయవత్కా ఎగరేసిన భారతీయుల్లో ఒకడిగా నిలివారు. పోర్ట్‌పూ, వాల్ట్‌ప్రైట్ జర్జుల్ లాంటి పుత్కల జాబితాలో చేరాడు. 1997లో 'శాండ్ పియార్ గ్రూప్' అనే సంస్థను స్థాపించారు రంగస్వామి. ప్రతిభావంతు లకు పట్టుటడి అందించడమే దాని ఉద్దేశం. రంగస్వామి 2012లో 'ఇండి యాస్ట్రాసా'ను ప్రారంభించారు. అమెరికాలో ఉన్న భారతీయులందరినీ ఒక తాటి మీదకు తీసుకురావడమే ఈ సంస్థ లక్ష్మి. అందులో భాగంగానే రకరకాల కార్బూక్షమాలను, సెమినార్సు, నివేదికలను రూపొందిస్తున్నది. కమలా హ్యారీస్ విజయం సందర్భాగా, ఈ ఏడాది ప్రపంచవ్యాప్తాగా ఉన్న భారతీయ నేతుల జాబితాను విడుదల చేసింది. అందుకోసం 15 దేశాలకు చెందిన 200 మందికి ష్టోగ ప్రముఖులను గుర్తుంచారు.

రంగస్వామి

వలన వేదం

► అమెరికాలో అయితే..

మన దేశం వెలుపల భారతీయుల అనగానే అమెరికానే గుర్తుకొన్నుంది. నిజమే! ఓ అంచనా ప్రకారం అమెరికాలో దాదాపు నలబై లాళ్లకు ప్రో భారతీయులు నివసిస్తున్నారు. విదేశాల్లో జ్ఞాంచి, అక్కడ స్థిరపడిన వారిలో, భారతీయులు సంబ్యు అరు శాతం. కంప్యూటర్ యూగానికి పూర్వమే ఈ వలన మూలాలు కనిపిస్తాయి. ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ సేవ కులుగా కొండరు భారతీయులు అమెరికాలో అడుగుపెట్టారు. ఉపాధి కోసం కెనడాకు వలనష్టిన రైతులు, అక్కడి వివక్షణ తట్టుకోలేక అమెరికాకు చేరుకున్న సందర్భాలూ ఎక్కువే! వారిలో సిక్కుల సంఖ్య అధికం. 1912లోనే కాలి ఫోర్మీల్యూలో సిక్కుల తమకోసం ఓ గురుద్వారాను నిర్మించుకొన్నారు. కానీ ఎంత కష్టపడుతున్నా, ఎస్టి సేవలు అందిస్తున్నా వారి మీద చాలా ఆంఙ్కలు ఉండివే. తెల్లవారిని పెండ్లుడుతానికి, బూమి కొనుగోలు చేయాలికి హక్కులు లేకపోయేవి. శోరసత్వం కూడా లభించేది కాదు. 1917 తర్వాత దేశంలోకి అడుగుపెట్టాడి కాదా ఘరతులు మొదట లయ్యాయి. వారిలోనూ మేధావులకి ప్రాధాన్యత ఉండేది. ఏడాడికి ఇంతమందే అన్న కోటూ అడ్డుపడేది. రెండ్స్ ప్రపంచ యుద్ధం తర్వాత పరిస్థితులు, శోరసత్వాలూ అందుబాటులోకి వచ్చాయి. ఇక 1980ల తర్వాత జరిగిన పరిణామాలు తెలిసినవే!

► తెలుగువారి మాటీమిటి

నేల నలుచెరగులా తెలుగువారి విస్తరణ తక్కువేమీ లేదు. శ్రీలంకలోని ఆహింకండికలు లాంటి జాతులు, తెలుగువారి వలనకు చారిత్రక సాక్ష్యాలుగా నిలుస్తాయి. అమెరికాలో ఉన్నత విద్యను అభ్యర్థించే అవకాశాన్ని మనవాళ్ల త్వరగానే అందించుకున్నారు. వారిలో ఎల్లాపగడ సుఖ్యావు ఆ గడ్డ మీద ఉన్నత విద్య కోసం అడుగుపెట్టి సరిగ్గా శతాబ్ది(1922). ఉధా రెడ్డి (మన్సార్థాన్ మేయర్), చిత్రకుల ఉపేంద్ర (స్వా జెస్ట్ అసెంబ్లీ), సి.ఆర్.రావు (శ్రవణమేత్), సత్య నాద్దెక్క (మై క్రొస్ట్ స్టేట్స్), నేరి దత్తాత్రేయడు (మైద్యాపు), రాజ్ రెడ్డి (రోబోటిక్స్), అనీష్ చాగంటి (దర్శకుడు), నీనా దావులూరి (మిన్ అమెరికా)... చెప్పుకొంటూ వెళ్లే 'తెలుగు వారి' జాబితా సుదీరంగానే ఉంటుంది.

సురీనామ్, ఫిజి, మారిపస్, ప్రేనిడాడ్... మన దేశానికి వేల పైక్కలో దూరంలో ఉండే ప్రాంతాలు. భౌగోళికంగా, సాంస్కృతికప్రాంగా భిన్నమైన దేశాలు. అలాంటి చోట్ల భారతీయులు కనిపించడం ఏంటి? వేసిందేన్ క్రికెటలో కాశీచరణ, కనయ్య, చంద్రేపార్త, శివ నారాయణ లాంటి పేర్లు వినిపించడం ఏంటి? లాంటి ప్రశ్నలకు జవాబు వింటే... మనవాళ్ల అక్కడ స్థిరపడ్డారు అన్న సంతోషపంతో పాటు కొన్ని విషాదాలు మనుసు కమ్మిస్తాయి.

అది 19వ శతాబ్దం! బానిసత్యానికి వ్యుతిరేకంగా చట్టాలు చేయాలంటూ చాలా దేశాల్లో జ్తుడి పెరుగుతున్నది. మరి శ్రమదోషించే మీదే ఆధారపడిన రాజ్యాలు మనుగడ సాగించేదెలా? అందుకోసం Indentured Labourer (వలన కూలీ / భరారునామా కూలీ) అనే త్వరమైన పద్ధతిని కనిపిటారు. తమ పాలనలో ఉన్న ఇతరలో చెరుకు, రబ్బరు తోటల్లో పనిచేయాలికి పేడ భారతీయులను ఒప్పించేవారు. ఇలా 1830 నుంచి 1917 మధ్యకాలంలో పద్మాలుగు లక్ష లమంది ప్రో భారతీయులను ఇలా ఉపాధి ఉప్పులో విదేశాలకు తరలించారు. అప్పట్లో మన దేశాన్ని పంచుకున్న ల్రిటిష్, ప్రెంచ్, డచ్ పాలకులు ఈ అరావకంలో పోటీ పడ్డారు.

ఈ Indentured Labourer విధానం పైకి స్వస్థగా, స్వస్థం దంగా కనిపించేది. ఓ ఎల్లేష పాటు పనిచేస్తే సరిపోతుందని, జీతంతో పాటు చాలా సదుపాయాలు ఉంటాయని ఆ చూపించేవాళ్ల. అప్పటికి దేశంలో వ్యవసాయం, చేతివ్యవస్తులను నాశను చేశారు కాబట్టి... విదేశాల్లో ఉపాధి పేదలను ఊరించేది. కానీ ఘడలోకి అడుగుపెట్టిన తర్వాత, నరకం అంటే ఎవిటో అనుభవంలోకి వచ్చేది. జంతువుల్లాగా కుక్కిన ఓడలల్లో అయిదు నెలల సముద్రయానం చేస్తే కానీ ఆప్రికాకు చేరుకునేవారు కాదు. వనిపోతే సముద్రంలోకి. తీరా తీరానికి చేరాక, కష్టాలు రెట్టించుయ్యేవి. పనిచేసే చోటు, పేరుకి మాత్రమే స్వేచ్ఛ. ఇటు యజమాని నిర్దాశ్యంగా ఉండేవాడు, అటు స్థానికులూ వివక్షచూపించేవారు. అన్నిటికి మించి... వేపబాపులు, వాతావరణంలో ఎక్కడా ఇసుమంతైన పొంతన ఉండేది కాదు. లస్క్, పిండూ, కూలి లాంటి పేర్లతో భారతీయులను వేరుగానే గుర్తించేవారు.

ఇంతాచేసి, ఒప్పందం గడువు ముగిసిన తర్వాత మాత్రుశేశానికి వద్దమనుకుంటే కుదిది కాదు. ఎందుకంటే... తిరుగుపుర్యాణపు ఖర్ములు తామే భరించాల్సి ఉండేది. ఆహారానికి సరిపోయన అరకార జీతాలతో, పాపుపు చేసేదెక్కడ! ప్రో ఒప్పందాన్ని పొడిస్క్సే, జీతం పెంచుతామని ఆ చూపించేవాళ్ల. అందుకని శాస్త్రతంగా అక్కడే ఉండిపోయేవారు ఆ వలన కూలీలు. అయితే... తరూలు మారినా, తలరాతలు మారినా భారతీయ మూలాలను వాళ్ల మర్పించేదు. వాళ్ల జీవన్సైలెచిలో ఇప్పటికీ ఆ ప్రభావం కనిపిస్తంది. కొన్ని దేశాల్లో అయితే, స్థానికుల కంటే భారతీయులే ఎక్కువగా కనిపిస్తారు. ఉదా హరణకు దక్కించ అమెరికాలోని సురీనామ్ దేశంలో 27 శాతం ప్రజలవి భారతీయ మూలాలే! సురీనామ్ రాజధాని పరమారిటీలో, ఒక వ్యక్తి వలన కూలీల జ్ఞాపురాధంగా, నాటి వేపబాపులలతో రూపొందించిన భారతీయ జంట వీగ్రహం కనిపిస్తుంది. ఎట్లకేలకు 1917లో ఈ వలన విధానాన్ని రఘ్సు చేశారు!

అందు ఒక సైన్యం!

ఫిజికల్ ట్రైనర్లకు మంచి డిమాండ్ ఉన్న రోజులిలి. ఏ సంపన్నులో ఫిబీన్ పారాలు చెప్పి బాగా సంపాదిస్తున్నవాళ్ళను చాలామందిని చూస్తున్నాము. కానీ దామోదర్ అలా కాదు. ‘ఇంటికో అబ్జ్యూయి అప్గించండి, వారిని దేశం కోసం తీర్చిదిద్దుతా’ అంటూ సవార్ విసురుతున్నాడు. పెద్దపల్లి పరిసర ప్రాంతాలకు ‘దామోదర్ సార్!గా అయిన సుపరిచితులు. అల్స్టో పనిచేసిన అనుభవంతో నేటి తరాన్ని సాన బటుతూ తర్పిదు ఇస్తున్నారు.

దేశం కోసం పనిచేయండి

పెద్దపల్లి ఎనీచీపి బ్యాంక్. అక్కడొక సెక్యూరిటీలో అలంపుకు మహిళలు వెట్టేవాళ్ళను తనిఖి చేస్తుంటాడు. ‘అష్టరాల్ సెక్యూరిటీ’ అని చులకగా చూసే వాళ్ళు ఉన్నారు. అలాంటి భావన ఉన్న ఎంతోమందికి కొస్టోలింగ్ ఇచ్చి, వారికో జీవితాన్ని చూపించిన అదర్చ వ్యక్తి అంతడు. దామోదర్ 16 ఏండ్లుపాటు అర్టీలో పనిచేశాడు. హవాల్డార్ ఫోదాలో పదచీ విరమణ చేశారు. అల్రీ నేపర్ఫ్యూం కాబట్టి, ఫిబీన్ మీద ధృష్టి పడతారు దామోదర్. రోజుాన్ గ్రాంట్కు వెట్టున్నాడు. అల్క్యో పనిచేసిన అనుభవంతో నేటి తరాన్ని సాన బటుతూ తర్పిదు ఇస్తున్నారు.

వృధా చేయడం దేశ్టోహం, అంటూ యువతకు అవాహన కల్పించున్నారు దామోదర్. ఆయనది అంద్రప్రదేశ్ లోని విజయనగరం జిల్లా చింతపలన. పూర్వి పేరు వైశ్వరాజు దామోదరరాజు. 2014లో పెద్ద పల్లి ఎనీచీపి శాఖలో అర్ణుడ్ గార్డ్రీగా చేశారు. రోజు ఆయన పటీపి గ్రౌండ్ కి వెళ్లారు. అల్క్యో కొంతమంది యువతులు పరిచయం అయ్యారు. తన అనుభవాలను, విజయాలను వారితో పంచుకోవడం మొదలుపెట్టారు. ఆ యువత లోని ఉత్సాహం ఆయనకు నచ్చింది. ఉచితంగా వ్యాయామ

ప్రస్తుతం, ఆల్రీ లిక్రాల్
మెంట్ కోసం పెద్దపల్లి జిల్లానుంచి 62 మందికి శిక్షణ ఇస్తున్నారు దామోదర్. ఇప్పటి పరట ఆయన దగ్గర శిక్షణ పొందిన 40 కుటుంబాల పేద విద్యార్థులు అల్రీ ఎయిరఫోన్స్, నేచీ, సీఎస్ఎఫ్, సీఎర్పీఎఫ్, బీఎస్ఎఫ్, ఆర్పీఎఫ్, సివిల్ కాన్సైస్టుల్, ఫోంగార్డ్ ఉద్యోగాలు పొందారు. ఇలా, ఒకవార్షి సాధారణ సైనికుడు.. ఎంతోమంది యువకులు ఇస్తున్నంటికి పంపే కృషి చేస్తున్నాడు. ‘ఓ పొరుడిగా ఇది నా బాధ్యత తూడా’
అంటారు దామోదర్.

కాలం విలువైంది

‘ఏ లక్ష్మణ లేకుండా తిరఁ గడం కాదు... దేశం కోసం పనిచేయండి. కాలాన్ని

‘అందరూ అమెరికా వెళ్తే దేశానికి రక్షణగా ఉండేవరు? అందరూ ఏటీ ఉద్యోగాలే చేసే సమాజానికి భర్తత కల్పించే దెవరు? అల్రీలో చేల దేశ రక్షణను పట్టిప్పం చేసే వారూ ఉండికి కదా?’ అనేదే అతడి అలోచన. అందుకే యువతను లక్ష్మణగా చేసుకున్నాడు. అల్రీ ఉద్యోగాల కోసం ఉచిత సిక్స్ట్రాఫినిస్తూ ఉత్తమ సైనికులను తయారు చేస్తున్నాడు.

శిక్షణ ఇచ్చేందుకు ముందుకొచ్చారు. జీవితం పట్ల స్పష్టత లేక సమయాన్ని వృధా చేసుకుంటున్న సమయంలో దామోదర్ పరిచయంతో వారికి ఒక దారి దొరికిస్తుయింది. ఆయన నేత్తత్వంలో అల్రీ, పోలీస్ ఉద్యోగాలకు కావలసిన శారీరక దృఢత్వాన్ని సాధిస్తున్నారు.

40 కుటుంబాలకు వెలుగు

2014లో తొలిసారిగా 12మంది యువకులు శిక్షణ ఇచ్చారు దామోదర్. తాను అల్రీలో ఉన్నప్పుడు చేసిన కలోక సాధను వారికి అలా వాటు చేశారు. ఆ తర్వాత అల్రీ లిక్రాల్ మెంట్ నోటిపిఎస్ పడింది. ఫ్స్ట్బ్యూట్లో ఆర్గురికి ఉద్యోగాలు వచ్చాయి. ఆ ఉత్సాహంతో దామోదర్ దీనిని నిరంతర ప్రక్రియగా మొదలుపెట్టాలని అనుకున్నారు. పోలీస్ నోటిపిఎస్ పాటు అల్రీ ఉద్యోగాలకు శిక్షణ ఇస్తున్నారు. 2014లో ప్రారంభమైన ఆ ప్రయత్నం రెప్టింపు మూగ్గాల్లో కొనసాగుతున్నది. ప్రతీ బ్యాన్కి పదుల సంబూలో ఉద్యోగాలు వస్తున్నాయి.

... అంకల ప్రకాశ్, పెద్దపల్లి

పారశాల వచ్చబడాలని!

దేశమంతటా లాక్డోన్. సూళ్ళన్ను
మూతపడ్డాయి. మధ్యప్రదేశ్లోని
సాత్మా జిల్లా మహాదేవ ప్రభుత్వ
పారశాల మాత్రం తెరుచుకునే ఉంది.
పారాల కోసం కాదు. మొక్కల కోసం.
బయటకు రావడ్నని చెప్పినా పాండ్సున
లేవగానే సూళ్ళకి వచ్చేవాడు ఒక
ఉపాధ్యాయుడు.

ప్రభుత్వ పారశాలలోని మొక్కలు, వాటర్ ప్లాట్ కోసమే ఆ ఉపాధ్యాయుడు సూళ్ళకి వచ్చేవాడు. 20 ఏండ్రూ పూరిత ఉద్యమం చేస్తున్న ఆ తిరశ్రు ఉపాధ్యాయుడే మహాదేవ పారశాలలో పనిచేసే అలోక్ త్రిపాతి.

మొక్కలు నాటడమే దినచర్య

80వ దశకంలో చీచర్ ఉద్యోగంలో చేరాడు అలోక్. విషయరథూతుకు వైశ్వప్పుడు పర్మాప రణ పరిరక్షణ కోసం ఒక ఎన్జెంజెచ్ చేస్తున్న పనులకు ఆక్రమితుడుయ్యాడు. తానూ పర్మాపరణ అంశాల పట్ల విద్యార్థులకు అవగాహన కల్పించాలని అనుకున్నాడు. మహాదేవ ప్రభుత్వ పారశాలలో 3.5 లక్షల విశ్రితంలో ఖాళీ ప్రశ్నల ఉంది. పారశాల భవన సముదాయాల పరకే పుట్టం చేసి మిగతా స్థలాన్ని విఫలీయదం పల్ల అట్టిక చెత్త లిమ్మ లేందుంచా కనిపించింది. ఇక్కడ వేలాడి మొక్కలను పెంచి ఆక్షీజన్ చాంబర్గా తీర్చిపెండాలనేది లత్తి లక్ష్యం. రోజు మొక్కలు నాటడం దినవర్షాగా మార్పుకున్నాడు.

మొదట నిరాక కలిగించి

పెరుగుతున్న కాలుప్పు దుష్పుజావానికి లోను కావడ్డంటే 'ఆక్షీజన్ పార్క్స్' కావాల్సించే అనుకున్నాడు అలోక్. ఇదు మొక్కలతో కార్బూక మాన్చి మొదలుపెట్టాడు. మూడు రోజులకు చూస్తే ఒక్క మొక్కకూడా లేదు. 'ఇలా అల్స్యం దేంటి?' అని నిరాశపడినా లక్ష్యం గుర్తుకొచ్చింది. మథ్లీ ఓ పది మొక్కలు నాటాడు. ఆప్టలు, బ్యారెలు మేసి పోయాయి. పరిష్కారం కోసం అలోక్ విచించాడు.

ఎవరు డొంగిలిస్తున్నారు?

గ్రామ పంచాయతీ అదికారులకు మొక్కల పెంపకం పట్ల అవగాహన కల్పించి పారశాల చుట్టూ సిరిపాటు గోడను నిర్మించింది. చెందుకు బట్టించాడు. గోడ చిన్నదే అయినా నిర్మించడానికి

సంవత్సరాలు పట్టింది. ఇక సమస్య పరిష్కారం అయినట్టే అనుకొని మథ్లీ ఓ యాచై మొక్కలు నాటాడు. వెదురు తీగొర్కలను లమ్మార్పు. మథ్లీ పాత అనుభవమే. ఈసారి తీగొర్కలను కూడా విరిచేశారు. 'ఈ మొక్కలను దొంగిలించడం ఏటి?' అని ఆవేదన చెందాడు. తాను ఏనాడూ మొక్కలు నాటేందుకు ఎవరి సహాయమూ తీసుకోలేదు. ప్రభుత్వ అభికారుల సహకారమూ కోరేదు. అయినా తన్న ఎందుకు మానసిక దాడి చేస్తున్నారని బాధపడ్డాడు.

కొత్త అలోక్ చన మార్చేసించి

అది 2000 సంవత్సరం. కొంత గ్యాప్ తర్వాత మథ్లీ మొక్కలు నాటాడు అలోక్.

అక్కప్పచ్చ క్యాంపస్

• అలోక్ త్రిపాతి

క్యాంపస్లో మొక్కలు వృధ్ఛి చెందడం, ఆ ప్రయత్నంలో పిల్లలు కూడా భాగస్వాములు కావడం చూస్తుంటే చాలా ఆనందంగా ఉంది. నా ఆక్కప్పచ్చ కల నెరవేరుతున్నదని అనిసిస్తున్నది. నేను పడవీ విరమణ పొందే లోపించాలని ఆక్కప్పచ్చ కలుగుతున్నది.

ఉద్యోగాల వందనాలు..

అతని పాటలు ఉద్యోగాలకు
వందనాలల్చిస్తాయి. అందులో
పదునైన భిక్షార స్వరాలు వినిపి
స్తాయి. ఆయన భావాల్లో నిర్మలమైన
గ్రామిణ జీవితాలు, పట్లు సంస్కృతీ
సంప్రదాయాలు కనిపిస్తాయి. ఆయన
రాసిన స్వార్లిదాయక గీతాలు..
జనంలో చైతన్యాన్ని రగిపిస్తాయి.
ఆయనే.. ప్రజాకవి య్యే పాల్.

అభ్యుదయ గీత రచయితగా, జానపద గేయ కవిగా పేరెన్నికస్తు య్యే పాల్ ది ఖమ్మం జిల్లా, తల్లిదండ్రులు వీరస్వామి, సుకృతమ్మ. 1971 సప్టెంబర్ 25న జన్మించిన య్యే పాల్, ఖమ్మంలోని పోచారంలో ప్రాథమిక విద్యాను అభ్యుసించారు. మహాబాబాదోలో డిగ్రీ చేసి, తెలుగు యూనివెర్సిటీ నుంచి ఎంసీజే, ఊర్కు నియా నుంచి ఎంప పట్లాలు పొందారు. ఆయనకు చిన్నప్పటి నుంచే పోరాట గీతాలంటే ఇష్టం. ఆ ఇష్టంతోనే కమ్మానిస్టు ఉద్యోగంలో, అరు టోడయ సాంస్కృతిక విభాగంలో పనిచేశారు. తెలంగాణ ఉద్యోగాన్ని ఉరకలెక్కిస్తూ ఎన్నో ఉద్యోగాలు రాశారు. ఏదోదలకు ప్రాగ్ ఫైవేటుగీతాలు వెలువరించారు. దెండువేలకు ప్రోగ్రామ జానపద గేయాలు సేకరించారు.

చదువుల తిప్పలు..

2000లో వచ్చిన 'ఘలో అసెంబ్లీ' సినిమాతో చిత్రసీమలోకి అడుగుపెట్టార య్యే పాల్. ఇందులో 'సిరిగల్లా భారతదేశం తమ్ముడా ! తాకట్టు పెట్టబడ్డదీ తమ్ముడా !' అంటూ మొదటి పాటతోనే సంచలనాన్ని రేక్టించారు. 'చదువు కున్న తమ్ములంతా భవిష్యత్తు కూనరాక బంది పాటు దొంగల్లాగ దారిదోపిడి చేస్తున్నారు' అంటూ దేశంలో ముసురుకున్న నిర్విధ్యగ్ము చీకటిను కండక్క క్షీరిట్లు వివరించారు. యువత ఈ ఉపాధి లేక, ఏం చేయాలో అర్థం కాక బంది పోట్లూగా మారార్సి, తమ జీవితాల్ని కోల్చారు న్నారన్ని ఈ పాటలో ఆవేదన చెందారు. ఇదే సినిమాలో 'పొద్దు పొద్దున లేసి పొద్దున్నాలేసి మా కంటిపొల్లూరా !' అనే పాటలో బడిబాట పడుతున్న పసిబిల్ల ఉణ్ణల భవిష్యత్తును చూపించారు. పెద్ద పెద్ద చదువులంటూ చిన్నారులను ఒత్తిక్కు గురి చేస్తున్న తీరును వివరించారు. చీకట్లో వెలుగుతున్న చిరుదీపాలుగా చపిపాపల్ని భావిస్తూ, భావితరానికి తేజస్సునిచే వెలుగు దివ్యోగా వారిని తీర్చిద్దాలనే సందేశాన్ని ఇస్తుంది పాట.

త్యాగాల గుర్తులు..

'నిర్మయ భారతం' (2013)లో

'కొండా కొండల సడుమ'

కొండల్లా సడుమ పాటలో తండ్రికూతుళ్ళు

ప్రేమసుంధందాల్చి ఎంతో మధురంగా

అభివర్షించారు య్యే పాల్. చనిపోయిన తల్లిని

గుర్తు చేసుకుంటూ బాధపడే ఇద్దరు కూతుళ్ళను

ఓదార్చే తండ్రి ప్రేమను వ్యక్తపరిచే పాట ఇది.

'అమ్మను మించిన వైపం లేదని లోకం

అంటుంది.. అమ్మా ద్వాపం అన్నే త్వా లోకం

అయ్యండు' అంటూ కన్న కూతుళ్ళు తమకు

సర్వస్ప్రమేన తండ్రికి కన్నిటితే

నమస్కరించిన తీరు ఎంతో

ఉన్నతంగా కనిపిస్తుంది

పాటలో, 'జై లం

గాణ' (2012)లో, 'చీ

తెలంగాణ సినిమా కవులు

రుల్లారా! వీరపనితల్లారా! అమ్మ

రుణముక్కె రణములోరిగినార!

అనే పాటలో అమరుల త్వాగా

లను గుర్తు చేశారు. మలిదశ

తెలంగాణ ఉద్యోగమంలో ప్రాణాత్మాగాం చేసిన

అమరవీరులను ఈ పాటలో తలచుకున్నారు.

'తెలంగాణలో కంటి చెమ్ముల్లారా! నునుపెర్చుటి

నెత్తురు చిమ్మినారో.. అంటూ తెలంగాణలోని

కన్నిటి బింబుల వెతలను, చిందిన నెత్తుటి ప్రవా

హాలునూ ఎంటే హృద్యంగా వివరించారు.

1969 నుంచి 2014 వరకూ నేల కొరిగిన త్వాగా

ధనుల గురించి ఈ పాట తెలుపుతుంది. ఇదే

సినిమాలో, 'జై జై బోలో' తెలంగాణ

జైత్రయాత్ర నడుపుతున్న జై తెలం

గాణ బోలో.. అనే పాట ఈ నేల

వీరత్వాన్ని, రణహారత్వాన్ని చివ

రిస్తుంది. సమ్మక్క - సారక్క,

రాణి రుద్రమ వంటి వీరపనిత

లకు, తుర్చేబాణ్ భాన్, కొమరం

ధీం వంటి వీరయోధులకు వంద

నాలు అధ్యించిన వీరగేయం ఇది.

పాండిపంటల సంబురం..

'దండకారణ్యం' (2016)లో

'జై బోలో' జనరల్ సర్పార్డు.. జై

బోలో రే.. వ్యపుస్తిత్త్రాలేష్టీ

దశారులు లేని

మార్పెట్లే వెలనే'

అంటూ మరో అమ్మత్

గీతాన్ని రాశారు య్యే

పాల్. ప్రభుత్వ

సత్కార్యాల గురించి

ఎంతో అధ్యంతగా

చెప్పారు. ప్రజా

ప్రభుత్వ పాలనలో సస్య

స్వాములంగా తులతూగే

పల్లెలను, పాండిపం

టను, జలనిధులను ఎంతో

వైపంగా కీర్తించారు. తెలం

గాణ తేజీమయ వికాసాన్ని కొని

యాదారు. ఉద్యమ

గీతాలు, సినిగీతాలు.. ఇలా యువతరాన్ని ఉడక

లెత్తించే గేయాలనెన్నిటినో రాశారు య్యే పాల్.

ప్రపంచికరణ మాయలో పడి అంతరించిపో

తున్న పల్లె సంస్కృతిని తన పాటల్లో చూపిం

చారు. తెలంగాణ సిని గేయ రచయితగా తన

కంటూ ఓ ప్రత్యేక స్థానాన్ని సంపాదించుకు

న్నారు. వీరతెలంగాణ ఆద్రాన్ని ప్రతిపలింప

జేసి పాటల్లి, కవితల్లి రాస్సు ముండుకు

సాగుతున్నారు యస్సే య్యే పాల్.

... తిరునగల శరత్ చంద్ర

6309873682

వందనాలు అర్పించిన

గేయం ఇది.

కరంత్ మీటర్

మీ జెక్కే.. ఓకేనా?

6

'ఎవరు మీలో
కోటీశ్వరుడు'
సరికొత్త నీజీనకు
వ్యాఖ్యాత
ఎవరు?

7

కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డును
పొందిన నిఖిలేశ్వర్ కవితా సంపుటి?

9

'ఆజాదీగా అమృత్
మహాత్మ్వం', దేనికి
సంబంధించిన
వేడుక?

1

రెండువేల రూపాయల నోట్లు
ముద్రణ ఎష్టుటి నుంచి ఆమెని
నట్టు కేంద్రం ప్రకటించింది?

2

గ్రామీ అవార్డును
సాధించిన
'ఐ కాంట్ ట్రీత్
యూ' పాటకు
నెవఫ్యూం ఏమిటి?

5

మిథాలీరాజ్
తాజా
లికార్డు?

4

గుణశేఖర్
దర్శకత్వంలో
రూపొందుతున్న
పొరాణిక
చిత్రం?

3

అలియాభార్ట్
అష్టెలుగు
అందాల
భరణెలా
మాలపొయిన
ఈ దృశ్యం ఏ
చిత్రం లోనిది?

8

అత్యంత
సుందరంగా
రూపుదిద్యుక్తున్న
ఈ రథశాల
ఎక్కడిది?

10

పైదరాబాద్లో ఇటీవల
ఏ దేశానికి చెందిన ట్రేడ్
సెంటర్ ప్రారంభముంది?

ఒయిల్ల ల్యాప్ టెక్నాలజీ ట్రైడ్ రఫిల్స్ ఎంట్రెక్స్
ఎంబ్రియో ట్రైడ్ రఫిల్స్
ఎంట్రెక్స్
ఎంట్రెక్స్

రఘురామ రఘురామ టెక్నాలజీ ట్రైడ్ రఫిల్స్
ఎంబ్రియో ట్రైడ్ రఫిల్స్
ఎంట్రెక్స్
ఎంట్రెక్స్
ఎంట్రెక్స్
ఎంట్రెక్స్

జానాబులు

ఆద్యత్తిక
పోరాసీక
చారిత్తక
ధారావాహిక

12

శ్రీ విష్ణువు తమిత్తులు

జరగిన కథ

2

క్విపు హోయసల
రాజులో మహాకీపంత
మైన 'గరుడ' డశం నేతృ
త్వంలో యుద్ధానికి సిద్ధ
మహమున్నది విష్ణువర్ధ

నుడి సేనావహిని.

ఇంకోబైపు.. తగిన మార్గదర్శకత్వం కోసం
భవనగిరి రాజుం ఎదురు మాస్టన్సున్నది. సార్వ
భోముడు లేని సమయంలో, తనకున్న తాత్క్ష
విక అధికారంతో యుద్ధ ప్రకటన చేసే ఉన్నేశ్వర్యం
లేదు మహారాజి చంద్రలేఖాదేవికి. అంతేకాక,
కుమారుడి వ్యాధి తీర్పత రోజులోజూకూ ఎక్కు
వపుతున్నది.

ప్రహారంలా పరుగుతీనే కాలం.. ఎవరికో
సమా ఆగదు. కానీ, కాలపురుషున్ని నియం

త్రించే భగవంతుడికి తెలుసు కర్మనుసరించి,
ధర్మాన్ని అనుసరించి ఎవరికి ఎప్పుడు ఏం
జరుగాలో..! నీటిలో మునిగిపొతున్నవాడు
ఆసుకోసం ఏ కర్మముక్క దొరికినా పట్టుకుం
టాడు. కష్టాల్లో మునిగిపోతున్న వాడికి ఆనరా

ఎవరిస్తారు? ఎక్కడ దొరుకుంది?

అంతించే ధర్మంలో! అనుసరించే ధైవంలో!

ఇతరులకు సహాయపడే కార్యంలో!

నారసింహో మహాసింహో

చివ్వసింహో మహాబలు:

ఉగ్రసింహో సుహాదేవ

ప్రసంభజక్షోగ్రలోచనః

సర్వ సంపత్తిర్థం చైవ

స్వర్గమోక్ష ప్రదాయకమ్

ధ్యాత్వా స్వాంపంచాదేవేశం

హామసింహసన స్థితిమ్

నారసింహాదేవుడై నమ్మినవాడు ఎప్పుడూ
దైర్ఘ్యం కోలోకూడదు. సకల శక్తి స్వరూపుడైన
తీ లక్ష్మీ స్వరీంహస్వామి అభయం ఇచ్చాడంటే
ఇక ఎవరికి ఎటువంటి భయం ఉండడు.
స్వామివారి అనుగ్రహం పొందాలంటే నిజ
మైన భక్తి, తోటి మనిషిపట్ల సాసుభూతి, మన
సులో ఎలాంటి ఆలోచనలు లేకుండా కొద్ది
సేపు అయినా 'ఓం నమో నారసింహాయ' అని
సృంగాలిగి ఏకాగ్రత ఉండాలి.

***

తెలతెలవారుతున్న సమయం. ప్రకృతి
సమస్తం మేలుకొని 'సరసింహస్వామి.. మమ్మె
లుకో.. అని ఏకకంఠంతో సుప్రభాతం పాడుతు
న్నదా అన్నట్టు.. పట్టల కిలకిలావాలు చెపు
లకు విందుగా వినిష్టిన్నాన్నాయి.

శ్రీభూషణ మల్లునికి కొండగుహలో కొలు

పైన సింహదేవుడై సేవించుకోవాలనే కోరిక
తీప్రమహతున్నది.

ఎక్కడ? అన్ని సౌభాగ్యాలు ఉన్న హంసతూలి
కాతల్పు.. రాజమందిరంలోని తను నిదు
రించే ఊయల మంచం..

ఎక్కడ? ఈ ముళ్ళతో నిండిఉన్న కటీకనేల..
తను ఆదమరిచి నిరపోయిన స్తులాన్ని చూసిన
ఆయన పెదవుల పైన చిరుమందహసుం విరి
సింది.

రాజ్య పాలన.. ‘బాగ్యం’ అనుకుంటారు
చాలామంది. సుఖాల నిలయుం ‘అనుకుం
టారు. అది కిరిటం కాదు, ‘ముళ్ళ కిరిటం’ అని
దాన్ని ధరించిన వాడికి తెలుస్తుంది. ‘బాగ్యం
కాదు బాధ్యత’ అన్ని, ఆ బాధ్యత నిర్వహించ
డంలో తన కుటుంబాన్ని వారి క్షేమాన్ని అవ
సరపైతే తన ప్రాణాన్ని త్యాగం చేయవలసి
ఉంటుందని అనుభవించే వాడికి తెలుస్తుంది.
ప్రజలు నిశ్చింతగా నిదించాలంటే.. పరిపాలిం
చేవాడు నిద్రకు దూరం కావాలి. అపోరా
త్రమలు ఆలోచిస్తూనే ఉండాలి. అనుకుం
కార్యాచరణ రూపొందిస్తూనే ఉండాలి. అభికా
రాన్ని చూసి అమితగా గొరవించే వారుం
టారు. కానీ, అంతరంగాన్ని అర్థం చేసుకొనే
అత్యుములు ఉండరు. ఒకరిద్దరు ఉన్నా వారు
అధినేతను అర్థం చేసుకోవడం కంటే..
అపోరం చేసుకోవడానికి ఎక్కువ సమయం
వెన్నిస్తారు.

తప్పదు, విధికి ఎదురు నిలబడి తన విధిని
నిర్పహించక తప్పదు. కట్టుకున్న ఇల్లాలిని,
కన్న కొడుకున్నా.. అంతకంటే తాను ఎక్కు
వా ప్రేమించే ప్రజలను కాపాడుకోక తప్పదు.
కంఠంలో ఊపీరి ఉన్నంత కాలం..!

తీప్రమహతుడి అలోచనలు ఒక్కసారిగా తెగి
పోయాయి.

“రాజు.. కడలకు.. కదిలితే కత్తి నీ మెడ
నుంచి తలకాయను వేరు చేస్తుంది” తీప్రమహ
తుల్యని కంఠంపైన ఒక పదుషైన పట్టా కత్తిని
అదిమి పడుతూ.. అన్నాడు ఒక ముసుగు
మనిషి.

మెడపైన బలంగా కత్తి ఒబరుసుకు పోతుండ
టంతో సన్నని రేబలాగా రక్తం పైకొస్తున్నది.

“ఎవరు నువ్వు? ఏం కావాలి?”

“తీప్రమహ మల్ల చక్రవర్తి! నేనెవరో నీకు
తెలియాల్చిన అమసరం లేదు. నాకు ఏం
కావాలో అది నేనే ని దగ్గర్చుంచి తీప్రమహోగ
లను. నాకు కావాల్చింది నీ ప్రాణం. నేను
అడుకోవడానికి రాలేదు. నిన్ను హతం చేయ
డానికి వచ్చాను”

ఆ ముసుగు వ్యక్తి అలా అంటుడగానే..
చెట్ల కొమ్ములనుంచి మరో సలుగురు బయటికి
దూకారు.

“సువ్వు ఈ దేశస్తుడివా..? పరాయివా
డివా..? తెలిస్తేనే కడు.. నా స్పుండస ఎలా
ఉండాలో నాకు తెలిసేది” స్థిరంగా పలికాడు
తీప్రమహసుడు.

అలా అంటుండగానే కంఠంపై ఉన్న కత్తి
గాల్లోకి లేచింది. అయితే, ముసుగు మను
ఘులు ఊహించని విధంగా, తీప్రమహసుడు
కాలితో చెట్ల ఊడను పట్టుకొని, ఆ వేగంతో
కొమ్ముకు తలకిందులుగా వెళ్లడాడు. గొంతుకు
పెట్టిన కత్తి కాళ దగ్గరికి వచ్చింది. ఒక్క కడలి
కతో ఆ కత్తిని ఎగురగొట్టాడు. అది గాల్లో
మూడుచూర్చు గిరీలు కొఱ్ఱి పెంపుడు పక్కి
భుజంమీద వాలినట్టు, తీప్రమహసుడి చేతిలోకి
వచ్చింది.

ఒక్కకణం అందరూ ఆగిపోయారు.

తీప్రమహసుడు లభే కత్తిని ముసుగు మనిషి
గుండికి అన్ని..

“రాజ్య పాలన.. ‘బాగ్యం’
అనుకుంటారు చాలామంది.

‘సుఖాల నిలయం’ అనీ అనుకుం
టారు. అచి కిరిటం కాదు, ‘ముళ్ళ
కిరిటం’ అని దాన్ని ధరించిన వాడికే
తెలుస్తుంచి. భాగ్యం కాదు బాధ్యత
అనీ, ఆ బాధ్యత నిర్వహించడంలో
తన కుటుంబాన్ని వాలి కేమాన్ని
అవరుమైతే తన ప్రాణాన్ని త్యాగం
చేయవలసి ఉంటుందని అనుభ
వించే వాడికే తెలుస్తుంచి. ప్రజలు
నిఖింతగా నిశ్రించాలంటే..
పరిపాలించేవాడు నిద్రకు దూరం
కావాలి. అపోరాత్మలు
ఆలోచిస్తూనే ఉండాలి.

“జప్పుడు చెప్పు.. నీ పరిచయం?”

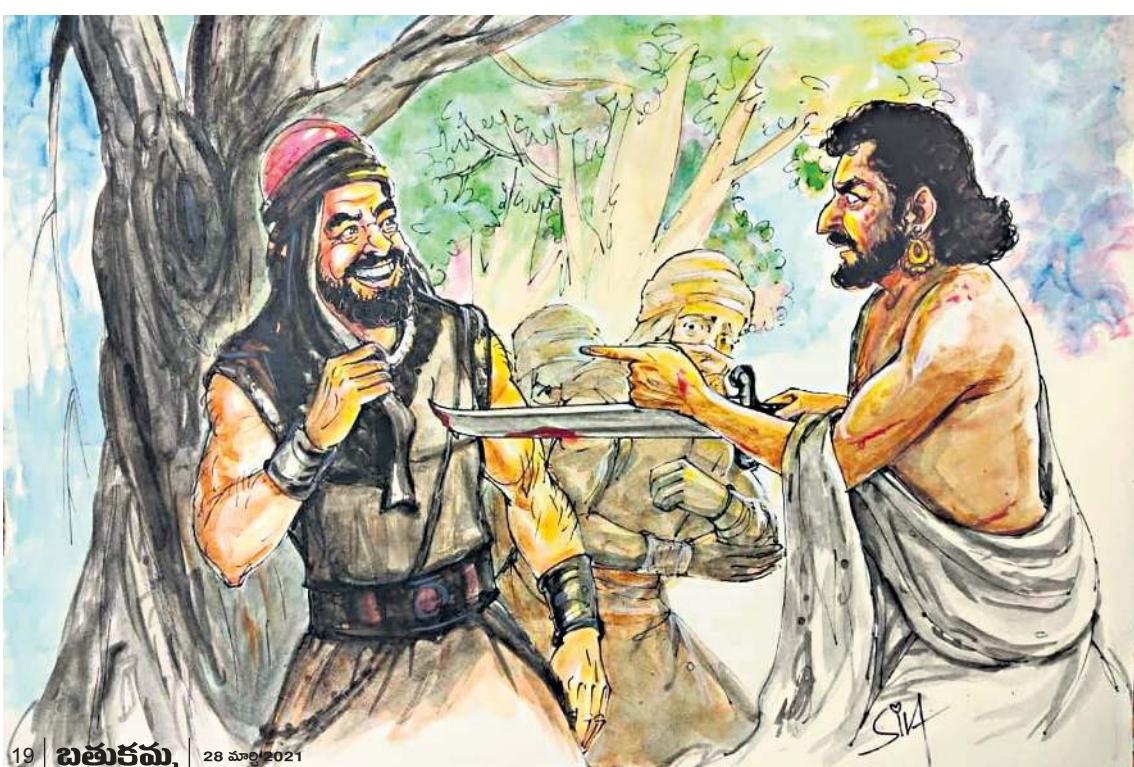
“చెప్పాను.. నీకు భయపడి కాదు. సువ్వు
భయపడాలని చెప్పున్నా.. నా పేరు నరవర్ణ”
ముసుగు తోలిగించాడు.

బీకరమైన ఆకారం. హపబావాల వల్ల విక్
తంగా కనిపిస్తున్నది ముఖం.

“సువ్వా..? మా మిత్రుడు జగద్దేపుని
తమ్ముడివి కడా!” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు
తీప్రమహసుడు.

“అప్పుడు”

“నీ అన్న జగద్దేపుడికి ప్రాణభిక్ష, రాజ్యభిక్ష

“త్రిభువనమల్లా..? అమాయకత్వం నటించకు. నువ్వు సాయం చేసిన మాట నిజమే.. నీ శక్తితో మా మాల్య రాజ్యానికి శత్రుభయం లేకుండా చేసింది వాస్తవమే. కానీ, నువ్వు జగద్దే వున్ని సింహసనంపైన కూర్చోబెట్టావు. ఆ సింహసనంపైన కూర్చోవాలనుక న్నది నేను. అసలు శత్రురాజుల ప్రణాళిక తయారు చేసిందే నేను. మాల్య సామూజ్యాధికారం, సింహసనం.. నావి! ఎలాగైనా అవి నాకే చెందాలి” నిష్పుర్గా చెప్పాడు నరవర్ష.

పెట్టిందే నేను. అలాంటిది నన్ను చంపడానికి నువ్వు ప్రయత్నిస్తున్నావా? కారణం? ” నన్ను శక్యం కాదన్నట్టగా పలికాడు త్రిభువనుడు.

“స్నేహం నాకు పగ ఎందుకో తెలుసా? మాల్య సామూజ్యానికి శత్రువులతో ఆపద వచ్చినప్పుడు.. మా అన్న జగద్దేపుడు నిన్ను సాయం కోరాడు. నువ్వొచ్చి నీ సైనిక బలంతో మాపై దాడిచేసిన శత్రురాజులను సంహరించావు. మా రాజ్యానికి శత్రుభయం లేకుండా చేశావు” ఏ భావం లేనట్టగా చెప్పాడు నరవర్ష.

“నేను మీ శక్యరాజులను సంహరించి, మీ రాజ్యాన్ని నిలబెట్టాను. అందుకు నా మెడలో పూల మాలలు వేయాలి గానీ, కంఠానికి కత్తం దుకు పెట్టాలి? వివిటంగా ఉందే?”

“త్రిభువనమల్లా..? అమాయకత్వం నటించకు. నువ్వు సాయం చేసిన మాట నిజమే.. నీ శక్తితో మా మాల్య రాజ్యానికి శత్రుభయం లేకుండా చేసింది వాస్తవమే. కానీ, నువ్వు జగద్దేవున్ని సింహసనంపైన కూర్చోబెట్టావు. ఆ సింహసనంపైన కూర్చోవాలనుక న్నది నేను. అసలు శత్రురాజుల ప్రణాళిక తయారు చేసిందే నేను. మాల్య సామూజ్యాధికారం, సింహసనం.. నావి! ఎలాగైనా అవి నాకే చెందాలి” నిష్పుర్గా చెప్పాడు నరవర్ష.

“అదెలా సాధ్యం?.. జగద్దేపుడు నీకన్నా పెద్ద వాడు. మీ తండ్రిగారి తడనంతరం సింహసనానికి వారసుడు. అంతకన్నాకూడా ప్రజలు ఆమోదించిన వ్యక్తి! సింహసనంపైన జగద్దేపుడు కూర్చోవడమే సున్న విధానం” మలోమాట లేదన్నట్టగా చెప్పాడు త్రిభువనుడు.

“విధానాలు కాదు.. నాకు సింహసనమే ప్రధానం. అందుకే అన్నను అడ్డు తొలగించుకోవాలనుకన్నా.. నువ్వు, నీ శక్తి గూర్చొచ్చి కాస్త వెనుకడుగు వేశాను. కానీ, నా అర్థప్రసం కోరికా నువ్వు ఈ అడవిలో ఒంటరిగా డోరికావు” నవ్వుతూ అన్నాడు నరవర్ష.

“నీ పేరు నరవర్ష! కానీ, నరుడికి ఉండాల్సిన ఒక్క లక్షణమూ నీకు లేదు. ఇప్పుడు కత్తినా చేతిలోకి వచ్చిందన్న విషయం నువ్వు మరిచిపోతున్నావు” తనూ నవ్వుతూ బదులిచ్చాడు

సార్వభౌముడైన త్రిభువనుడు.

అయితే.. త్రిభువనుడు మాట పూర్తి చేసే లోపే, మరో ఇద్దరు ఔసునంచి దూకారు. కత్తిని బలంగా లాక్కొచ్చి ప్రయత్నం చేశారు. ఆ పెనుగు లాటలో ఒకడికి చెయ్యి తెగింది. మిగిలిన వాళ్ళ ఆ కత్తిని బలంగా లాగేశారు. అలా లాగుతున్న పుడు.. ఆ కత్తి ఇబ్బడిన మల్లుని పీపు చర్యాన్ని అడుంగా చీల్చికుంటూ వెళ్లింది.

శరీరం సుంచి రక్తం జలజలా ఉప్పాగింది. అలగా వెలి పీపును చెట్టుకు అదిమిపెట్టి నిలబడ్డాడు త్రిభువనుడు.

“త్రిభువన మల్లా! నీ ప్రాణం తీయడానికి అన్ని శాగ్రథ్తులా తీసుకొనే ఇక్కడికి వచ్చాను. ఇప్పటికొని మించిపోయింది లేదు. మా అన్నను కూలదోసి, నన్ను సింహసనం పైన కూర్చోబెట్ట తానంటే.. నీ ప్రాణాలు నిలబడుతాయి. లేదంటే నిన్నెవు చంపారో ప్రపంచానికి తెలియకుండా ఈ లోకం సుంచి పుపించేస్తాను” అంటూ త్రిభువనుడి సమాధానం కోసం ఆగాడు నరవర్ష.

“మిత్రమా నరవర్షా! నువ్వు నా కడవిలకల గురించి బాగానే తెలుసుకున్నావు. కానీ, నా వ్యక్తిక్రమం గురించి తెలుసు కదా!?”

ఆ మాటకు వికటంగా నవ్వాడు నరవర్ష.

“చక్రవర్తి! సింహసనంపైన, రాజసభలో.. అన్ని రక్షణల మధ్య కూర్చోని ఆదేశిలిస్తున్న పుడు ఎవడి వ్యక్తిత్వమైనా గొప్పగానే ఉంటుంది. ఒంటరిగా.. నిస్సహయుడిగా ఉన్న పుడు, పది మంది ముట్టడించి బంధించిన పుడు.. వ్యక్తిత్వానికి అస్త్రిక్రమం ఉండదు. ఆ సంగితి నీకూ తెలుసు, నాకూ తెలుసు. నేను అడుగుతున్నది ఇక్కిలేక కాదు. నువ్వొచ్చి మా అన్నను కూలదోసి, నన్ను రాజుమా చేస్తే.. రక్త పొతం లేకుండా ప్రజల సమ్మతి పొందంపచుని! ఇది నాకు కాదు అవకాశం! నీ ప్రాణాలు కాపాడుకోవడానికి నీకిచ్చిన అవకాశం! ఆలోచించుకో.. నీకిది ఆఖరిసారి చెప్పున్నా..” తీవ్రమైన పొచ్చరికు ధ్వనింపచేస్తున్న చెప్పాడు.

ఆలోచించాడు త్రిభువనుడు.

తను ఒంటరిగానే ఉన్నాడు. చేతిలో ఆయుధం లేదు. శత్రువులు సాయుధులు. పది మంది చుట్టుముట్టి ఉన్నారు.

మాల్య రాజ్యాభారత ఉపభంగంలో మధ్య భారతం సుంచి కొన్ని భాగాలుగా డ్జీఱి భారతం దాకా ఉంది. జగద్దేపుడు రాజు. ఒక్కసారిగా శత్రువులు ముట్టడికి రావడంతో తనను శరణ కోరుతూ వర్ధమానం పంపాడు. ఎన్నో యుద్ధాలు చేసిన తనకు ఆ యుద్ధం వెడ్డ లెక్కలోకి భారతుల రెండుడు.

ప్రజల్లో మందిచేరున్న జగద్దేపుడు నిసింహసనంపైన కూర్చోబెట్టాడు. అప్పుడు ఈ తమ్ముదు కుంపులు ప్రకాశించాడు. నరవర్ష తన ఎంతా ప్రాణాలు కొండల్లోకి విసీరే జారు నరవర్ష దశపతులు.

“ఇంక ఈ త్రిభువనుడి సాయం మా అన్నాడు దొరకదు. సింహసనం నాదేఁ.. అంటూ విజయగ్రంతో నవ్వుతూ అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయాడు నరవర్ష తన అనుచరులతో శరవేగంగా..”

అప్పుడు ప్రారంభమైంది వర్షం. క్షాణల్లోనే కుంపుప్పీగా మారిపోయింది.

“మిత్రమా, మనిషికి ఆశయం ఉండాలి. అది నెరవేర్పుకోవాలి. అశలుకూడా ఉండొచ్చు, వాటిని పండించుకోనే ప్రయత్నాలు చేసుకో వచ్చు. తప్పులేదు. కానీ, అత్యాగ్రథు, దురాక్షమైన ప్రయత్నాలు, మున్ను వెల్లుపులకు సైగ చేశాడు. రాజసభలో చెప్పిన మాటకే ఇప్పటికే కట్టుబడి ఉన్నాను. నీ రాజ్యాన్ని పరిపాలించే అర్థత, యోగ్యత నీ అన్న జగద్దేవరాజుకే ఉన్నాయి. నీకు లేవు”

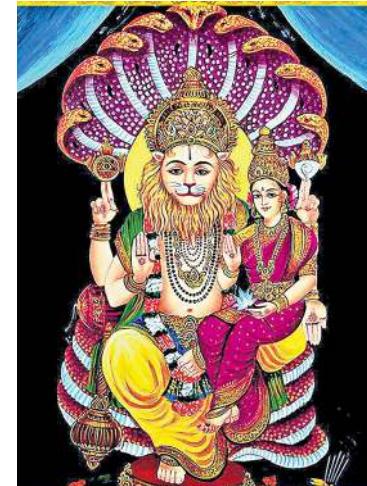
త్రిభువనుడు ఈ ప్రయత్నం జలజలా ఉప్పాగింది. అలగా వెలి పీపును చెట్టుకు అదిమిపెట్టి నిలబడ్డాడు త్రిభువనుడు.

“ప్రాణాలు అంటుండా ప్రయత్నం తన ప్రయత్నంలో వెల్లుబడ్డాయి. వారి దాడి ఎదుర్కొనే ప్రయత్నంలో తన శక్తి ఇంటి పోరాటున్నాడు త్రిభువనుడు.

ముదట తనకు ఎదురైన తాపి చెప్పిన మాటలు తన హృదయంలో మార్చోగాయి.

‘ఇక్కడ భట్టలకే కానీ, భయపెట్టేవారికి అవకశం ఉండదు’

తన రక్తం చిందినా ఘరవాలేదు కానీ, పవిత్రవర్ష.

ప్రదేశంలో తాను ఇతరుల రక్తాన్ని చిందించకూడదు. తన రక్తం బాధ్యత తనదీకాదు.

ఆ స్వామిదే!..” అనుకుంటూ ప్రతిమటించ లేదు త్రిభువనుడు.

ఆ పోరాటంలో తీవ్రంగా గాయపడాడు. దాదాపూ ప్రాణాలు కోలోప్పియిన స్థితిలో ఉన్న అతని, గాల్లో గిరిగిరా తీప్పి కొండల్లోకి విసీరే జారు నరవర్ష దశపతులు.

“ఇంక ఈ త్రిభువనుడి సాయం మా అన్నాడు దొరకదు. సింహసనం నాదేఁ.. అంటూ విజయగ్రంతో నవ్వుతూ అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయాడు నరవర్ష తన ఎంతా గొరవ మర్యాదలు ప్రకటించాడు. కానీ, ఇప్పుడు తన అసలు రూపం బయలుపెట్టాడు.

అప్పుడు ప్రారంభమైంది వర్షం. క్షాణల్లోనే కుంపుప్పీగా మారిపోయింది.

కొండకాళ మధ్య కడలిక లేకుండా పడి ఉన్న త్రిభువన మల్లుడి శరీరం.. మర్మానీ మట్టి కరిగి, బురదలూ మారిన నేలమీద ఏటవాలుగా జారుతూ కొడ్డికొచ్చిగా ముందుకు

జరుగుతున్నది.

allanisreedharthewriter@gmail.com

(మిగతా వచ్చేవారం)

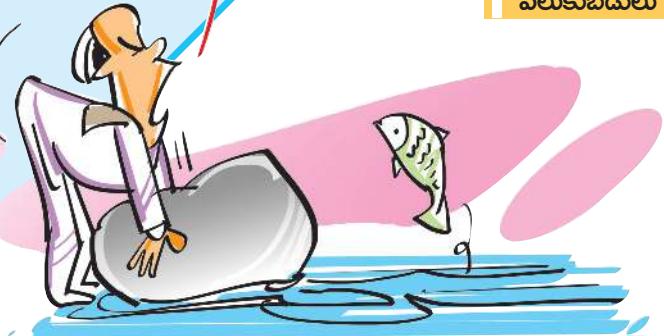
'కూట్లే రాయి తీయనోడు పట్టే రాయి తీత్తదా'

బధకస్తులను, ఏ పని చేతగాని వారినీ, అసమర్థులనూ ఉద్దేశించి చెప్పిన చక్కబోసామెత ఇది. ఇటువంటి స్వభావం ఉన్న వ్యక్తులు పేరుకు పెత్తనం చేస్తుంటారు. కానీ, ఏ పని చేయలేరు, చేత కాదు కూడా. ఎందుకంటే, అతను తినే అన్నట్లే రాయి వస్తేనే 'ఆచ ఏమువుతుందిలే! ఒక్క రాయేగా!!' అని బధకంతో పట్టించుకోడు. అఱంబి వ్యక్తి రేపు ఏదైనా పెద్ద ఆపద వస్తే, దాన్ని ఎదురోగలడా? ఇటువంటి వారిపై నమ్మకం పెట్టుకోవద్దని సున్నితంగా హెచ్చ రిస్తూ 'తినే కూట్లే రాయి తీయనోడు ఏటోని రాయి తీస్తూ?' అన్న సామెత ప్రయోగించారు.

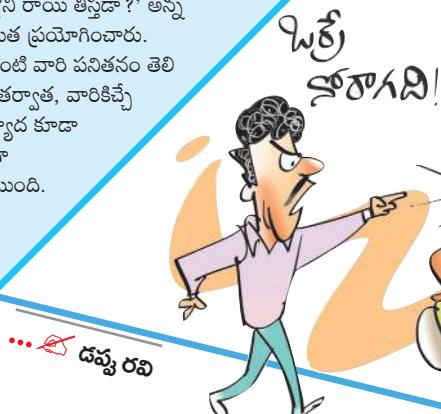
ఇలాంటి వారి పనితనం తెలిసిన తర్వాత, వారికిచే మర్యాద కూడా వేరీగా ఉంటుంది.

విష్ణు రాయితీస్తూ!

పలుకుబడులు

మన సామెతులు

'ఏమూ.. నీకేమైనా
'నాలిక పేర్లు' అయినయా?'

'ఏమిరా బిడ్డా!' నాలిక పేర్లు అయినయా?.. సరిగా తింటలేవు.. పంటలేవు? అని అనారోగ్యంగా ఉన్న పిల్లలును ఉన్నేశించి అడుగుతుంటారు పెద్దలు. నాలికక్కి పుండ్లు అయినా, గొంతులో వాపు వచ్చినప్పుడు పిల్లలు సరిగు అన్నం తినరు. అందుకే నాల్గు పేర్లు అయినయి అంటారు. ఈ పదబంధం ఎక్కువగా వాడేది పల్లెల్లోనే. నాలిక పేర్లు అనే పదం ఎట్లు, ఆపులు, గేదెలు సరిగా గడ్డిమేయనప్పుడు ఎక్కువగా ఉపయాగిస్తుంటారు. నాలిక పేర్లు రావడం అంటే ఆపులు, ఎట్లు అనారోగ్యానికి గురవడం. ఈ పరిస్థితిని గమనించిన దైత్యులు వాటి నాలిక కింద ఉన్న రక్తనాళాలను సూదితో గుట్టి చెడు రక్తం తీసేస్తారు. తర్వాత దొడ్డు ఉప్పులో కొద్దిగా పుస్తక కలిపి నాలుకు ఇరు పెవ్వులా రాస్తారు. ఇలా చేసిన కొద్దింజ్జల్లోనే వాటి ఆరోగ్యాన్ని కుదురుపడుతుంది. మనముల విషయంలో ఈ వైద్యుం పనికిరాదను కొండి. వైద్యుడి సలహా మేరుకు మందులు వాడాల్సిందే!

భోజులు:
మృత్యుంజయ్య

నోర్చేర్లు అంధాయిరా?

ఎచ్చాలు ఏసినవా?

'ఏమోయ్..' మాంసం కూరల ఎచ్చాలు ఏసినవా? ఆసన అత్తలేదు..? అనే పదబంధం మొగుడూ పెండ్లాల మధ్య ఎక్కువగా వినిపిస్తుంది. ఎందుకంటే ఇంటో నీసు (మాంసం) కూర ఉంటే, అందులో కచ్చితంగా ఎచ్చాలు పడాల్సిందే. అప్పుడే కూర ఘుమఘుమలాడుతుంది. కమ్పుటి వాసన వస్తుంది. ఎచ్చాలు అంటే మసలా దినిసులు, గరం మసలా అని అర్థం. ధనియాలు, లవంగాలు, యాలకులు, మార్యాడీ మెగ్గ, దాల్చిన చెక్క తదితర సుగంద ప్రవ్యాలును కొద్దిగా వేయించి రోల్ఫో దంచి కూరలో వేస్తే ఆ వాసన వాడక్కుంతా గుప్పమాల్సిందే! ఈ మసలా దినిసుల కలుయికను ఎచ్చాలు అంటారు. వీటిని పొడిగొట్టి చేసుకునే మిశ్రమాన్ని వెచ్చమనీ, ఎచ్చమనీ పిలుస్తారు.

'**ప్రో**'

జక్కాద్ది పురుషుడు,
దానం కొద్ది బీడ్లు' అని
పెద్దవాళ్ల చెబుతూ
ఉంటారు. ఆ సామెతకు
మరో కొనమెరుపు చేర్చి
'పూర్వజన్మ సుకృతం కొద్ది మిత్తులు
చేకూరు తారు' అని వాళ్ల ముగ్గుర్ని చూసినవాళ్ల
అంటుంటారు.

"ఎవరయ్యా ఆ ముగ్గురు?" అని అడితే..

"మొదటివాడు సత్యం, రెండవవాడు శివం,
మూడోవాడు సుందరం.." అని కూడా చెప్ప
స్తారు.

ఆ మూడు పేర్లూ వాళ్ల
నామకరణం నాడు తల్లిదం
ద్రులు పెట్టిన పేర్లు కాదు, అవి
వేరే ఉన్నాయి. సత్యం అనులు
పేరు సత్యమార్గి. శివం
అనులు పేరు శివరాత్రు. ఇక
సుందరం అనులు పేరు
సుందరాపు. వాళ్ల ముగ్గురి
స్వస్థలం త్వాదరాబాదే! అలో
తరగతిలోకి వచ్చేవరకూ
వాళ్లను ఆ పేర్లతోనే పిలిచుకునే
వారు కూడా! అయితే వాళ్ల
అలో తరగతిలో చేరినప్పుడు
'అటిండెన్స్ మార్కెట్' చేసి క్లాసు
టీఎర్, వాళ్ల పేర్లు దురుపుతూ..

"మీ పేర్లు భాలా బాగున్నా
యుద్రా.. కానీ, నేను మాత్రం
మిమ్మల్ని 'సత్యం, ఇంచం, సుందరం' అని పిలు
స్తాను. మీ ముగ్గుర్ని ఒకే బెంచిమీద కూర్చోపెడ
తాను. వెరైటీగా ఉంటుంది" అన్నారు.

అప్పట్టుంచీ ఆ పేర్లకోసే పిలిచుబడుతూ,
ఒక బెంచిమీదనే కూర్చుంటూ పద్ధత్తు క్లాసుదాకా
చదివి పాసయ్యారు. తర్వాత కూడా ఒకే జూని
యున్ కాలేజీలో చేరి ఇంటం చదివారు. ఆ
రోజుల్లోనే ఓ సంఘటన జరిగింది. ముగ్గురూ
కలిసి ఓ ఆదివారం సాయంత్రం గండిపెటు
చెరువులో స్వాస్థను చేద్దామని వెళ్లారు. నీళలో
సత్యం ఓ అడుగు ముందుకు వేసి, అక్కడ
కాలు నేలకు అండక ప్రాపాహంలో మునిగిపో
యాడు. దాంతో భయపడి, రెండు చేతులూ
పైకితీ..

"పోల్చు మీ.. పోల్చు మీ.." అంటూ కేకలు
పెట్టాడు.

అప్పుడు సుందరం ఒక్క క్లాసుమైనా అలస్యం
చేయకుండా అతవిషేష ఉండి ఓ చేయి పట్టు
కొని ఒడ్డుకు లాకోంచి వచ్చారు. గెల్లుమీద
అతన్ని భ్రాక్షకిలా పడుకోబెట్టి, పీకలదాకా
మింగిన నీళను బయటకు కెక్కించి ప్రాణాలు
నిలబెట్టాడు. అదే జరిగి ఉండకపోతే ఆ
ముగ్గురు మిత్తుల్లో ఇద్దరే మిగిలి ఉండేవారు.
అప్పట్టుంచీ సత్యానికి సుందరం పట్ల గౌరవం
తోపాటు ప్రేమాభిమానాలు కూడా ఎక్కువ
య్యాయి. అప్పటినుంచీ సుందరాన్ని చూసిన
ప్పుడల్లా 'ప్రాణదాతకు ప్రాణమాలు' అంటుం
డేవాడు సత్యం. 'అలా అనవద్ద' అని
సుందరం వారించేవాడు.

ఇంటం పూర్వయ్యాక ముగ్గురూ కాలేజీలు
మారిపోయారు. సత్యం డిగ్రీ కాలేజీలో చేరితే,
శివం మెడికల్ కాలేజీలో చేరాడు. ఇక
సుందరం ఇంజినీరింగ్ కాలేజీలో జాయిన్
అయ్యాడు. కానీ, స్నేహితులుగా మాత్రం వాళ్ల
విడిపోలేదు. ముగ్గురూ ఒకే కాలనీలో ఉండే
వాళ్ల. కనుక, రోజు కలుస్తూనే ఉండేవారు.
సినిమాలకు, పికార్లకూ కలిగి వెళ్లడివేవాళ్ల.
ఎవర్రో తెలిసినవాళ్ల ఈ ముగ్గుర్ని ఒకేవోట
చూసినప్పుడు..

"మీ చదువులు వేరైనా మీరు మాత్రం వేరు
వేరుగా కనిపించరేమిలుయ్యా?" అని ప్రశ్నిస్తే,
దానికి ముగ్గురూ ఒకే సమాధానం
చెప్పేవారు..

ఈవారం కదు

నమస్తే తెలంగాణ, ముల్కునూరు ప్రజా

గ్రంథాలయం నిర్మించిన

'కథల పాటీ-2020'లో

చివంగత జీడిగుంట రామచంద్రమూల్రి

సంస్కరణార్థం ప్రత్యేక బహవమతికి

ఎంపికైన కథ.

జీడిగుంట రామచంద్రమూల్రి

బాళీగా ఉంటే చూడండి. అప్పుడు మనం
ముగ్గురం ముఖుంగా ఒకేవోట ఉండజుచు!"
అన్నాడు సుందరం.

"మువ్వు రావాలే గానీ, మాకు అంతకం
టేనా.." అన్నాడు సత్యం.

"అలా మాట పరుసు అంటున్నాడే కానీ,
అంతమంచి జాబ్ ఈ ప్రాదురాబాదోలో ఇప్పటి
కిప్పుడు దొరకొద్దు..?" అలా అంటే
అయినా పౌరుషం పచ్చి సుందరం ఆ ప్రయ

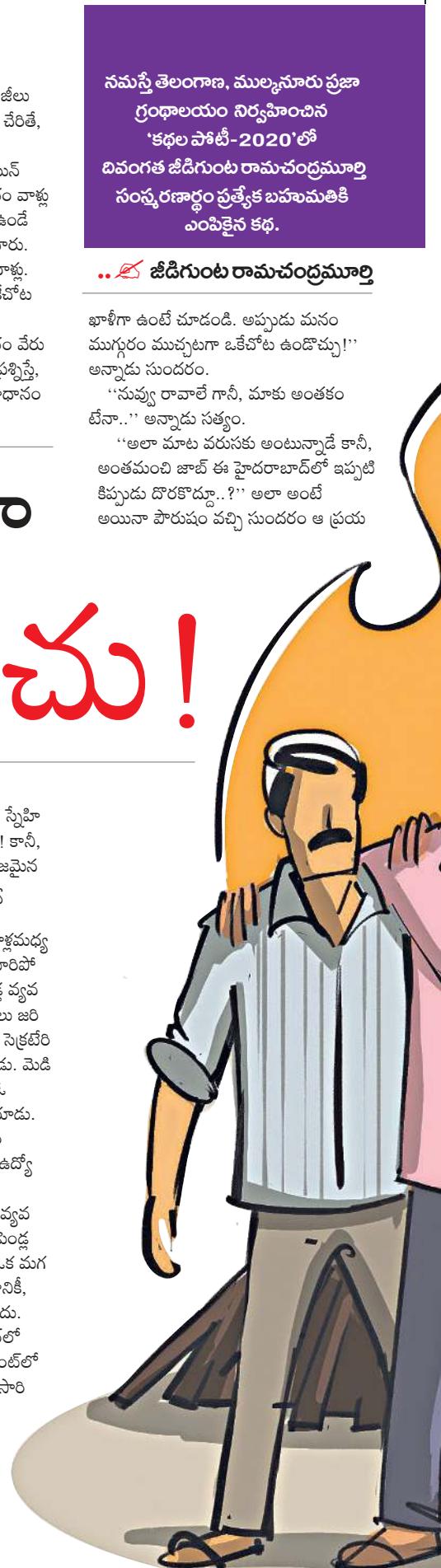
మిత్రమా క్షమించు!

"మన జీవితంలోని ప్రతి దశలోనూ స్నేహి
తులనేవాళ్ల దొరుకుతూనే ఉంటారండి! కానీ,
జీవితానంతం కలిగి ఉండే స్నేహితులే నిజమైన
స్నేహితులండి.. ఆ స్నేహానే మా మర్యా
ఉండి!" అని.

ఆ స్నేహపూర్తి వాతావరణంలో వాళ్లమర్యా
రోజులు, వారాలు, నెలలూ, ఏళ్లగా మారిపో
తున్నాయి అలా మారిపోయిన పదండ్ల వ్యవ
ధిలో వాళ్ల జీవితాల్లో అనేక సంఘటనలు జరి
గాయి. సత్యం పట్టిక సరీస్ పరీక్ష రాసి సితపోరీ
యతలో ఉండ్చోగం సంపాదించుకున్నాడు. మెడి
సిన్ చదివిన శివం, ప్రాదురాబాదోని ఓ టి
ప్రైవేటు ఆసుపత్రిలో డాక్టర్గా చేపిపోయాడు.
ఇంజినీరింగ్ పట్టా తీసుకున్న సుందరం
మాత్రం ఢిల్లీలోని ఓ 'పట్ట కంపెనీ'లో ఉండ్చో
గంలో చేరాడు.

ముగ్గురికి అటూఇటుగా నాలుగేండ్ల వ్యవ
ధిలో పెండిట్టుకూడా జరిగిపోయాయి. పెండ్ల
యెన దెండెండ్లకే సత్యం దంపతులకు ఒక మగ
పిల్లలు కలిగాడు. ఆరెడెండ్లయునా శివానికి,
సుందరానికి 'తండ్రి' పోడా లభించలేదు.
సత్యం, ఇంచం ప్రాదురాబాద్ మాదాపూర్లో
ఉన్న గెల్లిడ్ కమ్యూనిటీలోని అప్పట్టిమెంట్లో
పక్కపక్కయే చెలో ప్రాట్ కొనుక్కొని, ఒకేసారి
గృహాపెశం చేసుకున్నారు. ఆ వెడుక
చూసేందుకు ఢిల్లీ నుంచి సుందరం
వచ్చాడు.

"నేను కూడా త్వాదరాబాద్
వేసేసి, ఇక్కడే వేరే 'జాబ్' మానుకుం
టానురా.. మీ ఫ్లాట్ పక్కనే మరొకటి

త్వంలో పడతాడనుకున్నాడు శివం.

మొత్తానికి డిలీనుంచి వచ్చిన సుందరం మాత్రం సత్యం కొడుకుతో అక్కడున్న మాడు రోజులూ కాలాల్సేపం చేసి మరిసిపోయాడు. వాణి ఎత్తుకోని టాక్కి ఎక్కించి ఊరంతా తిప్పాడు. వాడికి కొత్త డెస్టులూ, రకరకాల బోములూ కొనివాడు.

“ఎందుకన్నయ్యా ఇంత డబ్బు ఖర్చు చేసి అవన్నీ కొడం?” అని అడిగింది లలిత.

“నీకు తెలీదమ్మా! సత్యం నాకు స్నేహితుడే కాదు. తమ్ముడిలాంభివాడు. అప్పుడు నువ్వు వరుసకి మరదలు అవుతావు. అయినా నిన్ను మాత్రం ‘చెల్లిమ్మా’ అని పిలుస్తున్నాడు. అలాం ఉప్పుడు మీ బాటీణాట్చి నేను పరాయివానిగా ఎలా చూసుకుంటాన్నమ్మా.. అయినా వాడి కోసం నేను చేసింది కూడా ఓట్టేనా..” అన్నాడు సుందరం.

నాలుగో రోజున అతను తిరిగి డిలీని తిరుగు ప్రయాణం అయిన ప్పుడు వీచ్చేయలు చెప్పండుకు అందరూ ఎయిర్ పోర్టుకి వెళ్లారు. అప్పుడు కూడా టాక్కిలో బాటీణీ, సుందరం తన పక్కనే కూర్చో పెట్టుకున్నాడు.

“అంతకు! సువ్వుయ్, శివం బాటాయ్ మా నాస్కు మంచి స్నేహితులట కదా..?” సుందర రాన్ని అడిగాబు బాటి.

“మేం ముగ్గురం మంచి స్నేహితులం మాత్రమే కాదురా! ప్రాణసేన్నిప్రాణిలం. నీకు తెలుసు లేదో ఓసారి మేం ముగ్గురం చెరు వులో స్వానానికి వెళ్లినప్పుడు నేను ఈత కొడుతూ, ఆ స్నీక్ ప్రాపాహంలో ముని గిపోతే అప్పుడు ఈ సుందరం అంకులే నున్న బయటకు లాగి ప్రాణాలు కాపొడాడు!”

చెప్పాడు సత్యం.

“ఓ! గ్రేట్. అయితే సుందరం అంతకు హీరో అన్నమాట!” చ్చప్పుల్లు కొడుతూ అన్నాడు బాటి.

“మామూలు కీర్తో కాదురా! సూపర్ హీరో”, పక్కనే కూర్చున్న శివం చెప్పాడు.

టాక్కి ఎయిర్ పోర్టుకి చేరుకో గానే తన సూటికేసు తీసుకొని కిందకు దిగాడు సుందరం.

“ఉంటాను రా! అప్పుడ పుడుగూ మీ బాటీగాడితో ఫోన్లో మాట్లాడిస్తూ ఉండూ” అని సత్యానికి చెప్పి, లోపలకు వెళ్లి పోయాడు.

ఇక శివం సంగతి సరేసరి! పక్కపక్క పోల్చులోనే ఉంటు న్నారు కనుక సత్యం దంపతు లతో అతని స్నేహం మరింత

జీడిగుంటు

రామచంద్రమూర్తి

నాటక రచయితగా, ఆకాశవాణి ప్రయోక్తగా చిరపరిచితులైన జీడిగుంటు రామచంద్రమూర్తి,

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమే

గోదావరి జిల్లా నిడవ్వే

లులో జన్మించారు. విద్యా

భూసం తర్వాత వరగాల్

సూకార బ్యాంకులో,

విద్యాశాఖలో కొన్నాళ్ళ

పాటు వనిచేశారు.

1971లో ఆకాశవాణిలో

ప్రయోక్తగా చేరి, పూర్తి

స్థాయి రేడియో కళకారు

డీగా మారారు. అయిన

రాసిన తొలి కథ హంస

గమన’. ఆ తర్వాత 400 కథలు, 40

నాటకాలు, 8 సపలు రాశారు. కొన్ని సిని మాలకు మాటలు అందించారు. ప్రసార మాధ్యమ రచనలో జీడిగుంటు అందె

వేసిన చేయి. రేడియో, టీవివిజన్, సిని

మాలద్వారా అయిన రచనలు ఎంతో ప్రాచుర్యం పొందాయి. రెండుసాట్లు నంది బహుమతి అందుకున్నారు. కారార్తు పుర స్వార్థంతోపాటు అనేక అవార్డులూ దక్కిం చుకున్నారు. అనాలోగ్యంతో సపంబర్

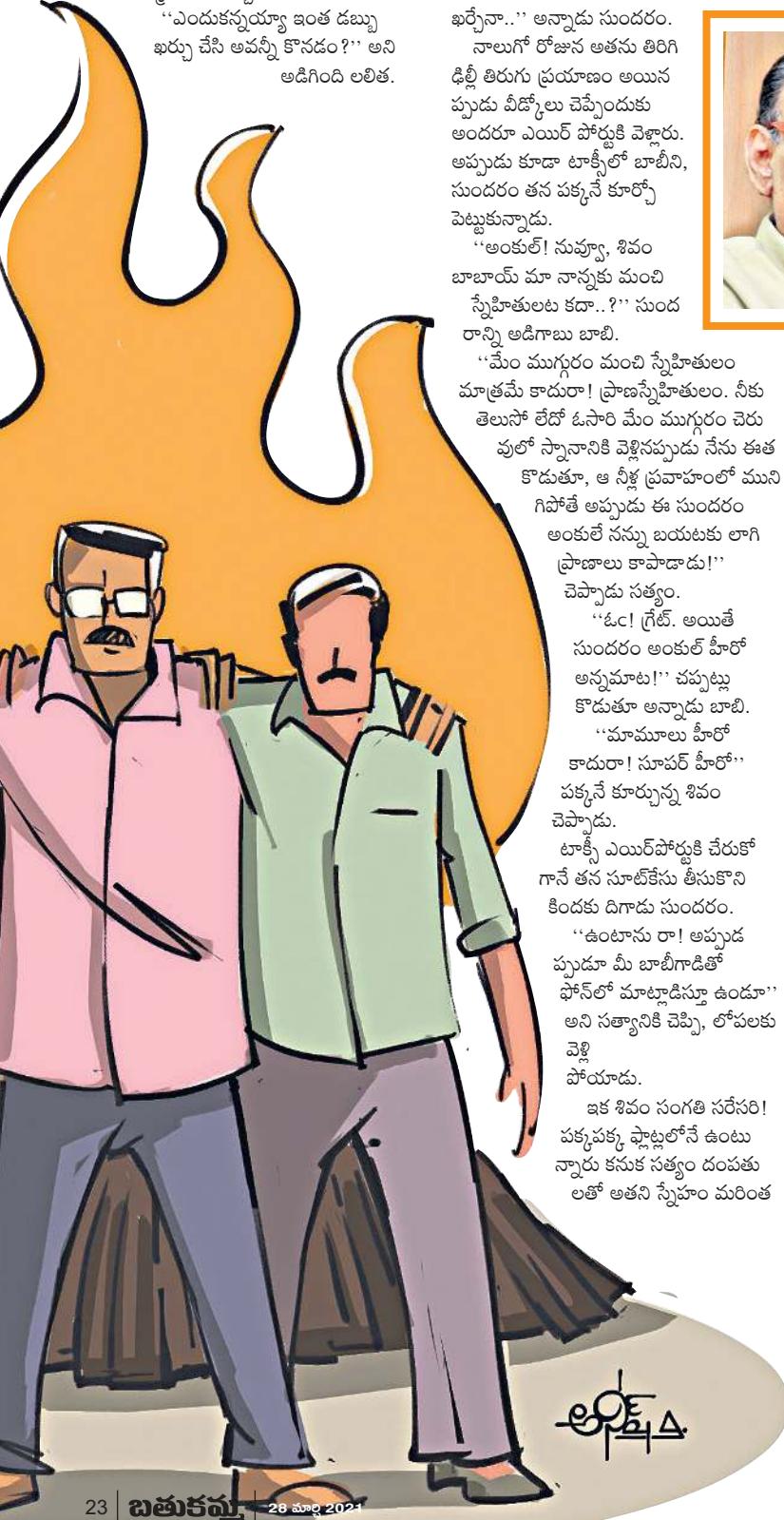
2020లో కన్నమూశారు.

అయినకు నివాళిగా ఈ కథ..

బలపడింది. బాటీతో చనువుకూడా ఎక్కు షెంది. ప్రతిరోజు హస్పిటల్కి వెళ్లినప్పుడు ఓసారి బుగ్గిల్లి ముద్దు పెట్టుకొని ‘టై’ చెప్పేవాడు. మళ్ళీ సాయంత్రం హస్పిటల్ నుంచి తిరిగి రాగానే ‘హాయ్ బాటీ’ అంటూ పలుకరించేవాడు. బట్టలు మార్కునొని వచ్చి, తన దగ్గరే కూర్చోచెట్టుకునేవాడు. రోజు వాడు చేసే చిలిపి పసులగురించి సుందరానికి ఫోన్లో చెప్పు ఉంచేవాడు. వాడితో తీసుకున్న సెల్పీలూ, పొటోలు వాట్సప్లో నిత్యం అతనికి పంచుతూ ఉండేవాడు.

రోజులు అలా గడుస్తుండగా, ఓసారి బాటీకి టైపాయిడ్ జ్వరం వచ్చింది. సత్యం కంటే శివం ఎక్కువ ఖంగారు పడిపోయాడు. వెంటనే తాను పనిచేస్తున్న హస్పిటల్కి తీసుకెళ్ళి అట్టిటో చేశాడు. చిల్డ్లన్ సైపలిస్టులతో వైద్యు చేయిం చాడు. తనూ, తన బార్య కలిసి ఆ పది రోజులూ హస్పిటల్కి నేనే సత్యం దంపతులకు సాయంగా ఉండి సుపర్యలు చేశారు. ఆ విషయాన్ని డిలీనో ఉన్న సుందరానికి ఫోన్లో చెప్పేసరికి అతనుకూడా ఖంగారు పడిపోయాడు. రోజుకు రెండుసాట్లుయినా శివానికి ఫోన్ చేసి, వాడి ఆరోగ్యం గురించి వాకబు చేసేవాడు.

“త్వరగా బాటీకి జ్వరం తగ్గిపోయి, క్షేమంగా ఇంటికి చేరిపోతే కుసారి బ్రౌదరాబాద్ వచ్చినప్పుడు అక్కణ్ణుంచి తిరుపతి వెళ్లి ఆ

మర్కుడు పాద్మనేన్ కుటుంబంతో
కలిసి ఎయిర్ పోర్టుకి వెళ్లాడు
సత్యం.. మధ్యాహ్నం రెండయేసులికి
ధీర్భికి చేరుకొన్నారు. అ రోజంతా
రెస్టు తీసుకొని తర్వాత రెండు
రోజుల్లో లక్ష్మి చూడాల్సిన ప్రదేశా
లన్నీ చూసేశారు. సిమివారం
అఫీసు వని పూర్తి చేసుకొని
పశోట్ల రూమ్ కి పథ్థాడు సత్యం.
“పని అయిపాయిందిగా..”
సుందరం అంకుల్ ఇంబెకి వెళ్లాం
డాడీ!“ అడిగాడు బాబి.
“కష్టం రా! వాడిల్లు చాలాదూరం”
‘టాక్సీలో వెళ్లిచ్చు కూడా..”
“జిప్పుడు బిపిక లేదు నాన్నా”
చెప్పాడు సత్యం.

స్వామికి తలలీలాలు సమర్పించుకుంటా” అని మొక్కున్నాడు. మాటల సందర్భంలో ఆ సంగతి సత్యానికి చెప్పినప్పుడు, అతని కండ్లు చెమర్చాయి.
“చూశావా! మనం అంటే శివానికి, సుందరానికి ఎంత ప్రేమా! పాపం.. వాళ్లిడ్రిక్ పెంట్లేకి ఇంతకాలమైనా పిల్లలు కలుగలేదు. ఆ ఏడుకొండల వెంకన్న దయపల్ల రేపోమాపో వాళ్లకు కూడా పిల్లలు కలగలాలోయ్. అప్పుడు మనం కూడా తిరుపతి వెళ్లి ఆ స్వామిని దరిం చుకుంచాం. నేనైతే నా తలలీలాలు సమర్పించు కుంటాను” అన్నాడు సత్యం.

“స్నేహం అంటే మీదేనంది!” అంది లలిత అతనివైపు మెచ్చుకోలూ చూస్తా..

***

“లలితా.. ఏం చేస్తున్నావ్. నీకో పుభవార్త చెప్పుబోతున్నాను. త్వరగా రావాలి” అఫీసు నుంచి అప్పుడే ఇంతికొచ్చి.. హాజర్లోకి అడుగు పెట్టిన సత్యం పిలిచాడు.

“పస్తున్నానండీ..” వంటింట్లోంచి బదులి చ్చింది లలిత.

“ఏమిటి డాడీ ఆ పుభవార్త? నీకు అఫీసులో ప్రమోషన్ వచ్చిందా..?” అక్కడే సోఫాలో కూర్చుని సెల్ఫోన్లో గేమ్ అడుతున్న బాబి అడిగాడు.

“అంతకంటే మంచి వార్టరా!”

“ఏమిటండీ ఆ వార్టర్?” వంటింట్లోంచి పస్తు అడిగింది లలిత.

“చేపు నేను మా సుందరం గాణ్ణి కలుసుకో బోతున్నానోయ్” సంతోషంతో చెప్పాడు సత్యం.

“అలాగా! ఇక్కడికి పస్తుట్టు అనుయ్య ఫోన్ చేశాడా..?”

“లేదోయ్! వాడు ఇక్కడకు రావడం కాదు. నేనే ధీర్భికి వెళ్లిన్నాను. రెప్పా ఎల్లుండి శని, అదివారాలు కూడా.. హాయా వాడితే గడిస్తోను. మా అఫీసునుంచి కొచ్చి ముఖ్యమైన పైశై అక్కడి సెక్రటేరియట్లో నమ్మ పర్సనల్గా ఇచ్చి రఘు న్నారు. సోమవారం ఆ పని పూర్తి చేసుకొని మళ్లీ మంగళవారం బయల్దీరిం పచ్చేస్తోనే! ప్లయిట్ అఫీసువాళ్లే అరేంజ్ చేశారు”

“మేం కూడా వస్తామండీ” పక్కనే కూర్చుని అడిగిందామె.

“మీరా..?”

“అప్పనండీ.. మన పెండ్లి అయ్యాక హానీ మూర్ఖ తీసుక్కొని చెప్పారు గుర్తుందా..? ఇంగ్రి వెళ్లాం.. అదిగో వెళ్లాం.. అంటూ పదేండ్ల నుంచి వాయిదాలమీద వాయిదాలు వేసేశారు. మనకు బాటిగాడు కూడా ప్రశ్నాన్ని ఎలిమిచేండ్ల అయిపోయింది. ఇప్పుడైనా తీసుక్కొనడీ! ప్లో నేను ఎప్పుడూ విషాం ఎక్కలేదు కూడానూ..” గారాలు పోతూ చెప్పింది.

“ఇప్పులేకిప్పుడు అడిగితే ఎలాగోయ్? టీపోన్ దొరకొదూ?”

“మీ శ్యేషం పవిత్రమైందే అయితే తప్ప కుండా దొరుకుతాయి. నెట్లో చూడండి”

“డెసన డాడీ! తప్పకుండ దొరుకుతాయి. నేను దేవ్పడి దండం పెట్టుకుంటాను. నాకూడా సుందరం అంకుల్ని చూడాలని ఉంది. చూడు డాడీ” అంటూ దగ్గరకొచ్చి కంప్యూటర్ ఒప్పన చేసి అడిగాడు బాబి.

“తప్పుడు?” అంటూ నెవ్ ఓపెన్ చేసి చూశా సత్యం.

ప్లయిట్లో చాలా భాళీలే ఉన్నట్లు గమనించాడు.

“ఓచ! చాలా భాళీలున్నాయి. శిపంగాణ్ణి కూడా అడిగితే బాగుంటుందిమో.. వాడుకూడా వస్తాడు”

“అడగండి!” సెల్ఫోన్ అందిస్తా చెప్పింది లలిత.

“ఏమిటి చెల్లిమ్మా.. అడగమంటున్నావ్! ఎవ్వు?” అప్పుడే ఆ ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టిన శిపం అడిగాడు. అక్కడే ఉన్న సోఫాలో

కూర్చుంటూ..

“నీనేరూ.. సమయానికి పచ్చావ్! నేను ప్యామిలీతో రెప్పార్డున ఫలియట్లో ధీర్భి వెళ్ల న్నాను. నువ్వు, మీ ఆవిడా కూడా వస్తే బాగుం టుండనుకున్నాం. నాలుగు రోజుల్లో వచ్చేద్దాం. అఫ్కోర్! అక్కడ సెక్రటేరియట్లో నేను ఓ రోజు పని చూసుకోవాలముకో.. మిగతా మాడు రోజులూ సుందరంతో కలిసి గడియేమొచ్చు”

“సారీరా.. నేను రాలేను..”

“అదేమిత్రా.. స్పృహాలో ఉండే ఆ మాట చెప్పావా..?” అడిగాడు సత్యం.

“స్పృహాలో లేకపోయినా బాగుండేది!”

“అంటే.. ఏమిటి నీ ఉద్దేశ్యం?”

“నువ్వు కూడా సుందరం ఇంటికి వెళ్లేందుకు వీలేదు” అంటూ సోఫాలోంచి చివాల్పు లేచాడు.

“జోకులెయ్యకు! నువ్వు రావాల్సిందే. అర్ష మాసూ మనం సుందరాన్ని వీడియో కాల్టర్లో చూసుకోవడమే తప్ప పర్సనల్గా కలువలెక పోయాం. ఎప్పుడో ఏడాది క్రీతం మన ఇండ్ గ్రూప్సేవానికి పచ్చారు”

శిపం మార్కుడచేము. అతని కండ్ల చెమ్మిల్లు తున్నాయని గ్రహించాడు సత్యం.

“ఏమైందిరా? మీ మధ్య ఏమైం మనస్స రథు పచ్చాయా?” అడిగాడు మళ్లీ.

“ఆ! అప్పను. అలాంటిటే. నువ్వు వాడి ఇంటికి వేత్త మనుధ్య కూడా వస్తాయి!”

ఇసారి సత్యం కండ్ల చెమ్మిల్లాయి.

“ఏమైందిరా! వాడితే మనస్సుల్లా? పైగా నన్ను కూడా కలువడుంటావా..? ఎందుకిలా మాటల్లుతున్నావ్?”

“ఎందుకో నువ్వు తిరిగి పచ్చాక చెప్పాను. నువ్వు మాత్రం ఈ త్రైప్పులో వాళ్లి కలువడానికి వీలేదు. కలిశాపంటే.. నామీద ఒట్టే!” గబగబా బయలుకు నడిచాడు శిపం.

నేప్పుడై అట్ చూస్తా తలపట్టుకున్నాడు సత్యం.

***

మర్కుడు పాద్మనేన్ కుటుంబంతో కలిసి ఎయి రెప్పార్లకి వెళ్లాడు సత్యం. విషాం ఎక్కి మధ్యాహ్నం రెండయేసులికి ధీర్భికి చేరుకొన్నారు. అ రోజంతా రెస్టు తీసుకోని తర్వాత రెండు రోజుల్లో అక్కడ చూడాల్సిన ప్రదేశాలన్నీ చూసేశారు. సోమవారం అఫీసు పని పూర్తి చేసుకొని పశోన్ల రూమ్ కి పచ్చామండీ!

“పని అయిపాయిందిగా.. ఇంక సుందరం అంకుల్ ఇంటికి వెళ్లాం డాడీ!” అడిగాడు బాబి.

“జిప్పుడు వెళ్లడం కష్టం రా! వాడిల్లు ఇక్క డికి చాలాదూరం”

“అయితే మాత్రం టాక్సీలో వెళ్లిచ్చు కదా..”

“జిప్పుడు ఓపిక లేదు నాన్నా” చెప్పాడు సత్యం.

“అదేం కాదుఁ. నాకు తెలుసు. అక్కడకు వెళ్ల వడ్డని శిపం అంకుల్ చెప్పాడుగా! నేను విన్నాను..”

“మరింతే.. అందుకే వాళ్లింటికి వెళ్లడ్లుకోల్కో” లేదు. పైగా తప్పనే ఒట్టుకూడా వేసుకున్నాడు!

“అయితే ఏం? ఒట్టు తీసి గట్టున పెట్టుపచ్చట డాడీ. ఓసారెప్పుడో మమ్మె చెప్పింది”

“గట్టున పెట్టే ఒట్టు కాదూరా మాది. కట్టుబడి ఉండే ఒట్టు!” చెప్పాడు సత్యం.

“అయితే ఓసారి అంకులకి ఫోన్ చేసివ్వు. నేను మాట్లాడుతాను. ఛిట్టి వచ్చామని చెప్పాను. అప్పుడు తనే మనల్ని చూడటానికి వస్తాడు” సలరో ఇచ్చాడు బాటి.

ఈ సలహ సత్యానికి నచ్చింది. వెంటనే పోన్ తిసి సుందరం నంబర్‌కి కాల్ చేశాడు. ‘స్విన్ ఆఫ్’ అని వచ్చింది.

ఆ మాట్లాడి బాబికి చెప్పి, “ఇంక వదిలెయ్” అన్నాడు.

మర్మాడు ముగ్గురూ కలిసి ప్రైదరాబాద్ తిరుగు ప్రయాణం అయ్యారు. విమానంలో కూర్చున్నాడన్న మాట్లాడి, సుందరాన్ని కలుసు కోలేదన్న భాధతో సత్యం మనసుంతా అలలకల్లోల మైపోయింది. అసలు సుందరాన్ని ఇవం ఎందుకు కలుసుకోవడన్నాడో? ఇచ్చరి మధ్య మనస్సురలు ఎందుకొచ్చాయో..? ఇకవేళ వచ్చాయ్ అనుకున్నా.. తనను కలవడ్డనడానికి కారణం ఏమిటో?.. ఎంత అలోచించినా సమాధానం దొరకలేదు.

ఆ కలవరపాటుతోనే ప్రైదరాబాద్ చేరుకొని ఇంటికి వచ్చాడు సత్యం.

రాగానే వాళ్లను చూసిన ఇవం.. “వచ్చేశారా” అంటూ అనందంతో బాబిగాణ్ణి దగ్గరకు తీసుకు న్నాడు.

“ఇదేమిటూ? ఈ నాలుగు రోజుల్లోనే వీడు ఇంతగా బిక్కిపోయాడు...” అడిగాడు సత్యాన్ని.

“బిక్కిపోలేదు. సుందరాన్ని చూడలేక పోయి నందుకు బెంగ పెట్టుకున్నాడు” ముఖం పక్కకు తిప్పుకొని చెప్పాడు సత్యం.

“సారీరా.. నన్ను క్షమించు. నా మాట విని వాడి దగ్గరకు వెళ్లేదు!”

“అదే! వాడి దగ్గరకు ఎందుకు వెళ్లవడ్డన్నావో ఇప్పుడైనా చెప్పు. వచ్చాక చెప్పానన్నామగా! మీ మధ్య మనస్సురలు ఎందుకు వచ్చాయ్?” అడి గాడు సత్యం.

“మనస్సురలు కాదూరా.. వాడికి.. అదే సుందరానికి కరోనా షైర్స్ సోకిందిరా.. అసుపుత్రిలో ఉన్నాడు!” కంటుతించే చెప్పాడు శివం.

అంతే..

నోట మాట రాలేదు సత్యానికి. అక్కడే ఉన్న సోఫాలో కూలబడి పోయాడు.

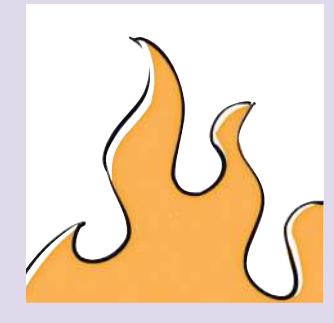
‘అయ్యా..’ అంటూ లలితకూడా అతని పక్కనే కూర్చుండిపోయింది.

“ఎ.ప్పుడు..” నెమ్ముదిగా అక్కరాల్ని కూడడి నుకుంటూ అడిగాడు సత్యం. దిగులుగా చూస్తూ..

“అప్పుడే పడి రోజులైందిరా.. మీ ఛిట్టి ప్రయాణానికి ముందు యథాలాపంగా వాడికి ఫోన్ చేశాను. వాడు ఎత్తలేదు. చెల్లెమ్ము పోన్ తిసింది. ‘అయినకు కరోనా సోకింది అన్నయ్య గారూ! అసుపుత్రిలో చేర్చించాను. నాలుగు రోజులైంది. అసలు తనక కరోనా వచ్చిన విషయం ఎవరికీ చెప్పువడ్డన్నాడు. ముఖ్యంగా మీకు చెప్పి. మిమ్మల్ని బాధ పెట్టడం ఆయినకు ఇష్టం లేదు’ అని చెప్పింది. నేను పోక అయ్యాను” తన బాధను హృదయంలో దాచుకుంటూ చెప్పాడు

“మరేం ఫర్మాలేదమ్మా.. నేనూ సత్యం రేప్పాద్దనే వచ్చేస్తాం. అంత వరకూ మార్పులీలోనే ఉంచ మని డాక్టర్కు చెప్పు. వాడి అంత్య కీయలు మేం చేస్తాం!” అంటూ కాల్ కట్ చేసి, వెంటనే కంప్యూటర్లో మర్మాడు ఉదయం ఛిట్టి ప్రయాణానికి ప్రైదయుల్లో బుక్కు చుట్టూ జింపి వస్తున్న కన్ని బీని ఆపు కొంటూ.. మార్పులీలో ఉన్న సుందరం భార్యాక తొచ్చి అంబుల్లో పెట్టించి శ్వాసనవాటికకు తీసుకెళ్లరు. చిత్త పేరించారు.

శివం.

“అయితే మనం అర్జంటగా చెల్లెమ్ముతో మాట్లాడాలిరా.. ఓసారి వీడియో కాల్ చేసి వాణ్ణి మాపించమందా..” అన్నాడు సత్యం.

“సాయంత్రం ఐదింటి విజిటింగ్ అవర్స్ ఉంటాయి. అప్పుడు చెల్లెమ్ము అసుపుత్రిలో ఉంటుంది” చెప్పాడు శివం.

ఆ రోజుంతా ‘సాయంత్రం ఎప్పుడవు తుందా?’ అని ఎదురు చూస్తూ గడిపేశారు. వది నిమించాల ముందే సుందరం భార్యాకు వాట్పు ద్వారా వీడియో కాల్ చేశాడు ఇవం. ఆమె పోన్ ఎత్తింది.

“హాలో..!”

“ఏమిటి చెల్లెమ్ము ఈ దారుణం? సుందరా నికి కరోనా సోకిందినీ, వాణ్ణి ఆసుపుత్రిలో చేర్చించారనీ చెప్పాడమ్మా. ఇప్పుడు ఎలా ఉన్నాడు?” అందోళన నిండిన స్వరంతో అడి.

గాడు సత్యం.

“ఎలా ఉన్నారంటే ఏం చెప్పమంటావే అన్నయ్యా.. ఆ భగవంతుణ్ణే లడగాలి!” దుఃఖాన్ని ఆపుకొంటూ చెప్పిందామె.

“ఏమిటమ్మా నువ్వు అంటున్నది?” కంగారుగా అడిగాడు.

“అయన.. ఆయన.. వెల్లిపోయారు అన్నయ్యా.. నాలుగు రోజులుంటి అసలు స్పృహలోనే లేరు. ఐ.సి.యులో ఉంచి వెంటిలే టండ్రార్యా ఆప్రీజన్ అందించారు. ఇవాళ పాపున్నే ఊగితో ఆగిపోయింది. అంతా అయిపో యింది అన్నయ్యా!” ఏడుస్తూ చెప్పింది.

“అయ్యా.. భగవంతుడా!” అంటూ మరో మాట మాట్లాడలేకపోయాడు సత్యం.

“మరి.. అంత్యైయలు..” అని శివం అడగ బోయాడు.

“ఇంకా కాలేదన్నయ్యా.. మార్పులీలో ఉంచారు”

“వాడి అన్నయ్యా కొడుకు ఛిల్లీలోనే ఉన్న దుగా.. కమురు పెట్టావా..?”

“కమురు పెట్టాను. కానీ, రాలేనున్నాడు. కరోనా అంటున్నాధి కరా?”

“అయితే మాత్రం.. మాన్స్ పెట్టుకొని దూరంగా కూర్చోవచ్చగా.. కొడుకతో సమానం”

“పాప్ పెట్టువాళ్ల వడ్డన్నారట. మనం ఏం చేయగలం” చెప్పిందామె.

“మరేం ఫర్మాలేదమ్మా.. నేనూ సత్యం రేప్పాద్దనే వచ్చేస్తాం. అంతవరకూ మార్పులీలోనే ఉంచుని డాక్టర్కు చెప్పు. వాడి అంత్యైయలు మేం చేస్తాం!” అంటూ కాల్ కట్ చేసి, వెంటనే కంప్యూటర్లో మర్మాడు ఉదయం ఛిట్టి ప్రయాణానికి ప్రైదయుల్లో బుక్కు తెల్లు బుక్కు చేశాడు ఇచ్చరు ఛిట్టి చేరుకున్నారు. బరువెక్కిన హృదయాలతో, పెల్లు జింపి వస్తున్న కన్ని బీని ఆపు కొంటూ ఇంటికి ప్రయాణానికి ప్రైదయుల్లో ముఖ్యం మాట్లాడు గంటలకు ఇచ్చరు ఛిట్టి చేరుకున్నారు. వెంటనే సుందరం భార్యాక పోన్ చేసి, అసుపుత్రికి చేరుకున్నారు. బరువెక్కిన హృదయాలతో, పెల్లుబీకి పస్తున్న కస్టినీ ఆపుకంటూ.. మార్పులీలో ఉన్న సుందరం భార్యాక తొచ్చి అంబుల్లో పెట్టించి శ్వాసనవాటికకు తీసుకెళ్లరు. చిత్త పేరించారు.

మన్యంలో సిరులు!

నాగపూర్ నమివంలోని మాంగ్రీ. అర్ణిక ఆదివాసీ గుడెం. విడాబి పాదవునా వ్యవసాయం చేస్తారు వాళ్ల. కానీ, పైనా సంపాదన లేదు. అవే వెతలు, అవే కన్ని బీకథలు. 2016లో ఆ జీవితాల్లోకి ఒక వీరుడు ప్రవేశించాడు. అష్టాటిసుంచి మన్యంలో సిరులపంట పండుతున్నారు.

మాంగ్రీ ప్రజల జీవితాల్లో వెలుగులు
నిపిఎ అ వ్యక్తి పేరు.. అనిరుద్ధ చావేజీ. అరు ఎకరాల అటవీ భూమిని, నాలుగు ఎకరాలు బంజరు భూమిని సారవంతమైన నేలగా మార్పి, స్థానిక ప్రజలకు ఆదర్శంగా నిలిచాడు.

అడవితో అనుబంధం

అనిరుద్ధ గతంలో ఒక పర్యావరణ సంస్థలో పనిచేస్తున్నప్పుడు, అందరో ట్రిగెర్ రిజర్వ్‌డ్ ఫార్మెంట్ పరిధిలోని మాంగ్రీలో కొంతకాలం ఉన్నాడు. పంటలను పాడు చేస్తున్నాయని వన్య ప్రాణులను చంపటం, ఏకరీతి పంటలు మార్టమే సాగు చేయడం, నీటిసోసం విచ్చులవి డిగా బోధ్య వేయడం.. పంట పర్యావరణ ప్రతి కూల పద్ధతుల్లోకి వెళ్లున్నారు వాళ్ల, వారిలో మార్పు తీసుకురావాలుకున్నాడు అనిరుద్ధ. ఉస్టోగ్రం వదిలేసి ఆ గిరిజనులకు దగ్గరయ్యాడు.

గిట్టుబాటు ఎందుకు లేదు?

‘సంవత్సరం పొడవునా వ్యవసాయం చేస్తున్నా.. మాంగ్రీ గ్రామస్తుల అర్థికంగా ఎందుకు ఎదగడం లేదు’ అను కోణంలో సర్వే చేశాడు. ‘పంట మార్పిది విధానం లేకపోవడమే దీనికి ప్రధాన కారణం’ అని తెలుసుకొన్నాడు. వాళ్ల ఎక్కువగా పత్తి మేస్తుంటారు. అదే పనిగా ఏండ్ తరబడి పత్తి సాగు చేయడం వల్ల మట్టి లోని నత్తజని, ఇతర పోకాలు పెద్ద మొత్తంలో కోలోయి భూమి నిస్సారమవుతుంది. పంట దిగుబడికూడా ఆశానంకంగా ఉండడు. మాంగ్రీలో ఈ పరిస్థితి గత కొన్నేండ్లుగా కొనసాగుతున్నది.

జీవైవిధ్య సాగు

నిస్సారకైన భూముల్లో సారం నింపడమే ప్రథమ లక్ష్మణగా నిర్దేశించుకొన్నాడు అని రుద్ది. బంజరు భూమిని నాలుగు విభాగాలూ విభజించి దానిని చెట్లు, పంటలు, నీటి నిల్వ, జంతువుల సంరక్షణకు అనుమతగా మార్చాడు. పంట మార్పిది విధానాన్ని తీసుకొన్నాడు. నేంద్రియ సాగులో పంటలు ఎలా వేయాలో రైతులకు అవగాహన కల్పించున్నాడు. పత్తి లాంటి పంటలే కాదు కూరగాయలు, ఆకుకారలు సాగు చేయడం వల్ల ఎలాంటి ఓపయోగాలు ఉంటాయి, తత్కణ ఆదాయం ఎలా పొందవచ్చే అవగాహన కల్పించాడు. జీవ వైవిధ్యం ద్వారానే జీవుల మనుగడ సాగ్గుమని అనిరుద్ధ గ్రహించాడు. తన పొలంలో దట్టమైన చెట్లు మెంచాడు. నీటి నిల్వలు పెంచిందించాడు. జంతువులు అటువైపు రాకుండా.. సున్నితమైన కంచెలు ఏర్పాటు చేశాడు. జీవ కైవిధ్యానికి ప్రాధాన్యమిచ్చేలా పొలాన్ని పునరుద్ధరించాడు. ఇలా రైతులకు ఆదర్శంగా నిలిచాడు.

సమస్యలు వెంటాడించా..

వ్యవసాయంలో అనుభవం లేకపోవడం వల్ల మొదల్లో కొంత సమస్య చింపులు వాళ్ల భూమి చాలా తేమగా లేదా చాలా పొడిగా ఉండేది. మొక్కజొన్సు, గోదుమ వంటి పంటలు వేసే ఒక్క మొలక కూడా రాలేదు. పసుపు తోట వేయగా వాతావరణంలో మార్పులవల్ల సరైన ఆదాయం లభించలేదు. వెదురు సాగు జేస్సే తెగుస్తు సేకి దాదాపు 120 చెట్లు చని పోయాలు. పంటలు సప్పపోవడానికి అది ప్రధాన కారణం అయ్యాంది. ఈ

సమస్యలను అధిగమించడానికి, రోటాపేటర్ ద్వారా నేలను సుప్రమంగా పెకిలించేవాడు. కార్బన్ కోసం జీవమృతాన్ని ఉపయోగించాడు.

మారిన జీవితాలు

నేల సారవంతమై, పంటలకు సాగు అనిరుద్ధ పంట భ్రమణ విధానాన్ని అమలు చేశాడు. పత్తి, సోయాబీన్ పంటవే కాదు నారీంజ, మామిడి పంటి పండ్లతోలునుకూడా సాగు చేశాడు. జంతువులకు పొలంలోని చెట్ల ఆకులను ఆచారంగా వేసేవాడు.

వన్యపొందిలను రక్షించడం కూడా అతడి లక్ష్మణలో భాగం కాబట్టి, ఆకులపై తెగులు ఇన వాళ్లేవి లేకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకునేవాడు. సంవత్సరాలు గడిచాయి. దిగుబడి గడనీ యంగా పెరిగింది. మొదట స్వయం సమృద్ధి కోసమే వేసిన పంటలు ఇప్పుడు మార్కెట్లోకి వెళ్లున్నాయి. తాజా సాంకేతిక పరిజ్ఞానాలు ఎలా అన్వయించుకోవాలి, పంటలను ఎలా సమృద్ధంగా పండించాలి, మంచి ధరను పొందగల మార్కెట్లో విటాలు.. వంటి వాటిగురించి చర్చించాడు. అనిరుద్ధ గ్రహించాడు. అదిక దిగుబడికోసం వర్షపు నీటి సంరక్షణ పద్ధతిని ఎంచుకోవాలని రైతులకు సూచించి, పాటించేలా కృషి చేస్తున్నాడు. ప్రతి సంవత్సరం రెండు కోట్ల లీటర్ల నీటిని సంరక్షించేలా ఏర్పాటు చేశారు. పులి, చిరుత, అడవి పండి వంటి వస్తువులను ఈ అడవిలో ఉంటాయి. వాటినుంచి పంటలను కాపాడుకోవడానికి సార కంచెలను ఏర్పాటుచేశారు. పంట లోకి పచ్చిన జంతువులను ఒక నిరిష్ట మార్కంలో బయలైకి పంపడానికి సాసర్ అకార్బు వాటిక్ హాల్స్‌ల్లో స్టోర్సు స్టోర్సులు చేసే సార పెచ్చిగీను ఏర్పాటుచేశారు. దీనివల్ల జంతువుల మరణాలు కూడా తగ్గాయి. ఇక తిరుగేముంది?

రాశి ఫలాలు

28.3.2021 నుంచి 3.4.2021 వరకు

గుడి ఉమా మహేశ్వరశర్మ సిద్ధాంతి

ఎం.ఎస్స్., నిర్వాల పంచాంగకర్త

నల్కుంట, హైదరాబాద్., ఫోన్: 040-27651530

ఈ మెయిల్ : nirmalsiddhanthi@yahoo.co.in

ಮೇಷಂ

మేఘం వ్యాపార విశ్వరథం అనుకూలమైన వారం. కొంత అట్ట మహుత్తతో వ్యవహారించాలి. వివాదాలోకి వెళ్కుండా సమయముణ్ణితో పసులు చేస్తారు. భాములు, గృహులు నిర్మాణ పనులలో కొంత జాప్యున్ జిగిని చివరంకి ఘలితాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. సమాజంలో పెద్దల సహాయ సహకారాలు అందుతాయి. అందరితో చర్చించి పనులు చేస్తారు. ఉడ్యోగస్తులకు అఫీసులో అధికారుల అండ దండలు, తోటి ఉడ్యోగుల సహకారం లభిస్తాయి. పుష్టక్రూ ప్రయత్నాలు అనుకూలిస్తాయి. అప్పులు తీర్చాస్తారు. రావలసిన సామ్య చేతికి అందు తుంది ఖర్చులన్నా ఆదాయం నంతప్పుగా ఉంటుంది. ఇంట్లో భార్యా పిలలతో సంతోషంగా గడువుతారు.

వ్యాపకం

వృషభం రాజకీయ, ప్రభుత్వ, కోర్టు పనులు అనుకూలంగా ఉంటాయి. ఖర్చు అయినా ప్రతితాలు అనుకూలంగా ఉండటంతో సంతృప్తిగా ఉంటారు. ఈ వారం విద్యార్థులకు అనుకూలం, సమయాన్ని సధిస్తినియోగ పరచుకోవడంతో మంచి ప్రతితాలను పొందుతారు.

ఇంట్లో భార్యాపీల్లలతో సంతృప్తిగా ఉంటారు. వ్యాపార రస్సులకు గత పెట్టుబడుల లాభాలు, ప్రతిఫలాలు అందుతాయి. ప్రయత్నాలు ఫలించి పుభక్కార్యాలు చేస్తారు. నిరాటంకంగా పనులు పూర్తవ్తాయి. ఆదాయంలో కొంత హచ్చుతగ్గులన్నా పనులకు సరిపడా డబ్బు ఏడో రకంగా చేతికి అందుతుంది. పనులు పూర్తవ్తాయి. సమాజంలో అందరి అదరణ, సప్కారం లభిస్తాయి. ప్రయాణాలవల్ల అనుసులు, వ్యాధి ఖర్పులు ఉండవచ్చు.

మిట్టనం

ముఖునం పిల్లల విద్యా ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. వ్యాపార లావా దేవీలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. కొత్త మనుల ప్రారం భాస్మి కొస్మి రోజుల వరకు వాయిదా వేసుకోవడం మంచిది. వ్యాపార విస్తరణలో మనును నిలుపత్తరు. నిత్య వ్యాపారం కలిపి వస్తుంది. ఆర్థిక సమస్యలున్నా పిల్లల విషయంలో శక్థి కనబర్యస్తారు. ఇంటికి కావలసిన వప్పు, వస్తువులను కొనడంలో ఆలస్యం జరుగుపోయి. వారాంతంలో కొనే అవకాశం ఉంటుంది. భార్యాపైల్లలతో సంతృప్తిగా ఉంటారు. పరిచయాలు ఏర్పడతాయి. కొత్త స్నేహితులల్లపల ఖర్చులు పెరగపోయి. కొస్మి విషయాలలో అప్రమత్తత అవసరం. రావంసిన డబ్బు అండక పోవడంతో ముఖ్యమైన పనులు వాయిదా పడే అవకాశం ఉంది. విధానాది పుట్టకార్య ప్రయత్నాలు నలుగురి సహాయంతో ముందుకు సాగుతాయి.

కర్మాంగకం

కర్కాటకం తలపెట్టిన పనులు సంతృప్తిగా పూర్వవుతాయి. మంచి వారితో పరిచయాలు ఏర్పడతాయి. తద్వారా కార్బోప్రోఫ్లైం, నలుగురిలో పేరు ప్రభ్యాతులు పొందతారు. స్నేహితులు, బంధువుల సహకారం లభిస్తుంది. రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారంలో ఉన్నవారికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. పౌర్ణామిక వేత్తలకు సిబ్బుందితో అనుకూలత ఉంటుంది. వ్యవసాయిదారులకు సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. రావలినిసిన సామ్య కొంత జాప్యుషైనా చేతికి అందుతుంది. పనులు కలిసిన వస్తాయి. దేవతా, గురుబ్భక్తి పెరుగుతుంది. పెద్దలను గౌరవిస్తారు. వ్యాపారం లాభసాటిగా ఉంటుంది.

సింహాం

సింహాం మంచి ఆలోచనలు స్వరింపడంతో ఆచరణలో పెడతారు. అనుకొన్న సమయంలో పనులు పూర్తి చేస్తారు. వివాదాలు, కలపులకు దూరంగా ఉంటారు. కొత్త స్నేహితుల పరిచయం, బంధువుల రాకత్తే ఖర్చులు పెరుగుతాయి. వ్యక్తి, వ్యాపారాల్పై మనుసు నిలపడం అవసరం. రావలసిన స్నామ్యు చేతికి అందుతుంది.

పనులు సంతృప్తిగా చేస్తారు. ఆర్గ్యూంగా ఉంటారు. వాహనాల పాలపల్ల పనులు నెరవేదుతాయి. ఇంట్లో పెద్ద లన్పాకారం లభిస్తుంది. సనుగులిలో గౌరవ మర్యాదలతో సంతృప్తిగా ఉంటారు. పెద్ద ల విషయంలో భక్తికావస పెరుగుతుంది. ప్రయత్నాలు పుటించి ఉచ్చోగంలో చేరపచ్చ. ఆడాయం సిరపడి కమేపీ పెరుగుతుంది.

కన్స

కన్సు మంచివారితో పరిచయాలు ఏర్పడతాయి. పనులలో అనుకూలత ఉంటుంది. ప్రారంభించిన పనులు సకాలంలో పూర్వపూతాయి. స్నేహితులు, ఆత్మియుల తోటాటుల లభిస్తుంది. స్వేచ్ఛతులవ్యాప్తి కొంత భయానికి పెరగవచ్చు. ఉద్యోగస్తులకు ఆఫీసులో షై అధికారులతో సత్కంబంధాలు కొనసాగుతాయి. సిఖ్యుందితో స్నేహాంగా ఉంటా, పనులు పూర్తి చేసుకుంటారు. భూముల వ్యవహారం అయికలిస్తుంది. వాహనాల విషయంలో భయర్పులు ఉండవచ్చు. చిన్నపాటి ఆర్థిక సమస్యలవల్ల పనులు కొంత అలస్యంగా పూర్తికావచ్చు. ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. సంతోషంతో పనులు నిర్విప్రాణిస్తారు. పిల్లలు శదువులతో ప్రశ్నాలు బాగా రాణిస్తారు. మృగాలై వ్యాపారాలలో సంతోషించి ఉంటుంది. లాబాలు ఉంటాయి.

៩១៨

తుల ఉద్యోగ ప్రయత్నంలో ఉన్నవారికి తాత్కాలికంగా ఊరట
లభిస్తుంది. మంచి ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నాలు కొన
సాగించాలి. ఉద్యోగస్తులు ఆఫీసులో అందరితేనూ
స్నేహంగా ఉంటూ, పనులు పూర్తి చేసుకుంటారు.
ఆదాయంలో పొచ్చుతగ్గులవల్ల పనులు జాప్యం
ఉండవచ్చు, స్నేహాతలు, బంధువర్గంతో వివాదాల్ఫోకి
వెళ్కుండా పనులు పూర్తి చేసుకోవడం అవసరం. రావలసిన
డబ్బు అందుతుంది. ఖర్చులు అనుమ్యంగా పెరగవచ్చు. సర్దూట్లు,
చేబడులు అవసరం పడవచ్చు. ఆస్తులు, భూముల విషయంలో తగ
దాలు ఉంటాయి. జాగ్రత్తా పరిపురించుకోవడం అవసరం. వృత్తి,
వ్యాపారాలపై మనసు నిలుపడం అవసరం. సుభక్రా ప్రయత్నాలలో
నసుగురి సహాకారం లభిస్తుంది.

ప్రశ్న

రావలనిన దబ్బు సమయానికి చేతికి అందడతో గత అప్పులు చెప్పిస్తారు. సంతృప్తిగా ఉంటారు. సిబ్బందితో స్నేహంగా ఉంటారు. వ్యాపార ఒప్పండాలు అనుకూలంగా, లాఘవాచీగా ఉంటాయి. వ్యాపార భాగస్వాముల మర్యాద అవగాహన పెంపాందుతుంది. కోర్టు నమస్యలు తీరుతాయి. ఇంటా, బయలు సంతృప్తిగా ఉంటా, పనులు పూర్తి చేసుకుంటారు. కావలనిన వస్తువులను కొంటారు. నిసిమా, సంగీత సాహిత్యాలలో ఉన్నావారికి మంచి అవకాశాలు వస్తాయి. ఆదాయం కూడా క్రమీపి పెరుగుతుంది. వాహనాల వల్ల ఖర్చులున్నా పనులు పూర్తవుతాయి. స్నేహితుల రాక నంతృష్ణిని స్తుంది. దూర ప్రయాణాలు వాయిదా పడతాయి.

ధనుస్తు

సరైన సమయంలో నీళ్లయాలు తీసుకుంటూ పనులు పూర్తి చేస్తారు. విద్యార్థులు మనసు నిలిపి చదవడంతో మంచి ఘనితాలను పొందుతారు. వ్యాపారం అనుకూలిస్తుంది. నలుగు రిలో గౌరవ మర్యాదలు పొందుతారు. సమాజంలో అందరి సహకారం లభిస్తుంది. కుటుంబ పెద్దల సూచనలతో పనులు నిర్వహిస్తారు. అందిరితో ప్రేమభావంతో ఉంటారు. ఉడ్డోగ్ ప్రయత్నాలు ఘనిస్తాయి. ఉడ్డోగంలో చేరవచ్చు. ప్రయత్నాలు కలిసివచ్చి ఖభకార్యాలు చేస్తారు. ఆదాయంలో కొన్ని హెచ్చుతగ్గులున్నా పనులు పూర్తపడుతాయి. ఉడ్డోగ్ గస్తులకు అధికారుల ఆదరణ లభిస్తుంది. ఆఫీసులో మంచిచేరు పొందుతారు. పాత పెట్టుబడులవల్ల ఆదాయం పెరుగుతుంది. క్రయవికటయాలు లాభిస్తాయి.

మకరం

గతంలోని న్యాయ సమస్యలు తొలగుతాయి. సంతృప్తీగా ఉంటారు. ఆరోగ్యంపై మనుసు నిలుపుతారు. ఉడ్డోగ్ ప్రయత్నాలలో తాత్కాలిక ఘనితాలు ఉంటాయి. వ్యాపారం అనుకూలిస్తుంది. పార్ట్రామిక వేత్తలకు కార్బిక్లలతో చిన్హపాటి జిబ్బందులున్నా ఉత్సాహం సంతృప్తిగానే ఉంటుంది. ఆఫీసులో తోటివారితో స్టేపంగా ఉంటారు. ఇంటా బయటా సంతోషంగా ఉంటారు. కావలసిన వస్తు, వస్తువులను కొంటారు. సమాజంలో పెద్దల సహకారం లభిస్తుంది. తీర్చుయాతలు, విషారయాతలు ప్రయత్నిస్తారు. వాహనాలవల్ల అనూహ్యంగా భర్యులు ముందుకు వస్తాయి. అన్నదమ్ములు, ఆత్మియులతో చిన్హిన్న అభిప్రాయ భేదాలు రావచ్చు.

కుంభం

ఖభకార్యాలవల్ల భర్యులు పెరుగుతాయి. పెట్టుబడులకు ప్రతిష్ఠలం అందుతుంది. క్రయవికటయాలు లాభసాధిగానే ఉంటాయి. పెద్ద మొత్తంలో పెట్టుబడులకోసం కొంత ఆలోచన అవసరం, లేదా కొన్ని రోజులకు వాయిదా వేసుకోవడం మంచిది. రాజకీయ, కోర్టు పనులలో అనుకూల ఘనితాలు ఉంటాయి. ఇంట్లో సంతృప్తికర వాతావరణం ఉంటుంది. నలుగురిలో గౌరవ మర్యాదలు ఉంటాయి. కావలసిన వస్తు, వస్తువులను కొనుగోలు చేస్తారు. స్వేచ్ఛాతలు, బంధువర్గంతో కొన్ని అభిప్రాయ భేదాలు ఉండవచ్చు. సహకారానికి ప్రయత్నిస్తారు. వాహనాలవల్ల భర్యులు పెరుగుతాయి. ప్రయాణాలవల్ల అంకాలు ఉంటాయి. కొన్ని పనులలో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది.

మీనం

తలపెట్టిన పనులు అనుకూల సమయంలో పూర్తపడుతాయి. మంచి ఆలోచనలు స్వార్థాన్ని ఇస్తాయి. వాటాని స్వైన సమయంలో ఆపరాలో పెడతారు. మంచి ఘనితాలు పొందుతారు. పనులపై మనుసు నిలుపుతారు. గత అప్పులు పసూలవుతాయి. బుణాలు తీర్చున్నారు. నలుగురిలో గౌరవ మర్యాదలు పొందుతారు. ఆఫీసులో ఉడ్డోగ్ గస్తులకు అధికారుల సహకారం లభిస్తుంది. వ్యాపారం వ్యాపారస్తులు వ్యాపార విస్తరణకే అలోచిస్తారు. కొత్త పనులు చేపడతారు. ఆర్టిక్ ఒప్పుండాలు కలిసి పస్తాయి. పెట్టుబడులకు అనుకూలమైన వారం. స్వేచ్ఛాతలు, బంధువులతో సత్యంంధాలు కొనసాగుతాయి. బంధువులు, వారి రాకటో కొన్ని భర్యులున్నా సంతోషంగా ఉంటారు.

వయాగ్రా వేసుకోవచ్చా!

నా వయసు 45 సంవత్సరాలు. ఏడాబిగా సెక్స్ట్ లో సమస్యలు తలెత్తుతున్నాయి. టీంతో దాంపత్య సుఖం అనుభవించలేకపోతున్నా. భయం, అందీశన, ఆత్మస్వాస్థానత పెరిగిపోతాయాయి. నా స్నేహితుడు వయాగ్రా వేసుకోవున్నాడు. నాలుగు నెలలుగా వాడుతున్నా. సెక్స్ట్ లో కొంత అనుకూలంగా అనిపించినా వేరే సమస్యలు ఎదురోచ్చావాచ్చి వస్తు న్నాది. తీవ్రుమైన తలనొప్పి, కండ్లు తిరగడం, మసకబారచడం, అప్పుడ ప్పుడు భాజిలో నొప్పి.. ఇలా రకరకాల ఇబ్బందులు ఎదురపుపుతున్నాయి. మరో స్నేహితుడికి విషయం జెఱతే, వయాగ్రా వాడినప్పుడు తనకూ ఇలాంటి ఇబ్బందులు ఎదరయ్యాయని చెప్పాడు. నన్ను ఆ మాత్రము కంచిస్నా చేయమంటారా! మానేయాలా? సంసార సుఖం కోసం ఏం చేయాలో సూచించండి.

• వికాన్ (పేరు మార్చాం), మహాబాట్సగర్

సెకాన్లజీ

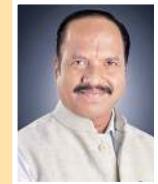

వయాగ్రా తీసుకున్న తర్వాతే ఇలాంటి సమస్యలు వస్తున్నాయని మీరే అంటున్నారు. ముందుగా ఆ మందు వాడటం అవేయండి. వయాగ్రాలోని సిలైన్ ఫిల్ సిలైన్టో సడన్ హార్ట్ ఎటాక్, ప్పక్షవాతం, కంటి చూపు మంద గించం, చెవుడు, తీవ్రమైన తలనొప్పి తలెత్తే ప్రమాదం ఉంది. కొన్నిసాధ్య, ప్రియాప్రిజం అంటే పురుష లైంగిక అవయవంలోని కణజాలం షైల్పోసీన్కి గుర్తై రాయిలా మారిపోయి స్ఫురి చేయాల్చి వస్తుంది. ప్లగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్గోగ్నిసి అంగ్స్ట్రూంబన లోపం మొదటి లక్ష ఓంగా బయటా పడ్డాయి. కిప్పీ, లివర్ వ్యాధుల, సెక్స్ట్ హార్టోస్ప్రోలోపాల్ లోపం మొర్స్యులు ఉండవచ్చు. నలుగురిలో వయాగ్రా వాడినప్పుడో ఆలస్యం వల్ల నిరుత్సాహానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. యొగా డాక్టర్ సలప్ లేకుండా ఇలాంటి మందులు అస్యులు వాడకూడదు. ముందుగా మీరు అంగ్ ష్టంభన లోపానికి (వరెక్ల డీసెఫంక్స్) కారణాలను తెలుసుకోవాలి. ఒక్క సారి గుండె సంబంధిత అఱాల్

వాస్తు

సుదాల సుధాకర్ తేజ
suddalavasthu@gmail.com
Cell: 7993467678

గేటు మీద తీరణంలా కమాన్ కట్టుకోవచ్చా?
చిన్న సెక్యూరిటీ రూము ఇవ్వాచ్చా?

• మబ్బు వీరేశం

ఇంటి ప్రధాన గేటును, భాగ్య ఆర్గ్యలా పెట్టుకొని దాని పక్కనే సెక్యూరిటీ రూము కట్టాలంటే మీరు ఉత్తరం గేటును పెట్టేట ప్యుడు, ఆ గేటుకు పడమర భాగంలో ఉత్తరం ప్రహరీని అంట కుండా సెక్యూరిటీ రూము చిన్నగా కట్టుకోవచ్చు. తూర్పు కశా స్వంతో గేటు పెట్టినప్పుడు ఆ గేటుకు దర్జిం భాగాన సెక్యూరిటీ గది కట్టండి. గేటు మీద ఆర్గ్య (కమాన్) కట్టాలంటే అది ప్రహరీ గోడ కన్నా ఎత్తు వస్తుంది. అలాగే లోడుతో వచ్చే పెద్ద వాహనం ఇంటి గేటులోకి రావాలన్నా ఇఱ్పాది ఉంటుంది. గృహంల గేటును ఓపెన్గా పెట్టుకోవడమే మంచిది. లే అవ్యాప్త గేటు ఎత్తగా కమా నేతో పెట్టుకోవచ్చు.

ఇంటి సింహాద్వారాన్ని వెనుకకు
తీసుకొని, దాని ముందు స్థలం వచిలక్షణం
వాస్తుకు మంచిదేనా?

• ఎలమంచి శారద, కొత్తారు

కొత్తదనం కోసం కొండరు ఆర్గ్యిట్టులు తూర్పు గృహంలకు, ఉత్తరం గృహంలకు కూడా ఇలా ఇల్లు క్రమ చేసి ప్రధాన ద్వారాన్ని వెనుకకు పెట్టి కపుతున్నారు. ఇది పెద్ద బోషం. చాలామందికి అది అర్థం కావడం లేదు. ‘పాయర్’ అని, ‘టపెన్’ అని తూర్పును, ఉత్తరాన్ని అలా తెంపు చేయుద్దు. తల భాగం లేనట్లు అవస్తుంది. దర్జిం, పడమర సింహా ద్వారపు గృహంలకు ఆ విధంగా కట్టుకోవచ్చు. ఇల్లను ముక్కులు చేసి మూలాలు కట్టడం ఛాపున్న అనుకుంటున్నారు. అది కొద్ది రోజులు బాగసించినా ఆ దోషాలు ఇంటి కాలం పెరుగుతున్న

కోద్ది ఇబ్బందులు పెడతాయి. ఇంటికి ఓ పద్ధతి ఉంటుంది కదా.. ఇల్ల ఏదైనా జీవితాలతో ముడిపడి ఉంటుందనే విషయం మరువచ్చ.

మాధి దశ్శిం

ఇల్ల, ‘నల్లగుంత’ తీస్తినే

మంచి నీళ్ళపట్టుకోవచ్చు. ఎక్కడ తీయాలి?

• ముత్తుల అసంచి, కంచికల్

నల్ల నీళ్ళపట్టుకోవడానికి కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఇంటి ముందు గుంత తీసి దానిలోకి నల్ల కనెక్షన్ పెట్టుకోవాల్సి వస్తుంది. కాబట్టి మీ దశ్శిం ఇంటికి దశ్శిం ఆగ్నీయంలో నుంచి మున్సిపల్ షైపును తూర్పు కశాస్వం వరకు తీసుకోలే అక్కడ అవసరమన లోతు తీసుకోండి. దానిలో నుంచి నీరు పట్టుకోండి. ఇంటి ముందు గుంతలు తీసుకోనప్పుడు ఇంటి ప్రధాన ద్వారం లోపల పడకుండా జాగ్రత్త పడండి. పూర్తి తూర్పు కశాస్వంలో కానీ ఉత్తర కశాస్వంలో కానీ, ‘నల్లగుంత’ తీసుకోండి. ఇంటికి ఉత్తరంలోని భాషీశ్శలం నల్ల గుంతకు అనుమతింది.

పడమర కాంపాండు, దశ్శిం కాంపాండు ఎంత ఎత్తుయినా
కట్టుకోవచ్చా? లేక ఏదైనా కొలత ఉంటుందా?

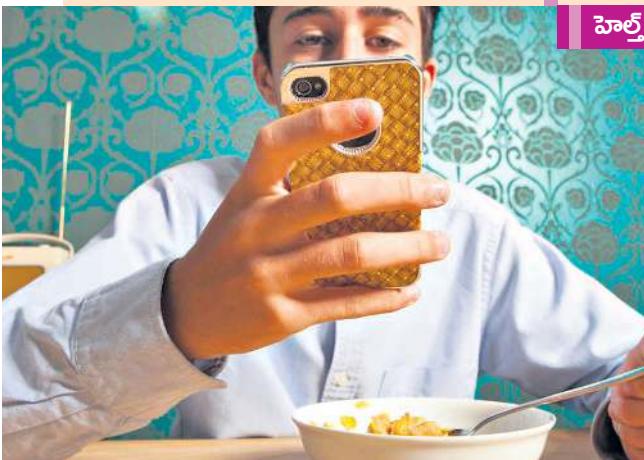
• శ్రీనివాస్

ఇంటికి ద్వారిం, పడమర షైపు మీరు భాషీశ్శలం తక్కువ వదిలి, ఎత్తుయిన ప్రహరీలో కట్టుపులైతే ఇంటికి వెలుతురు చాలావరక తగ్గిపోతుంది. భాషీ వది పీట్లు దశ్శింలో ఉంటే ఆరు పీట్ల పరకూ గోడ కట్టుకోవచ్చు. ఇంట్లో కాంపాండు లోపలి అవరఱ వెలుగును గానిని ఒట్టి ఇంటి లోపలి వాతావరణం ఉంటుంది. ప్రధానంగా ఇంటికి పెట్టే కిబిలీలు మూత పడకుండా.. చుట్టూ ఉండే ప్రహరీలు ఉండాలి. అనగా ఇంటి చుట్టూ కనీసం ఆరు అడుగులు దశ్శిం ప్రహరీలలో పది అడుగులు తూర్పు ఉత్తరాల్లో ఇవ్వగలిగితే చక్కని వెలుతురు ఇంట్లో ఉంటుంది. తక్కువ భాషీ ఉన్నపుడు నాలుగు అడుగులు ఎత్తు సరి పోతుంది.

మీ ప్రశ్నలు వంపాల్సిన చిరునామా

‘బతుకమ్’, నమస్తే తెలంగాణ బినప్పలిక,

ఇంటి.నం: 8-2-603/1/7,8,9, కృష్ణాపురం, రీడ్. నం: 10,
బంజారాపాల్స్, హైదరాబాద్ - 500034.

తెరకు అతుక్కువోతే!

స్నైన్ టైమ్.. కొత్తగా వినిష్టిస్టున్చు పదమే అయినా, ఈ పాటికి ఇది మన జీవితాల్లో సింహభాగాన్నే ఆక్రమించింది. మొబైల్, టీఎఫ్, కంప్యూటర్ ఇలా ఏడైనా ట్రైన్‌కి అంతితమయ్యే కాలాన్ని ట్రైన్ టైమ్ అంచారు. దీని వల్ల రకరకాల మానసిక, శారీరిక సమస్యలు తలెత్తుతాయి నిపొచ్చరిస్టున్నారు నిపుణులు. తాజాగా ఎక్కువ ట్రైన్ టైమ్ గడిపే

కురకురులో 'అతీగా తే' సమస్య ఏర్పడుతున్నట్లు గమనించారు. సాంకేతికంగా ఈ సమస్యని బింగి కాటింగ్ అంచారు. మొబైల్ ట్రైన్ కు అతుక్కుపోతున్నారిలో.. ఆపర పరిమితులు దాటిందుకు 62 శాతం

అవకాశం ఉండట. అలాగే టీవీలకు అతుక్కుపోయే యువతలో 39 శాతం మంది ఈ సమస్యకి లోనయ్యే ప్రమాదం ఉండని తెలింది. బింగి కాటింగ్ ఊబకాయానిని దారితీస్తుంది. దాంతి పాటు ఇతర మానసిక సమస్యలు తలెత్తుతాయి. ఆపరం మీద అదుపు లేకపోవడం వల్ల పశ్చాత్తాపం, ఎవరన్నా చూస్తారేమో అన్న భయం, నిరంతరం ఆపరం గురించి అంశోళన లాంటి ఇబ్బుదులకు గురవుతున్నారట. దీనికి పరిష్కారం తేలికే! ట్రైన్ టైమ్ నిదానంగా గ్రైన్ టైమ్ (ప్రకృతితో గడిపే సమయం) మార్కుకోవడమే అని సూచిస్తున్నారు పరిశోధకులు.

వీగ్న్ మాయ

వీగ్న్ డైట్ పూర్తిగా వ్యక్త సంబంధమైన ఆపరం మీద ఆధారపడే అలావాటు. పశువుల నుంచి వచ్చే పాల పదార్థాలను సైతం వీరు తిరస్కరిస్తారు. ఈ అలావాటుని ట్రైన్స్ప్రైంచేలా ఓ పరిశోధన వెలుగు చూసింది. 'అమెరికన్ అకాడమీ ఆఫ్ న్యూరాలజీ' ప్రచురించిన ఓ నివేదిక ప్రకారం వీగ్న్ డైట్ తీసుకునేవారిలో 'ఇష్టిమిక్ స్ట్రోక్' అనే తరపు పక్కమాత్రం వచ్చే ప్రమాదం పదిశాతం వరకూ తగ్గిందట. మెడడుకు జరిగే రక్షసరఫరాలో అడ్డంకి ఏర్పడటం వల్ల ఈ సమస్య ఏర్పడుతుంది. 90 శాతం పక్కమాతాలకి ఈ ఇష్టిమిక్ స్ట్రోక్ కారణం. అలాగ్ని ఒక్కసారిగా వీగ్న్ డైట్కి మారిపోదామనుకుంటే మాత్రం ఇబ్బందే. మన శరీరానికి కావలసిన అన్ని పోపకాలనూ వీగ్న్ డైట్ ద్వాగానే అందుకోవాలంటే, నిపుణుల సలవు అవసరం. లేకపోతే మొదటకి మోసం వచ్చే ప్రమాదం ఉంది.

చిట్టికెడు పసుపుతో

వంటింటో ఏ పదార్థం నిండుకున్నా ఫర్మాలేదు కానీ, పసుపు లేకపోతే మన ప్రాణాలు విలవిల్లాడిపోతాయి. దాంతే మన అనుబంధం అలాంటిది మరి! కూరకి రుచి రావడం దగ్గర నుంచి పూజలో పసుపు గణపతి వరకు పసుపు లేనిదే మనకు పని జరగడు. దెబ్బా తలినింా, కొత్త బట్టలు వేసుకోవాలన్నా పసుపుతోనే పని. పసుపులోని చౌషధ గుణాల వల్ల, సంప్రదాయంలో దానికి అంత ప్రాధాన్యం. ఆ మనతకు సాక్ష్యంగా రకరకాల పరిశోధనలూ వినిష్టిస్తూ ఉంటాయి. తాజాగా కాలేయం పనితీరుని క్రమంగా బలహీనపరిచే క్రానికి కిష్టు జీనిస్ట్ నియంత్రణలో పసుపు బాలా ఉపయోగపడుతుందని డాక్టర్ శైరభ్ అలోరా వెల్ల డిస్ట్రిబ్యూరు. పసుపు నుంచి రూపాందించిన చౌషధాలతో కాలేయం వాపుని తగ్గించడమే కాచుండా, వ్యాధికారక క్రిముల నుకూడా నాశనం చేయవచ్చని చెబుతున్నారు. ఈ తరపు చౌషధాలు అందుబాటులోకి వ్యోక్టు మందికి ఉపశమనం లభిస్తుంది. అందరి బతుకులూ పసుపు 'పచ్చగా' ఉంటాయి.

జీవీ తగ్గాలా.. భూక్ టీ తాగండి!

టీ, కాపీ, మద్దుం.. ఈ మూడింటి గురించి పరిశోధన సాగిని రోజు ఉండడమేందో. టీలో ఉండే ధియామిన్ వల్ల మంచివెడుల గురించి నిరంతరం చర్చలు జరుగుతూనే ఉంటాయి. అందులోని చౌషధ గుణాలు పూర్తిగా అందాలంటే, టీలో పొలు కలపకూడదనే వాదన ప్రచారంలో ఉంది. తాజాగా, భూక్ టీ వల్ల మరో లాభం కూడా ఉండంటున్నారు క్యాలిపోర్చులూ విశ్వవిద్యాలయంలోని పరిశోధకులు. వీరి నివేదిక ప్రకారం.. భూక్ టీ, గ్రైన్ టీలో 'కెట్ పిన్స్' అనే పదార్థాలు ఉంటాయట. ఇవి రక్తనాళాలకి ఉపశమనం కలిగిస్తాయట. దానివల్ల రక్తపోటు అదుపులో ఉంటుందని చెబుతున్నారు. అయితే, ఎప్పుటిలాగే 'మోతాడులో తాగండి' అనే పరిశుమాత్రం వేరొక్కంటున్నారు.

పుస్తక సమిక్ష

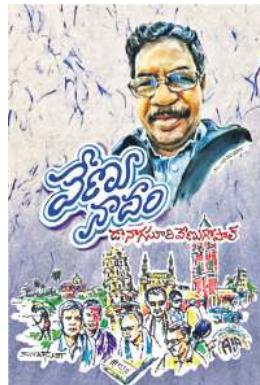

పుస్తకాలు చదువుతున్న సమయంలో
తాత్కాలిక భావించేగాలు కలుగపచ్చ.
కానీ, మన ఆలోచనలు, నిర్దయాలు
తీసుకునే విధానంలోనే నూ ఆ పుస్తకాల
ప్రభావం ఎంతో కొంత ఉంటుంది.

ಅಕ್ಷರ ಲಕ್ಷಲ್ ‘ವೇಣುನಾದಂ’

నిరంతర అధ్యయనం, సామాజిక బాధ్యత, అపురుత్కి
సంఘునేవ, మానవతావాదం, శ్వాసాంకేతిక విజ్ఞానం,
ప్రయాణం వెని నాగసూర్య వేషుగోపాల్! పుట్టింది
రాయలసీమలోని కృశామమైనా ఆయన తన ప్రగతి
సోపానాల్చి తెలిసే స్వయంగా నిర్మించుకొన్నాడు. ఇంచు
మించు ప్రదాన నగరాలన్నింటా ఆకాశవాణిలో పునిచేశా
రాయను. తన జీవి

తండ్రోని ఎన్నో పొర్కాల్సును ఈ పుస్తకంలో ఆసక్తిక
రంగా వివరిం
చారు. అన్నిటికనా
ముఖ్యం తన బపు
ముఖ ప్రజ్ఞతో పాఠ
అనేకమంది ప్రమ
ఖులతో, సాహితీ
తలతో సాగించిన
సత్కారగట్టు.
నార్ల, నంపూరి,
పాత్రారి, బుద
రాజు, కూచి
మంచి, సద్గ్రే

សៀវភៅ

రచన: డా. నాగసూరి వేణుగోపాల్
పేజీలు: 240, వెల: రూ. 200
ప్రతులకు : నవోదయ బుక్ హాస్,
కొనెప్పిగూడ కొండ రోడు హైదరాబాద్

మానుభూ
వలు, వారి
నుంచి ఏదో నేర్చుకోవాలన్న జిజ్ఞాస! ఉద్దీగ్ బాధ్యతలు
నిర్వహిస్తూనే అనేక రచనలు చేశారు నాగుసూరి, వాటి
కోసం ఎన్నో పరిశోధనలు చేశారు. మరుపోవక్క పేశివాద
దృక్కురం, ఔన్ని ఆశ్వస్తక తెలివే రచనలు అయిన కలం
నుంచి వెలువడ్డాయి. నిరంతర ఉత్సాహం, నిరంతర
పఠనం, సునిశిత పరిశీలన, నిర్మల హృదయం ఆయనను
ముందుకు నడిపించాయంటే అతిశ
యోక్కి కాదు. ఈ ‘పేణునాదం’లో
ఎన్ని జ్ఞాపకాలు, ఎన్ని మధుర అను
బహాలు, ఎన్నోన్ని ఆసక్తికర విషపో
లంటే ప్రతిభక్షుటీ అప్పరూపమే!
కాల్పనిక సాహిత్యం కంకపోయినా
చదివించే శక్తి ఈ పుస్తకానికి
సుమారు

టేండన్సోక్స

సంపాదకులు: జ్యులిత
పేజీలు: 254 వెల: రూ.250
ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ
పొప్క కేంద్రాన్ని

వర్ణనం కథ

నేతి తెలంగాణ ముక్కొట్టి రత్నవల ఏడ. నాటి
తెలంగాణ నిలువెల్ల గాయాల సీమ. దేశమంత్ర
అప్పమైన స్వేచ్ఛ గాలులు వీస్తున్నా ఇక్కడ నిరం
కుశం రాజ్యమేళింది. రాష్టరం నుంచి ప్రాణస్వీ
మ్యానికి మార్చానికి ప్రాదుర్బాద్ స్టేషన్ పదిన పురుటిచి
నోపులు అన్నిఇన్ని కావు. రజాకార్డ దురాగతాలు,
వాటికి బిల్లన జీవితాల గురించి నేటిచి తెలంగాణ
లోని పశువుల్లో కడలు వినిపిస్తున్న ఉంటాయి.
రైతాంగ సాయుధ పోరాటం వీరాంగలకు సాక్ష్య
లెన్నే దర్శనమిస్తుంటాయి. అనేక
పోరాటాల తర్వాత ప్రాదుర్బాద్కు
స్వాతంత్ర్యం స్థిరిచింది. అభండ
భారతావసనలో ప్రాదుర్బాద్ వీలీన
ఘుట్టం ఓ అప్పరూపం. దినిపెనుక జరి
గిన మంత్రాంగం గురించి ఎవరి
భాష్యం వారిది. కానీ, కా విలీనంలో
కీలకపాత పోషించిన అప్పటి
కేంద పోం మంత్రిత్వ

వి.పి.మిన్ ను
అసఫ్జాహీ సంస్థానం విలీనాడు
అనువాదం: ఏనుగు నరసింహారెడ్డి
పేజీలు: 136, ఎల: రూ.100
ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ పుస్తక
కేంద్రాలు

శాఖలో అంతర్మాగ్నంగా ఉన్న రాప్టాల వ్యవహరాల శాఖ తేచీనెన్న సిక్క
 వి.పి.మీనన్ ఆ మంచనలకు పరివృత్త సాక్షి. భారతదేశంలో సంస్కారాల
 విలీన మంచలవైటినీ కలిపి 'ద స్టోర్ ఆఫ్ ద ఇంటిగ్రేషన్' ఆఫ్ ద
 ఇండియన్ స్టైల్' పుస్తకంలో పొందుపరిచారు ఆయన. ఈ
 అంగ్ పుస్తకంలోని ప్రైదురాబాద్ భాగాన్ని 'అనఫ్జాహీ'
 సంస్కరణ విలీనగాధ పేరుతో ఏనుగు నరసింహరెడ్డి
 అనువదించారు. యధాతథ ఒప్పండం, ఉంటం
 నలు, పోలీసు చర్చ ఇలాంటి మలుపులన్నీ
 ఇందులో ప్రస్తుతించారు. ఈ పుస్తకం
 ద్వారా విలీన కథను సంపూర్ణగా
 అరం చేస్తుంచు.

ప్రశ్నలు

రాసి ఎన్నాడు
ంది? ఆత్మయుల
ందుకొని ఎన్నోండు
? ‘ఉభయకుశలో

పరి..’ అంటూ క్షేమ సమాచా
తో మొదలయ్యే లేఖలో ఎన్నో

నమాజంపై
లేఖాస్తు

ప్రయత్నమే 'లేఖావలోకనం'. సాహిత్యికులు తన ఉని
కిని చాటుకున్న లేఖా సాపిలొక్కానికి మరోసారి ఊపిరులూదారు సంక
లన సంపాదకులు జ్యోతిత అడవిసుయంలో ప్రస్తుతం సమాజం ఎదు
ర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య ఆడిల్లు బ్రథిత, పసిపిల్లలపై లైంగిక
మాడులు. ఈ అంశాన్ని వస్తువుగా మలుచుకొని లేఖాస్తు సందించాలని
ఎలుపునిచ్చారు. ఏండ్రూగా ఉత్తరాలు రాయడం మరచిపోయిన వారంత
కలం విదిల్చారు. ఆడపిల్లల విషయంలో ఎదురవుతున్న సమస్యలను
సర్దు చేస్తూ సమాజానికి హాతపు పలికారు. ఈ ఉత్తరాల పొత్తుం ప్రస్తుత
సమాజంలో ఆడపిల్లల దుష్టికి, వారి తల్లిదండ్రుల అందోళనలకూ
అదుం పల్చింది. చదవాల్సిన పుస్తకమిది.

తోకలేని పిట్టలు మన జీవితాల్లో నుంచి
తొంట్టే ఆమడల దూరం వెళ్లిపోయాయి

“కలడంబీథి, కలడుంగాలి, కలడాకాశంబునన్.. వెదుకంగా నేల ఈయాయెడన్..” అన్న పోతునా మాత్యుని భాగవత పద్మాన్ని తలపించేలా.. చెట్టుంత దేవుడు చెట్టు తొర్మలో దర్శనమిస్తున్నాడు. వరదలపాలైన ప్రజలకు వరదహస్తం అంధించడానికి.. శ్రీనివాసుడే స్పయంగా వెలిశాడు. ప్రాణహిత తిరంలోని వృక్షాన్ని అనంద నిలయంగా మార్చుకొని.. ఇరుదేవేరులతో వేంకటేశ్వరుడు కొలువుటిరాడు. తెలంగాణ - మహారాష్ట్ర సరిహాస్తలోని ఆ మహి మాన్యత క్షేత్రం.. ‘తోసు వేంకటాపురం’.

పూర్వం..

తిరుపతికి బయలుదే రిన కొందరు మునులు, మాగ్రమధ్యంలోనీ అటవీ ప్రాంతంలో సేడిరారు. అప్పటికే తీవ్రంగా అలసిపోవడంతో.. ‘సువ్యే మాప దర్శనం ప్రసాదించాలి స్వామీ’ అని వెదుకొన్నారు. దీంతో ఆ కరుణాలంతరంగడు.. ప్రాణహిత నది ఒడ్డున వెలుస్తానని చెప్పాడు. మాటచ్చినస్టుగ్గానే, చెట్టు తొర్మలో వెలిశాడు. దీంతో మునులు తిరుపతి ప్రయాణాన్ని నిలిపిసుకొని, ఇక్కడే వేంకటేశ్వరు నికి పూజలు చేయడం ప్రారంభించారని ఐతియాం. ఇప్పటికే రోజు జీకిటిపడ్డానే.

కొందరు రుపులు ఈ ప్రాంతాన్ని సందర్శించి, స్వామివారికి నిత్యపూజలు చేస్తుంటారని ప్రతీతి. అందుకే, సాయంత్రం ఐదు తర్వాత భక్తులు ఉండిందుకు అనుమతిపెట్టరు. వేంకటేశ్వరుడు స్వయంభుగా వెలయడంతోపాటు ఏడు గుండాలు (తోగు) ప్రపహించడం వల్ల.. తోగు వేంకటాపూర్వాగా ఈ పథక్కలు వేరు వచ్చినట్లు గ్రామస్తులు పేర్కొంటున్నారు.

..మహారాష్ట్ర గడ్డిలోలి జిల్లా అపోరి తాలుకా పరిధిలోని మహిమాన్ని క్షేత్రమైన తోగు వెంకటాపురం స్థల పుంచిమి. అటవీ ప్రాంతంలోని ఒక చెట్టు తొర్మలో అలివేలుమంగ, పద్మా వతి అమ్మువార్ధ సమేతుడు వేంకటేశ్వర స్వామి వెలిశాడు. కోరిన కోరికలు తీర్చే దేవుగా భక్తుల ధూప, దీప స్వేచ్ఛాలు అందుకుంటున్నాడు. నిత్యం జాతరన తలపించే స్వామివారి సన్మిధికి ఉమ్మడి ఆదిలాభాద్ర, కరీంశర్మ, వరంగల్ జిల్లల నుంచే కాకుండా ఘోరాభాద్ర, చత్తీస్గంగ్ నుంచీ వేల సంఖ్యలో భక్తులు తరలి వస్తుం టారు.

చెట్టు తొర్మలో శ్రీనివాసుడు

అలయ విశిష్టతపై మరీ కథ

250 సంప్రదాల ల్రీతం, ప్రాణహిత నది పోటిటడుతో భారీగా వరదలు వచ్చాయి. ప్రాణాలు అరచేతిలో పట్టుకొని ప్రజలు శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిని వెదుకొన్నారు. ఆయన మొర అలాంచండంతో వరదలు తగ్గముఱం పట్టాయి. ఎక్కడి సుంచో వేంకటేశ్వర స్వామి, అలివేలు మంగ, పద్మావతి అమ్మవార్ల ప్రతిమలు ఆ ప్రపాహంలో కొట్టుకుపుచ్చాయి. వెంకటాపురం సమీ పంలోని వాగు ఒడ్డున ‘మద్దిపాల చెట్టు తొర్మలో ఆపిపోయాయి అటుగా వెళ్ళున్ ఓ భక్తుడికి ఆ ప్రతిమలు కనిపించాయి. దీంతో ఊరివారికి సమాచారం ఇచ్చాడు. గ్రామస్తులు తరలిపచ్చి, స్వామికి నిత్య పూజలు చేయడంతో ఆ ప్రాంతం పుణ్యక్షేత్రంగా ప్రభూత్వమైంది.

కోరికలు తీర్చే దేవుడు

తోగు వేంకటేశ్వరుడిని దర్శించుకుంటే అన్న సమస్యలూ పరిష్కారమహతాయాయి, కోరిన కోరికలు తీరుతాయిని నమ్మకం. ఈ ఆలయం చుట్టూ వందల ఏళ్ళాటి భారీ వృక్షాలు విస్తరించి ఉన్నాయి. తిరుమలిగురులు ఔపర మెక్కలకు నెలవైనట్టే.. ఈ ప్రాంతమూ అటవీ సంపదకు నిలయం. ఆపదమెక్కల వాడికి తలనీలాలు సమర్పించే సంప్రదాయమూ ఉన్నది.

ఎలా వెళ్ళాలి?

తోగు వెంకటపూర్క చేరుకోవాలంటే మహారాష్ట్ర-తెలంగాణ సరిహద్దులోని ప్రాణహిత నదిని దాబి వెళ్లాలి. కరింవగర్, వరంగల్, షైదర్ రాబాద్ నుంచి మంచిర్యాల దాకా రైలు, బస్సు సౌకర్యాలున్నాయి. మంచిర్యాల నుంచి వేమన పట్టి మండలం కల్పింపల్లి గ్రామం మీదుగా, కొమురం భీం జిల్లాలోని డపెగాం మండలం రావులపల్లి వద్దక్క చేరుకోవాలి. అక్కడ నుంచి తోగు వెంకటపూర్క మూడు కిలో మీటర్ల దూరం. కొందరు రావులపల్లి గ్రామం వద్దే వాహనాలు నిలిపి, కాలినడకన ప్రాణహిత నదిని దాబి వెళ్ళుంటారు. చెన్నూర్ నుంచి కూడా తోగు వెంకటాపూర్క వెళ్ళేందుకు వాహనాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. అయితే, ఈ మాగ్రం గుండా వెళ్లాలంటే ఒక్క వేసవికాలంలోనే సాధ్యమవుతుంది. భూపాలపల్లి జిల్లాలోని కాళేశ్వరం వద్ద గోదావరి నది దాబి, సిరొంచ మీదుగా కూడా చేరుకోవచ్చు.

... కొమ్మెర రామమూర్తి నమస్క్రితేలంగాణ, మంచిర్యాల

స్వామి దర్శనం పరమ పవిత్రం

తోగు వెంకటాపూర్కలో వెసిన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దర్శనం పరమ పవిత్రం. ఇక్కడి దేవుడిని దర్శించుకుంటే తిరుపతికి వెలినంత పుణ్యం సమ్మందిని నమ్మకం. ఎలాంటే సమస్యలున్నాయి. రోజురోజుకూ భక్తుల సంఖ్య పెరుగుతున్నది. తోగులో స్వామిచరిస్తే సర్వపాపాలు హరిస్తాయాయారు. ఇక్కడికి వచ్చే భక్తులకు ఇబ్బందులు కలు గుండం అన్ని ఏర్పాటుల్లా చేస్తున్నాం.

• వెంకటస్వామి, అలయ పూజలా, తోగు వెంకటాపురం

ప ద క ల క

లడ్డం

2. త్రివిక్రము, మహేశ్ కాంబినేషన్ చిత్రం (3)
5. ఒక ఖండం (3)
8. యయాతి భార్యలో ఒకరు (3)
9. స్త్రీ (3)
10. శిరము (2)
11. కొంగ (2)
12. సంపద (2)
14. తోలు (2)
15. తొండ ముదిరితే ?! (5)
18. సమాధి (2)
19. సూర్యాపేట జిల్లాలోని ఒక టోన్ (3)
20. మొలక (3)
21. మేఘాలను మోసుకొచ్చే పవనాలు (2)
23. వట్టికోటు ఆక్షారుస్వామి నవల (2)
27. తెలుగు నెల (2)
29. ఆనవాయితీ (3)
30. వెల్లువ (3)
32. తిరగబడ్డ అంగ్ల బంధూకు (2)
33. చివర సపరిస్తే నాటి బంగారు నాటం (3)
34. రావణసతి (4)
35. అటుగా - ముక్కు పొడుం (2)

*	1	*	2	3	4	*	5	6	7
8			*	9			*	10	
11		*	12		*	*	13	*	
	*	14		*	15	16		17	
*	18		*	19			*		*
20		*		*		*	21	22	
	*	23	24	*	25	*	26	*	
27	28	*	29			*	30	31	
32		*		*	*	33			*
*	34				*		*	35	

నిలవు

1. గుట్టు (3)
3. గాయాలకు పూసే తైలం (3)
4. ఆనవాళ్లు (2)
6. జగుప్పు (2)
7. పాలసముద్రం (4)
8. రామ భక్తురాలు (3)
12. న్యాయం చండి (2)
13. గుడారం (2)
14. ఒక క్రీడ; తెలుగు 'చెస్' (4)
15. ఒక వర్షం (2)
16. బాట (3)
17. పిల్లలనగ్రోవి తయారీ చెట్టు (3)
18. అబధం (2)
19. ఆగ్రహం (2)
20. నీకోబార్ సమీప ద్వీపం (4)
22. భ్రమరం (8)
24. తన నలుపు తానెరుగని గింజ (4)
25. 24 గంటల కాలం (2)
26. దారి తప్పిన క్రమం (3)
28. కలయిక (3)
31. దాపరికం (3)
33. తిరుపతి వెంకన్
ఏ కాసుల వాడు?! (2)

ఎప్పుడు భయపడటం మానేస్తోమో, అప్పుడే జీవితం
ప్రారంభమైనట్లు • చే గెవారా

నిర్వహణ: విశ్వజీ

గతవారం సమాధానాలు

1	బ	డ	*	జ్ఞ	3	న	4	ర	*	5	*
త్వ	*	ర	*	వె	6	ల	*	పు	7	దు	పై
9	10	స	11	వ్యా	ల	*	బ్ర	ప్పుం	*	ర	
*	వా	*	పం	*	ము	13	ర	*	వ	14	పై
15	వ్రా	సు	16	*	సు	17	బ్రం	*	మొ	18	ర
శ్రీ	*	రి	19	యూ	మ	*	20	ల	శు	*	
21	టీ	కీ	*	టై	22	క్ర	మ	క	*	24	నై
*	*	రి	25	వ్ర	*	26	ల	త	*	28	ల
29	30	బ్రా	*	శ్రీ	31	ల	కొ	*	32	ర	పం
*	తు	వ్యా	ల	*	థి	34	కా	ణ	*	క	

1	2		
3			
5			6
		7	
	8		

సినిమా పజిల్స్

లడ్డం

1. విత్రము, వశ్వరాగ్రాయ్ చిత్రం (3)
5. ఎన్.టి.ఆర్. చిత్రం ' - - శంకరయ్' (2)
6. దేవవర్షకిని తలపించే నిన్నబీ హీరోయిన్ (2)
8. 'లైఫ్ క్రోచ్ బ్యాటిప్పుల్' అన్న దర్శకుడు (3)

నిలవు

1	2	రో	4
3			
5			6
ల		నాం	ఓ
ఉ	ష	సాం	ఓ

2. అనుష్ఠాన, ఆర్య జంటగా వచ్చిన చిత్రం (2)
3. 'చంద్రముటి' నాయక (3)
4. 'మాయాబజార్ లో' బుమ్మోద్రమణి పొత్ర (3)
7. నాటి నటి 'పుష్పవల్లి' కూతురు (2)

చూపు

'అందగక్కే కాదు.
పెదగా చదువుకోలేదు.
ఆసిపాశ్వులూ లేవు.
అయినా నీకు
ఎందుకు నచ్చిందిరా?'
అడిగాడు దోషు
పెండ్లిచూపుల తర్వాత.
'బకే ఒక్క కారణం..
మా అయ్యు
మా నాన్నాపు చూసినట్టు..
ఆ అమ్మాయి..
నామైపు చూసించి'
- తిరుగులేని జవాబు.

చిట్టె కథ

దురదృష్టం —

'మీరు లక్ష్మీ తాతయ్యా..
రోజుా సిగ్గిలోనే
పుడు తెప్పించుకుంటారు'
పక్క పెళ్లట బుజ్జెగారు
ముధురుముధుగా అన్నాడు.
'పాడు స్సిగ్గి డెలివరి బాయి కాదురా..
నా కన్ను కొడుకు!
ఆలి మాట విని..
బంబోంచి తలియేనినా
ఆస్త్రికోసం రోజుా అస్సుం
తెచ్చిప్పున్నాడు.
పయామ్ అన లక్ష్మీ!'
..పెద్దాయన మాటలు
పసివాడికి అర్థం కాలేదు.

స్వర్ణ

వ్యాక్సినేషన్ తర్వాత
రాపుసాభ చేసిన మొదటి పని..
దాక్షరుగాలతో.. కరచాలనం!
తోచి మసిషి స్వర్ణ తెలియక
ఏడాది దాబిపోయింది మరి!

అ రాత్రి..

'నీ పానిమూనిలో..
మరచిపోలేని మధురరాత్రి
ఏది?'
కొండి స్నేహితురాలు
గుచ్ఛిగుచ్ఛి అడిగించి.
'కళ్లిర్లో..
రక్తం గడ్డ కళ్లెంత చలిలో..
నేను ముదుముకుపోయి
పడుకున్నప్పుడి..
అతను తన దుష్టయి కూడా
కప్పిన రాత్రి!'
జవాబిచ్చింది నవ వధువు.

homeocare.in

మీ సంపూర్ణ ఆరోగ్యానికి మేము కట్టుబడి ఉన్నాము!

ఒక చిన్న అడుగు మీ ఆరోగ్యం వైపు మీ హోమోయోకేర్తాలో

స్పృష్టాలిటీ చికిత్సలు

స్వాందిలోసిన్ | డిస్క్ష సమస్యలు | సయాబికా | కీళ్ళ నొప్పులు | రుమటాయిడ్ ఆర్థరైటీన్
గాటీ ఆర్థరైటీన్ | దయాబెబీన్ | ద్రైరాయిడ్ | సంతానలేమీ | PCOD | ప్రైలాయిడ్ యుబీర్న్
పోర్స్ న్ సమస్యలు | పైల్స్ | ఫిస్తులు | గ్యాస్ట్రిక్ & అసిడెబీ సమస్యలు | ఆస్తమా | సైనసైబీన్
టానిలైటీన్ | కిడ్సీలో రాట్సు | సోలియాసిన్ | సన్ అలర్జ్ | ఎక్జిమా | దర్కుటైటీన్ | చర్చ సమస్యలు

హోమోయోకేర్®
ఇంటర్నేషనల్

వరల్డ్-క్లాస్ హోమోయోపత్రి

ఉత్తమ కష్టాల్ఫెన్ 955 000 1199

టోల్ టై 1800 108 1212

ప్రాధికారి: (ఆజిడ్ | బేగంపేట్ | కూతట్పల్లి | బిలీసుఫీసగర్ | జాబ్లీవైల్స్ | మానాల్టిక్యూంక్ | మియాపూర్)
పొనుపులొండ్ | శలీంగర్ | నిజాముబాద్ | మహబుబ్నగర్ | ఖమ్మం | విజయవాడ | విశాఖపట్టం | తిరుపతి
కాలినాచ | రాజమండ్రి | గుంటూరు | జంగెల్లు | నెల్లూరు | కర్కూలు | కర్కూటక | తమిల్నాడు | ప్రమాణేం